

Ελευθερο πνεύμα

ΕΡΕΥΝΑ - ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ

Ιδρυτής-Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας - Χρόνος 16ος - Τεύχος

64

Θέματα:

- ▷ Τιμητικά πρωτοσέλιδα στο Σολωμό
(για τα 130 χρόνια από το θάνατό του)
- ▷ Ανέκδοτη κοινωνιολογία Δ. Γληνού
- ▷ Παγκόσμια ποίηση
- ▷ Ελληνική ποίηση
- ▷ Ταξιδιωτικές εντυπώσεις από Ιταλία
- ▷ Μορφές της Εθνικής Αντίστασης
- ▷ Ο κορυφαίος Διαμαντής
- ▷ Μαρία Δημάδη — Γιώργος Παπαγιάννης
- ▷ Σύγχρονη πεζογραφία
- ▷ Δοκιμιογραφία
- ▷ Ευτυχισμένοι γάμοι
- ▷ Πρωτότυπα διηγήματα
- ▷ Φιλοσοφικά αποφθέγματα
- ▷ Απόψεις Σοβ. σκηνοθέτη
για τις μεταβολές στην ΕΣΣΔ
- ▷ Η φύση & το μεγαλείο της
- ▷ Κριτική σε νέα βιβλία
- ▷ Με το σφυρί στα καμώματα
- ▷ Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα
- ▷ Πλούσια & ποικίλα αποκαλυπτικά
& μαχητικά σχόλια
- ▷ Με την πειθώ των αριθμών
- ▷ Μηνύματα στο «Ελευθερο Πνεύμα»
- ▷ Πνευματικά & καλλιτεχνικά γεγονότα

«Όταν διαβάζεις κείμενα του Λάμπρου Μάλαμα, καταγγελίες για τα στραβά και τ' άδικα ή θερμή υποστήριξη για τα σωστά και τα δίκια, είναι σαν ν' ακούς τη φωνή του Γάλλου (ιδρυτικού παράγοντα του Σοσιαλισμού) Ζαν Ζωρές, και ικανοποιείσαι μαθαίνοντας την αλήθεια για το χτύπημα του κακού... Ο Λ. Μάλαμας απομυθοποιεί και ξεσκεπάζει, ικανοποιεί κι ενθουσιάζει, με τις 50 αυτοτελείς δημιουργίες του: στην ποίηση, το διήγημα, το μυθιστόρημα, το θέατρο, ή την κοινωνιολογία, την ιστορία, τη φιλοσοφία, τη δημοσιογραφία...»
Αγγελος Δόξας

«Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριό
σ' όλο τον κόσμο ήλιος»

Πρωτότυπη Επιθεώρηση αγωνιστικής Λογοτεχνίας και κριτικού προβληματισμού.
Μαχητικό όργανο διαφώτισης και πνευματικής καλλιέργειας του λαού.

Όσα σημειώνω, τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρω να βλέπω το άδικο να πνίγει το δίκαιο

Μακρυγιάννης

Περιεχόμενα

Πρωτοσέλιδα

Στον εθνικό μας ποιητή Σολομού:	Σελίδα
Α. Μάλαμα	65

Παγκόσμια ποίηση

Από Ην. Πολιτείες:	
Αποσπασματικοί Στίχοι Ούλ. Ουίτμαν	72
Από Γαλλία Μετ. η Αγνή Σοτηρικοπούλου	72
Από Ανατ. Γερμανία Μετ.	
ο Α. Μάλαμας (Ιταλικά)	73
Από Αλβανία Μετ. ο Π. Τσοίκας	73
Από Ιταλία Μετ. ο Α. Μάλαμας	
& ο Φ. Δέλφης	73

Ελληνική ποίηση

Γ. Πακυστάμοι: Καντίς ός μας είδε (δ')	74
Αντ. Γαλανύκη - Βοιρλέκη: Γδω Λίνκοζν	74
Μαρίας Αρκαδίου: Διο ποιήματα	75
Αντώνη Κυριακοπούλου: Γαλήνη	75
Μίλιας Ροζιόη: Αριθμός πρωτοκόλλου	75
Τακη Κολιαβά - Μολιωτάκη:	
Λαϊκός καλλιτέχνης	75
Ιάσωνα Γιαγγέλου: Ψηφιδωτό	76
Κώστα Α. Λάμπρου: Το πατρικό μου σπίτι	76
Γιόργου Βέλα: Τα μάτια της μάνας μου	77
Στεφανίας Καζιός: Αν ήμουν ζωγράφος	77
Μάνθου Σκαργιώτη: Αρνησιπατρία	77
Γιόργη Πικρού: Ειρήνη	78
Γιάννη Γεωργιάκη: Αν	78
Χρηστού Πύρπιασιν:	
Τα χαιρετίσματα του νεκρού στρ τη	78

Ταξιδιωτική λογοτεχνία

Εντιπώσεις από την Ιταλία	
Λάμπρου Μάλαμα	79

Νότες της Εθνικής Αντίστασης

Λάμπρου Μάλαμα:	
Ο Διαμαντής (Γιάννης Αλεξάνδρου)	85
Λάμπρου Μάλαμα: Γιόργος Παπαγιάννης	87
Πάνου Φούντα: Το όνειρο του αντάρτη	88
Πέτρου Μπακογιάννη: Μαρία Δημάδη	89
Σίμοι Κυρμπούχτη:	
Η Προτομαγιά του μπαρμπα-Κώστα	89
Γρανίσματα: Ολέγκ Εφρέμοφ κ.α.	92

Πεζογραφία

Γιάννη Ιωαννίδη - Φαληριώτη:	
Εντι-χισμένα αντρόγωνα	93
Δημήτρη Ζάννη:	
Η φίση & τ' αθάνα πουλιά της	96

Αλέκου Χρισστομιόη	
Ένας νεκρός επιστρέφει	9

Οι Συγγραφείς & τα βιβλία

Κρινονται από τον Λάμπρο Μάλαμα:	
1) Π. Τσοίκας, 2) Αλ. Χρισστομιόη,	
3) Κ. Παπακων, 4) Αντ. Γαλανύκη - Βοιρλέκη,	
5) Πεντελικός, 6) Β. Λαζάνης, 7) Σταμίλας,	
8) Β. Περασιόη, 9) Μ. Τράνικα.	

Με το σφυρί στα καμώματα

(Σχόλια για πικρές αλήθειες	
των Αλεκη Φοτινών)	105

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

(Σχόλια με λόγια που καινε	
των Στέλιου Κεντρή)	111

Με την κειθό των αριθμών

Μηνύματα στο «Ελ. Πνεύμα»

Επιλογές πνευματικών &	
καλλιτεχνικών γεγονότων	125

-Ελεύθερο Πνεύμα-

Ιδιοκτήτης - υπεύθυνος - εκδότης
Λάμπρος Μάλαμας

Διεύθυνση σύμφωνα με το νόμο:
Ε. Βενιζέλου 188 - Γιάννινα
τηλέφωνο: 0651.22030

Τιμή τεύχους δρχ. 250
Χρονιάτικη συνδρομή 1000
Ιδρύματα - Δήμοι - Κοινότητες
5.000
Εξωτερικού δολάρια 20

*Υλη - αλληλογραφία - επιταγές στον ίδιο
Φιλοξενούνται μόνο αδημοσίευτες συνεργασίες και χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Ελεύθερο Πνεύμα

Έρευνα — Στοχασμός — Τέχνη — Κριτική

Ιδρυτής — Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας

Β' Εκδοτική Περίοδος
Χρόνος 16ος-Τόμος 8ος
Τεύχος 64
Απρίλης - Μάης -
Ιούνης 1987

Ελάχιστος φόρος τιμής

Στον εθνικό μας ποιητή Σολωμό

(Για τα 130 χρόνια από το θάνατό του)

Του Λάμπρου Μάλαμα

«Μήγαρις έχω στο νου μου
πάρεξ ελευθερία και γλώσσα»

«Όσο λείπει στοχαστείτε
πόσο ακόμα να παρθεί·
πάντα η νίκη αν ενωθείτε,
πάντα εσάς θ' ακολουθεί.»

Στον κορυφαίο εθνικό μας ποιητή, τον ιεροφάντη της ελευθερίας, στον πρώτο ανόμεσο στους πρώτους του περασμένου και του τωρινού αιώνα.

Στον πνευματικό πατέρα κι οδηγητή, το στιλοβάτη της Εφτανησιακής Σχολής.

Στον πρωτομάστορα και οικοδόμο της πιο τέλει αισθητικής του ποιητικού λόγου.

Στο μεγάλο βάρδο της εθνεγερτικής εποποιίας του 1821.

Στον επιφανέστερο πλάστη αρετών και ιδανικών του νέου ελλητισμού, Λιονύσιο Σολωμό, το «Ελεύθερο Πνεύμα» αφιερώνει τούτες τις ταπεινές τιμητικές αράδες, για τα 130 χρόνια από το θάνατό του.

• • •

Ο Λ. Σολωμός, γεννήθηκε στις αρχές Απρίλη του 1798 στη Ζάκυνθο, από γέρο αριστοκράτη πατέρα και μάνα όμορφη και νεώτατη θυγατέρα του λασού, την Αγγλική Νίκη, που τη στεφανώθηκε την παραμονή του θανάτου του το 1807.

Πρώτο δάσκαλο στη γενέτειρα, είχε τον περίφημο δημοκράτη ποιητή Μαρτελάο

Μα ο κηδεμόνας του 10χρονου τότε

Η πρώτη προσωπογραφία του Α. Σολωμού. Απ' αυτή γίνον όλες οι κατοπινές του.

Λιονύση, Ν. Μεσσαλάς, τον έστειλε για πλατύτερη μόρφωση στην Ιταλία.

Στην Κρεμόνα, τέλειωσε το γυμνάσιο 17 χρονών, κι έγραφε περήφανα στη μάνα του:

«Σε λίγες μέρες μπαίνω στο πανεπιστήμιο της Παβίας (κοντά στο Μιλάνο) όπου θα υποχρεωθώ να σφιχτώ, για να μπορέσω σε 3 χρόνια να σε φιλήσω με αξιοπρέπεια. Εφέτος πήρα και το βραβείο της ευγνωμίας...».

Σαν φοιτητής, είχε και τον τίτλο του κόντε. Εκεί δέχτηκε πολλές επιδοτήσεις από Άγγλους και Γάλλους ποιητές· ιδιαίτερα όμως από Ιταλούς, τους παλιότερους Λάντη, Πετράρχη, και πιο καίρια,

από το δάσκαλό του Ούγο Φώσκολο, που είχε γεννηθεί κι αυτός στο Τζάντε από μάνα Ελληνίδα.

Ξεχωριστή φιλία είχε αποκτήσει με διακεκριμένους λόγιους και καθηγητές, όπως ήταν ο Μόντι, ο Μαντζόνι, ο Μοντά-νι κ.α.

Μια μέρα μάλιστα, αντιτάχτηκε στο Μόντι, όταν εκείνος θυμωμένος του παρατήρησε:

— «Δεν πρέπει να σκέφτεσαι τόσο. Πρέπει να αισθάνεσαι!».

Κι ο Σολωμός του αποκρίθηκε εύστοχα και θαρραλέα:

— «Πρέπει πρώτα με δύναμη να σκεφτεί ο νους, κι έπειτα η καρδιά να αιστανθεί εκείνο που ο νους έχει συλλάβει».

Στην αρχή της δημιουργικής πορείας, έγραψε πολλά ποιήματα στην ιταλική γλώσσα, εμπνευσμένα, από τους «ψαλμούς του Δαβίδ», το «Άσμα ασμάτων» και τους «Θρήνους του Ιερεμία».

Μετά τις πανεπιστημιακές του σπουδές, επιστρέφοντας στην Ελλάδα, ήβρε ανοιχτό το δρόμο του αγωνιστικού δημοτικισμού, από τον προδρομικό Γιαννιώτη σχολάρχη στη γλώσσα και στην ποίηση Γιάννη Βηλαρά, κι έγινε ο πνευματικός του πατέρας. Τότε ο Σολωμός μελετώντας τα δημοτικά τραγούδια, τις γραφές και τις αρχές του Βηλαρά, του Ψαλίδα και του Χριστόπουλου, διδάχτηκε, μιμήθηκε, αγάπησε με πάθος το λαό: και τιμώντας τους αγώνες του, ενστερνίστηκε τα μεγάλα αιτήματα του καιρού του: ελευθερία και γλώσσα, κοινωνική αδερφοσύνη, ενότητα και εθνική ανεξαρτησία.

Το πρώτο του ποίημα στα ελληνικά, είναι η «Ξανθούλα».

«Την είδα την Ξανθούλα
την είδα ψες αργά
που μπήκε στη βαρκούλα
να πάει στην ξενιτιά...»

Έτσι, άρχισε να γράφει τα περίφημα έργα του, στην πιο γλυκεία κι αρμονική λαλιά της κοινωνικής εξέλιξης και της δραματικής ηρωικής και επικής επαναστατικής πορείας του έθνους.

Τη μεγαλύτερη επιρροή για τις θέσεις

του, πάνω στο γλωσσικό μας πρόβλημα, με τις υπέροχες και μαχητικές επιστολές του, τηνε συντέλεσαν και την έθρεψαν τα ίδια τα συνταραχτικά γεγονότα της εποχής του, όπως π.χ.:

1) Ο ηρωικός και γεμάτος εξάρσεις και αυταπάρηση ξεσηκωμός του λαού, στον άνισο και δίκαιο αγώνα του 1821.

2) Το απόρθητο και μαρτυρικό Μεσολόγγι, με την επιμονή στην άμυνα και την πείνα.

3) Η συνειδητοποίηση της ιστορικής ανάγκης, για έναν ωραίο εθνικά και κοινωνικά απελευθερωτικό αγώνα, πάνω στο χρέος του κοινού σκοπού.

4) Η αντίληψη της ομορφιάς του θανάτου και η κατανόηση της πιο θαυμαστής τιμής κι αθανασίας.

5) Η ομόθυμη απόφαση της ηρωικής Εξόδου, των μαχών, του πνεύματος της γενικής αυτοθυσίας.

Αλλά, παράλληλα έθλιβαν την ψυχή του ποιητή και οι διαμάχες, οι διχόνοιες, οι αλληλοϊποβλέψεις και οι συκοφα-

Το εξοχικό σπίτι του στο Τζάντε που έγραψε τον Ύμνο της Ελευθερίας.

ντίες, ανάμεσα σε πρωταγωνιστές, στη Ρούμελη και στο Μοριά.

Πάντως, ολάκερο το αγωνιστικό εκείνο θαύμα των Ελλήνων, τού 'δωσε τις μεγαλύτερες εμπνεύσεις για τον «Ύμνο στην Ελευθερία» και την τέλεια και βαθιά λυ-

ρικοδραματική σύνθεση, τους «Ελεύθερους πολιορκημένους». Η δε «Γυναίκα της Ζάκυθος» είναι ένα πεζό αριστούργημα των κοινωνικών και ριζοσπαστικών ιδεών του ποιητή.

Στα περισσότερα έργα του ο Σολωμός, αγκαλιάζει κι εκφράζει σε βάθος και πλάτος όλο το ηθικό, σπαραχτικό, γιγάντιο κ' ηρωικό μεγαλείο της αδούλωτης ελληνικής ψυχής, με άφραστη δύναμη υποβολής και μαγείας, με συγκλονιστικές και μεγαλοφάνταστες εικόνες, με διάφανη λαγυράδα και πυκνή ουσία. Ενσαρκώνει όλες τις προοδευτικές ιδέες, για τη δημοτική μας γλώσσα, την εθνική ομοψυχία, και την προκοπή του λαού μας. Η τέχνη του, με άμεση δραματική συγκίνηση και πειθώ, είναι υποδειγματική σε ενότητα χώρου χρόνου γεγονότων.

Δίκαια πήρε την πρώτη θέση στο Νεοελληνικό Παρνασό.

Η τόσο φλογερή καρδιά του, έπαψε να χτυπάει το 1857 το Φλεβάρη στην Κέρκυρα... Ενώ στην Ιόνιο Βουλή κηρύχθηκε εθνικό πένθος... και ο λαός τον έκλαψε πολύ.

αγαπιαστέ, γράφει εἰς βιβλ. Τημεριώ, τον Αγγλ. ο
 κ. κ. γυμν. ἰβρί τη καλῆ και τιν γήυμα της ἑρα
 Πίλιου μιν πειλογο βαρὶ το καλ. βακκ

Λείμμα γραφής του
 εθνικού μας ποιητή.

Όταν ο βωμός της θρησκείας, μολυνθεί από το ψεύδος, αμφίβολη είναι η αρετή των υπηρετούντων αυτόν.

ΑΛΑΜ. ΚΟΡΑΗΣ

«Προχθές είδα εις τον δρόμον των Αθηνών με πενιχρά φορέματα... τον οπλαρχηγόν Αημοτέλιον. Αυτός είναι ἔλεγα ο ἐνδοξος, ο φρόνιμος, ο πατριώτης στρατιωτικός, που αφού έπεσε το Μισολόγγι και απελπίσθη η Ρούμελη, έστησε την ελληνική σημαία εις το Λεσίνι. Ούτε γράμματα προσκυνημένων, τα οποία εδιάβασα, ούτε φόβος και δώρα εχθρού τον έπεισαν να προδώσει τη σημαία, την οποίαν μάλιστα εζώσθη ως συνόονι θανάτου. Ταλαίπωρη Ελλάς. Τα αληθινά σου τέκνα θρέφονται με τα δάκρυά των. «Ας τιμηθῆ με δικαιοσύνην ο πολυδάκρυος Αγώνας».

Ι. ΠΕΡΙΣΤΕΙΗΣ

(Ημεροδ. «Ρήγας» 1844)

Τα έργα του εκδόθηκαν έπειτα, από τον πιο πιστό μαθητή του Ιάκωβο Πολυλά, τον Σπύρο Δεβιάζη και τον Κώστα Καιροφύλλα. Τον «Ύμνο...» τον μελοποίησε ο Κερκυραίος Νικόλαος Μάντζαρος.

Με την τόσο πολύτιμη και δοξαστική για την Ελλάδα προσφορά του Σολωμού, ασχολήθηκαν πολλοί φιλόλογοι μέχρι σήμερα, ερευνητικά και δοκιμιογραφικά.

Η καλύτερη εργασία πάνω στο Σολωμό είναι του Κώστα Βάρναλη: «Ο Σολωμός χωρίς μεταφυσική».

Ο Ι. Τυπάλδος έγραψε:

«Ο Σολωμός εννόησε κατά βάθος την ελληνική ζωή και είδε το μέλλον οπου την προσμένει και με το δυνατό του νου και τη μεγάλη του ψυχή, αγκάλιασε όλο το έθνος, κι έγινε ο πρώτος και μέγας θεμελιωτής της νέας μας φιλολογίας.»

Πολύ σωστά προφήτεψε και ο Γεώργιος Ζαλοκώστας: «Ο Σολωμός είναι ο ποιητής, που αυτός ο άτυχος και ξεπεσμένος τόπος, θα τον έχει στο μέλλον καύχημά του».

Λ. Μάλαμας
 Ιούνης 1987

Όπου η θρησκεία είναι επάγγελμα, η ηθική γίνεται εμπόρευμα.

ΜΗΠΕΡΝΑΡ ΣΩ

«Ζωή» δε σημαίνει τίποτ' άλλο παρά δράση και δημιουργία. Χαρά δεν υπάρχει παρά μόνο σ' αυτά. Αληθινές υπάρξεις είναι μόνο όσες δημιουργούν. Εκείνος που κλείνεται στον εαυτό του, που η ύπαρξή του δεν παίρνει καμιά προέκταση, που δεν απλώνεται, που δε σκορπίζεται, που δεν ξεχειλίζει, εκείνος που δεν μπορεί να σκορπίσει πέρα από την προσωπικότητά του ένα μέρος της ζωτικότητάς του προς το μέλλον και προς το άπειρο, εξακολουθεί να παραμένει βέβαια άνθρωπος, δεν είναι όμως πραγματικά ζωντανός. Στην πραγματικότητα, δεν μπαίνουμε στην ανυπαρξία την ώρα του θανάτου μας, αλλά τη στιγμή που σβήνει η ακτινοβολία μας για δράση.

ΡΟΜΑΙΝ ΡΟΛΑΑΝ

Ανέκδοτη Κοινωνιολογία

Του Δημήτρη Γληνού

Μια πρωτότυπη εργασία, από προφορική διδασκαλία του κορυφαίου πνευματικού ηγέτη, που παρουσιάζουμε από σημειώσεις του αγαπημένου σπουδαστή του Γ. Α. Οικονόμου.

Επιμέλεια Λάμπρου Μάλαμα

4 (Συνέχεια από το προηγούμενο)

Αντιλήψεις στην εξέταση των κοινωνικών φαινομένων

Από την εποχή του Σπένσερ μέχρι σήμερα, πολλές αντιλήψεις έχουν εκτεθεί σχετικές με την εξέταση των κοινωνικών φαινομένων. Απ' αυτές δε, τρεις είναι οι σπουδαιότερες που μπορούν να ενταχθούν και οι λοιπές α) η βιολογική, β) η ψυχολογική και γ) η ειδολογική, ή φαινομενολογική.

Βιολογική αντίληψη: Σύμφωνα μ' αυτή, τα κοινωνικά φαινόμενα, αποτελούν ένα σύνολο. Στον όρο δε κοινωνιολογία, συμπεριλαμβάνεται η εξέταση του συνόλου της ανθρωπότητας. Κατά την εξέταση δεν πρέπει να γίνεται παραλληλισμός της κοινωνίας με έναν οργανισμό π.χ. του ανθρώπου. Η ιδέα αυτή υπάρχει και στον Αριστοτέλη, και στη Ρώμη (μύθος του Αγρίππα) και στο Μεσαίωνα.

Ανάπτυξη όμως, λαβαίνει μεγάλη στην κοινωνιολογία αυτής της περιόδου. Όσοι έχουν την αντίληψη αυτή, παραβάλουν την κοινωνία με ανθρώπινο οργανισμό και λέγουν ότι, όπως ο άνθρωπος αμύνεται και ζει με τα όργανά του που συνεχώς τελειοποιούνται, έτσι και ο κοινωνικός οργανισμός, αναπτύσσει τα όργανά του για να συντηρηθεί καλύτερα. Π.χ. εγκέφαλος, νεύρα, διοίκηση, πείρες, γεωργία, βιοτεχνία, βιομηχανία, κ.λπ.

Η σχολή αυτή είναι σημαντική, επηρεασμένη από την εξελιχτική θεωρία, που κατά την αρχαιότητα δεν ήταν γνωστή (για τούτο, η σχολή αυτή λέγεται και εξελιχτική). Μετά τον Δαρβίνο που δίδαξε ότι: οι φυσικοί οργανισμοί εξελίχτηκαν από τα απλούστερα και συνθετότερα, ο Σπένσερ γενίκευσε την αρχή τούτη, και δίδαξε ότι, όπως η φύση έτσι και η κοινωνία, είναι μια εξέλιξη με τη διαφορά ότι, η κοινωνία είναι ένας υπεροργανισμός που μέ-

σα του συμβαίνει κάτι διαφορετικό, από εκείνο που συμβαίνει στον ανθρώπινο οργανισμό. Στον ανθρώπινο οργανισμό κάθε ομάδα κύτταρων εκτελεί ίδια εργασία και αποξενώνεται από τις άλλες ομάδες στην κοινωνία. Όμως κάθε κύτταρο, έχει διατηρήσει τις διάφορες ιδιότητες (διοίκηση, κίνηση, εκτέλεση, κ.λπ.). Επομένως είναι διαφορετική η επίδραση που εξασκεί ο άνθρωπος στην κοινωνία, από την επίδραση που εξασκεί το κύτταρο επί του φυσικού οργανισμού.

Ψυχολογική αντίληψη. Απέναντι της σχολής αυτής, δημιουργείται από το 1880 μια άλλη σχολή με την αντίληψη ότι, παραγνωρίζεται από όλους τους ερευνητές ότι, ο άνθρωπος είναι ψυχολογικός οργανισμός, ότι οι εκδηλώσεις της ζωής του, έχουν φορέα τη συνείδησή του, και ότι εφόσον επομένως δεν αναλύεται ο παράγων αυτός, η κοινωνιολογία κινείται σε αναλογίες που παραπλανούν. Για τούτο, θέτει ως βάση την ψυχολογική ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων και θέλει να βρει α) ποιά ψυχολογικά ελατήρια κινούν την οργάνωση του ανθρώπου μέσα στην ομάδα β) ποιοί ψυχολογικοί παράγοντες εξελίσσουν την ομάδα και γ) ποιά αποτελέσματα πηγάζουν από τη συμβίωση του ανθρώπου.

Η νέα αυτή ψυχολογική αντίληψη της κοινωνίας έχει πολλούς αντιπροσώπους που οι σπουδαιότεροι είναι, ένας με τη Γαλλία, ο Γαβριήλ Τάρνς (νόμοι της μίμησης) που νομίζει ότι: ψυχολογικό ελατήριο για την οργάνωση της ομάδας και την εξέλιξή της, είναι η μίμηση. Ο Αιμίλιος Ντουρκχάιν (Ντύρκεμ) (διαίρεση της κοινωνικής εργασίας) και στη Γερμανία ο φιλόσοφος Σίμελ.

Η σχολή αυτή λαμβάνει θεωρητικότερο χαρακτήρα και γίνεται περισσότερο αφηρημένη.

Ειδολογική αντίληψη. Η αντίληψη αυτή, διαμορφώνεται ήδη στον καιρό μας, εφαρμόζει δε μέθοδο έρευνας που μόλις σήμερα αρχίζει να στηρίζεται λογικά και φιλοσοφικά.

Παρατηρεί τα φαινόμενα προκαταβολικά και περιφρονεί ως πούμε τα πραγματικά γεγονότα που μόνο τυπικά τοποθετεί. Προσπαθεί δε, με την ενόραση να συλλάβει την ουσία των φαινομένων.

Τα κυριότερα κοινωνικά φαινόμενα και οι μέθοδοι

Η κοινωνιολογία, εκτός από τα φαινόμενα της κοινωνικότητας της ομαδικής ψυχής, της κοινωνικής συνείδησης, των κοινωνικών αξιών, και της εξέλιξης αυτών, μελετάει και τα παράγωγα του κοινωνικού βίου, κοινωνικά φαινόμενα, που τα κυριότερα και χαρακτηριστικότερα είναι α) το οικονομικό β) το ερωτικό (γενεσιολογική ορμή, γαμικές σχέσεις, οικογένεια), γ) το θρησκευτικό, δ) το ηθικό, ε) το νομικό, στ) το καλλιτεχνικό, ζ) το φιλοσοφικό (επιστήμες, φιλοσοφία) και η) ο λόγος (γλώσσα - γραφή).

Το οικονομικό φαινόμενο: Τουτό περιλαμβάνει τα 3 ειδικά εκείνα φαινόμενα που δημιουργεί ο αγώνας για τη σκόπιμη του ανθρώπου χρησιμοποίηση της φύσης. Εξετάζει πως η δράση αυτή του ανθρώπου με κοινή σύμπραξη και συνεργασία των ομοίων, δημιουργεί τις οικονομικές αξίες. Πως η ομαδική συνείδηση αναγνωρίζει και τροποποιεί αυτές τις αξίες. Πως γεννιέται από τη συνεργασία ο καταμερισμός των έργων και τι νέα φαινόμενα δημιουργεί ο καταμερισμός αυτός. Τι ρόλο παίζει η τεχνική, πως απ' αυτόν διαφοροποιείται η οικονομική ζωή και η οικονομική κατάσταση των μελών της κοινωνίας. Πως δημιουργούνται οι οικονομικές λειτουργίες και ποιά ψυχολογία σχηματίζουν. Πως γεννιέται και εξελίσσεται η ιδιοκτησία, και πως επηρεάζει στο σύνολο του κοινωνικού βίου. Πως διαμορφώνεται η κοινωνική παραγωγή: ανταλλαγή, διανομή, κατανάλωση. Πως δημιουργούνται οι κοινωνικές τάξεις, και ποιές αξίες ομαδικές συνειδήσεις και φαινόμενα δημιουργούν. Τέλος, τι ρόλο στις κοινωνικές λειτουργίες παίζουν τα οικονομικά φαινόμενα και που κατευθύνουν τον κοινωνικό οργανισμό.

Ερωτικό φαινόμενο

Το φαινόμενο τούτο, περιλαμβάνει τα ειδικά εκείνα φαινόμενα που τους δίνει χώρο η ικανοποίηση της γενετήσιας ορμής, μέσα στον κοινωνικό βίο.

Εξετάζει δηλαδή η κοινωνιολογία, το πως γεννιέται ο έρωτας, η ζηλοτυπία, η καταζητική μανία του ερωτιζόμενου. Πως γεννιούνται από αυτά στους κοινωνικούς θεσμούς, γάμος, εξώγαμες σχέσεις, πορνεία, οικογένεια, σχέσεις συζύγων, σχέσεις γονέων και παιδιών,

μητριαρχία και πατριαρχία, συζυγική και πατρική εξουσία και σχέσεις συγγένειας). Πως από γενετήσια σχέση δύο όντων ιτερόφυλων δημιουργείται από την κοινωνική συνείδηση η συγγένεια πολλών ατόμων. Πως δημιουργείται η ομαδική συμβίωση στην οικογένεια και στη συγγενική ομάδα. Πως η συνείδηση αυτή επηρεάζει τον όλο κοινωνικό βίο. Πως πλέκεται με άλλα φαινόμενα ηθικά και νομικά. Πως τα φαινόμενα αυτά τροποποιούν το ερωτικό φαινόμενο στις ποικίλες εκδηλώσεις του. Πως εξελίσσεται η κοινωνική συνείδηση, και που κατευθύνει την όλη κοινωνική εξέλιξη.

Θρησκευτικό φαινόμενο

Το φαινόμενο τούτο, το αποτελούν τα ειδικά εκείνα φαινόμενα που προκαλούν το θρησκευτικό αίσθημα μέσα στον κοινωνικό βίο. Το αίσθημα εκείνο που γίνεται ομαδική θρησκευτική συνείδηση, δεσπόζουσα σε ατομικές συνειδήσεις. Η συνείδηση αυτή που διαμορφώνει μέσα στον κοινωνικό βίο, το αίσθημα της ψυχικής κοινωνικής πειθαρχίας, υποβοηθητικής της κοινωνικής οργάνωσης, δημιουργεί την αστρολατρεία, το φετιχισμό, τον τοτεμισμό με τη θρησκευτική και τελετουργική μορφή τους (θρησκευτικές ομάδες, μαγείες και μαντείες). Στην εξέταση των μορφών που παρουσιάζει κατά την εξέλιξη της ανθρωπότητας το θρησκευτικό φαινόμενο, μελετάται η σχέση του προς το οικονομικό και πολιτικό φαινόμενο, και η συσχέτισή τους με το ηθικό φαινόμενο, και τα αισθητικά φαινόμενα. Τέλος δε, αναζητείται η σχέση του φαινομένου τούτου, προς τα άλλα κοινωνικά φαινόμενα και τον κοινωνικό βίο, τη γενική ομαδική συνείδηση και τα ατομικά φαινόμενα της συνείδησης των ανθρώπων.

Ηθικό φαινόμενο

Το φαινόμενο τούτο, της ηθικής δηλαδή συνείδησης, είναι η αμεσότερη εκδήλωση της κοινωνικότητας. Ο κοινωνικός βίος δημιουργεί τα εγώ αλτρουιστικά, που ο Σπένσερ τα ονόμασε αισθήματα. Αυτά τα εγωιστικά αισθήματα που διατηρούν τα άτομα, αποτέλεσαν το ολισμό του κοινωνικού βίου, στον εγωισμό του είδους, της ομάδας, της κοινωνίας, βιολογική και υποτυπώδης στάθηκε στην αρχή η διατήρηση του είδους. Η εγωαλτρουιστική διάθεση, γίνεται με τον καιρό κληρονομική διάθεση, αλλά και συνειδητή δύναμη που κατευθί-

νει τον κοινωνικό βίο. Οι ηθικές αξίες εξελίσσονται και διαμορφώνονται σύμφωνα με τον οικονομικοκοινωνικό βίο, τη διάπλαση του θρησκευτικού, τη διαμόρφωση του νομικού και πολιτικού φαινομένου και κατά την ανάπτυξη του πολιτισμού. Αυτές οι αξίες αποτελούν τον ισχυρότερο και αφανή δεσπότη του κοινωνικού βίου, και δίνουν λαβές, στο πλήθος των θεσμών και των συστημάτων. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη και αποδειχτικότερη δράση του κοινωνικού περιβάλλοντος, από την ατομική συνείδηση, από τα ηθικά φαινόμενα, που την άμεση πραχτική για τη ζωή ανάγκη, τη βλέπουμε καθαρότερα στις απλοικότερες κοινωνίες. Η φιλοσοφική σκέψη, γενικοποιεί τα φυσικά και ηθικά φαινόμενα σε γενικούς τύπους. Κάθε φαινόμενο στην εξέλιξη του κοινωνικού βίου, μπαίνει στην κίνηση της εξέλιξης των ηθικών αξιών.

Νομικό φαινόμενο

Το φαινόμενο τούτο, της από την κοινωνική συνείδηση αναγνώρισης των απαγορευμένων πράξεων, η διάπραξη που επιφέρει κοινωνική αντίδραση με επιζήμια για το δράστη αποτελέσματα, είναι φαινόμενο πολύ συσχετικό με το ηθικό φαινόμενο. Η νομική συνείδηση διαφαίνεται στο δίκαιο και στις περί δικαίου κατευθύνσεις της κοινωνίας. Το κράτος γίνεται φορέας του δικαίου, καθώς θα ιδούμε παρακάτω που το διαμορφώνει σύμφωνα με τις ανάγκες του κοινωνικού βίου. Το νομικό φαινόμενο πλέκεται με άλλα φαινόμενα (οικογένεια, θρησκεία, κράτος, φιλοσοφική σκέψη κ.λπ.), επηρεάζει και επηρεάζεται από την εξέλιξη του κοινωνικού βίου και κατευθύνει την κοινωνική εξέλιξη.

Πολιτικό φαινόμενο

Το φαινόμενο τούτο, το δημιούργησε η ανάγκη της διευθυντήριας λειτουργίας σε κάθε ομαδική δράση.

Ανάγκες οργάνωσης του οικονομικού και νομικού βίου, μέσα σε πολύπλοκο κοινωνικό σύστημα, σε αλληλοεξαρτημένες λειτουργίες. Έτσι γεννήθηκε το πολιτικό φαινόμενο.

Το πολιτικό φαινόμενο δείχνει την κοινωνική συνείδηση, κι ενσαρκώνει αυτή τον αρχηγό της φυλής που αποτελεί την έκφανση της έννοιας κράτος, ρυθμιστή των λειτουργιών αυτών. Γενικά όταν πλέκεται με άλλα φαινόμενα, τροποποιεί την κοινωνική συνείδηση

όρα και επηρεάζεται, και αντιδρά ή ωθεί σε πρόοδο ανάλογα με το βαθμό του πολιτισμού.

Αισθητικό φαινόμενο

Η τέχνη είναι από τα ευρύτερα κοινωνικά φαινόμενα, και παρουσιάζει τις πιο ποικίλες εκδηλώσεις. Χρησιμοποιεί πολύμορφα μέσα, όπως το μύθο, το έπος, την ποίηση, τη μουσική, την όρχηση, το λόγο, τις γραφικές τέχνες, τη γλυπτική, την αρχιτεκτονική, τη διακοσμητική, καθώς επίσης και ό,τι άλλο συντελεί για υψηλές βαθμίδες του πολιτισμού. Η τέχνη είναι κοινωνικό φαινόμενο που αναπτύσσεται και είναι αναγκαία στον ατομικό και τον ομαδικό βίο. Υπακούοντας στα πράγματα και στα αισθήματα του βίου, γίνεται φανερό ότι ο καλλιτέχνης παράγει για τους ομοίους του, όπου η συμβίωση και η αναγνώριση αποτελεί την πηγή της έμπνευσής του. Κανένας καλλιτέχνης δεν μπορεί να ξεφύγει από το περιβάλλον του και από την εποχή του. Οι αισθητικές αξίες, εξελίσσονται με την άμεση ή έμμεση επίδραση της εξέλιξης των κοινωνικών αξιών. Από την άποψη αυτή κι επειδή η τέχνη τονώνει το συμπαθητικό ατομικό αίσθημα και την ομαδική ψιχή, μελετά η κοινωνιολογία το αισθητικό φαινόμενο, τις καλές τέχνες και την εξέλιξη τους, σαν φορέων κοινωνικών αισθημάτων και ομαδικής συνείδησης. Πάμπολλες είναι οι σχέσεις του φαινομένου τούτου με το θρησκευτικό, το ερωτικό, το πολιτικό, το ηθικό, το οικονομικό.

Πολύπλοκη είναι η συμβολή του, στην πορεία και την κατεύθυνση της εξέλιξης ενός λαού και γενικά του ανθρώπου.

Φιλοσοφικό φαινόμενο

Είναι γνωστό ότι, οι επιστήμες γεννήθηκαν από πρακτικές ανάγκες και ότι, οι επιστημονικές εφευρέσεις είναι απαντήσεις στα ερωτήματα της εποχής, που θέτει ο κοινωνικός βίος και ιδιαίτερα οι ανάγκες αυτού. Ολόκληρη η επιστημονική άνθηση και η φιλοσοφία, καθ' όλου δεν είναι ξένη προς την κοινωνική διαμόρφωση και τα φαινόμενά της, ούτε είναι μικρή η επιρροή σ' αυτή, από τα προεξετασμένα κοινωνικά φαινόμενα.

Το φαινόμενο του λόγου

Η γλώσσα ζει και αναπτύσσεται με την επιρροή του κοινωνικού βίου. Γίνεται λοιπόν και εξελίσσεται για την εξυπνοέτηση των πρά-

ζων και των ομάδων στην αρχή, κι έπειτα για τις αισθητικές και ιδεολογικές κοινωνικές ανάγκες γενικότερα.

ΜΕΘΟΔΟΙ

Διατυπώσαμε τα κυριότερα από τα κοινωνικά φαινόμενα που μελετά η κοινωνιολογία και τώρα βαδίζουμε στην εξέταση των μεθόδων που αυτή χρησιμοποιεί για να μελετά τα φαινόμενά της αυτά καθ' αυτά.

Κοινωνικά φαινόμενα, υπάρχουν εκεί όπου ζουν ή έζησαν άνθρωποι σε οργανωμένη ομάδα, άρα στη σύγχρονη ανθρωπότητα και στο παρελθόν. Στο παρόν μάλιστα, μας παρουσιάζεται η εξής ευκαιρία ότι, αν τα κοινωνικά φαινόμενα τα εξετάσουμε στο σύνολο της ανθρωπότητας, θα ιδούμε ότι, πολλοί λαοί, δεν βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο πολιτισμού, αλλά σε στάδια περασμένα.

Τούτο μας ωφελεί, διότι, αυτοί οι λαοί μας παρουσιάζουν μελέτη από στάδια παλιού πολιτισμού. Η έρευνα του παρελθόντος θα είναι ιστορική, η δε έρευνα του παρόντος θα έχει τα γνωρίσματα των μεθόδων που χρησιμοποιούν στις έρευνες οι φυσικές, βιολογικές και ψυχολογικές σπουδές, καθόσον τα κοινωνικά φαινόμενα είναι φυσικά, άρα και ψυχικά, οργανικά, μηχανικά και πολύπλοκα. Αφετηρία αποτελεί η παρατήρηση, όταν το μέσο επαλήθευσης, το πείραμα, λείπει στην κοινωνιολογία.

Προσπάθειες εφαρμογής του γίνονται σε κατώτερες κοινωνίες ζώων, π.χ. μέλισσες κ.α. Εφόσον αναγκάζομαστε να χρησιμοποιήσουμε μόνο την παρατήρηση, πρέπει αυτή να είναι συστηματική, γι' αυτό διακρίνουμε τα εξής στάδιά της: α) Πρώτο στάδιο είναι η διαπίστωση των κοινωνικών φαινομένων και ο περιορισμός τους.

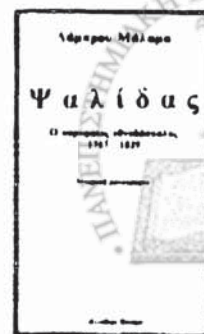
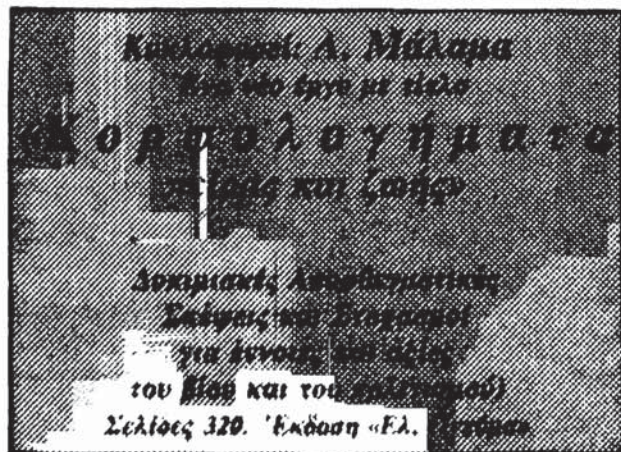
Οφείλουμε δηλαδή να βρούμε ποιά είναι τα κοινωνικά φαινόμενα και μέχρι ποιού σημείου είναι τέτοια. Απαιτείται όμως, κατό το στάδιο τούτο, μεγάλη προσοχή διότι, αν γίνει λάθος τότε εισερχόμαστε στην εξέταση ολόκληρης της κοινωνικής ζωής, επειδή κανένα κοινωνικό φαινόμενο δεν παρουσιάζεται αυτοτελές.

Πρέπει συνεπώς να το απομονώσουμε και να το εξετάσουμε, πράγμα που είναι αρκετά δύσκολο. β) Δεύτερο στάδιο είναι η αντικειμενική περιγραφή. Και τούτο είναι δυσχερέστατο, διότι, αν λάβουμε ως παράδειγμα έναν ιεραστή των κοινωνικών φαινομένων των αγρίων λαών, θα ιδούμε ότι, η περιγραφή η λεπτομερής και αντικειμενική γι' αυτόν, είναι δύσκολη αφ' ενός μεν διότι, θα έχει αυτός για τα

διάφορα αντικείμενα διάφορες έννοιες· αφ' ετέρου δε, δεν θα αισθάνεται τη γλώσσα των αγρίων που ερευνά. γ) Τρίτο στάδιο είναι η παρατήρηση, σύγκριση και συσχέτιση των κοινωνικών φαινομένων. Τούτο είναι πολύ σημαντικό, απαιτεί δε και πολύ προσοχή. Αφού κατορθώσουμε να απομονώσουμε και περιγράψουμε ένα κοινωνικό φαινόμενο, θα αρχίσουμε να το εξετάζουμε αναζητώντας την ψυχική του βάση και το σκοπό που εξυπηρετεί.

Θα βαδίσουμε συνακόλουθα στη σύγκριση. Αλλά πως πρέπει να γίνεται αυτή; Υπάρχουν διάφορες απόψεις. α) Σύγκριση με τα ταυτόχρονα όμοια κοινωνικά φαινόμενα άλλων ομάδων. β) Σύγκριση με ταυτόχρονα, αλλά διάφορα της ίδιας ομάδας και γ) Σύγκριση με προηγούμενα όμοια κοινωνικά φαινόμενα, είτε της ίδιας είτε άλλης ομάδας. Το κοινωνικό φαινόμενο π.χ. του γάμου, συγκρίνεται πρώτα με το γάμο άλλων λαών, έπειτα με διάφορα οικονομικά, ηθικά, θρησκευτικά φαινόμενα της ίδιας ομάδας, και τέλος με το γάμο σε παλιότερες εποχές. Με τη μελέτη του παρελθόντος, μελετώνται και οι σημερινοί άνθρωποι και οι περασμένοι, καθώς έχουν και αυτοί πολλά στοιχεία που ανάγονται σε παλιές εποχές πολιτισμού και που λέγονται επιβιώσεις ή ζώπυρα, ή αναβιώσεις δηλαδή μεταπτώσεις σε παλιές δοξασίες.

(Η συνέχεια στο επόμενο)

Παγκόσμια Ποίηση

Ηνωμ. Πολιτείες

Αποσπασματικοί στίχοι
Ουόλτ Ουίτμαν

Στη λευτεριά και την ισότητα

Ακούω τις χαρούμενες κραυγές χιλιάδων ανθρώπων.
Ακούω τη λευτεριά.
Θα γράψω ένα ποίημα ειαγγέλιο
των συντρόφων και της αγάπης...
Ω λευτεριά, γύρισε το αθάνατο πρόσωπό σου
προς αυτό τον κόσμο όπου το μέλλον
πιο μεγάλο από κάθε παρελθόν
γοργό και σίγουρο ετοιμάζεται για σένα...

Στο χαμό φίλου κι αδελφοποιτού

Ένα τραγούδι από λαριόγγι ματωμένο,
ένα τραγούδι ζωής που διέξοδο στο θάνατο ανοίγει
(γιατί το ξέρω καλά μου κι αδελφέ μου,
πως αν δε σου 'χε δοθεί να τραγουδάς,
όχιως άλλο θε νύ 'σβηνε η ζωή σου).

.....
δέξου, ω εσύ φέρετρο, μέσα στο αργό το πέραςμά σου,
δέξου κι από το χέρι μου έναν κλώνο πασκαλιά.»

Σε εγκαίνια σχολείου 1874

Τώρα μονάχη νιότη μπορώ να σε γνωρίσει!
Ω τα πανέμορφα αυγινά ουράνια,
ω την πρωινή δροσούλα πάνω στη χλόη,
τη θωρό στα σπιθοβόλα τούτα μάτια,
αυτές οι ιστοριούλες μιας σκέψης μιστικής, αυτές οι νέες ζωές
Κτίριο εξοπλισμένο σαν τα γοργά καράβια...

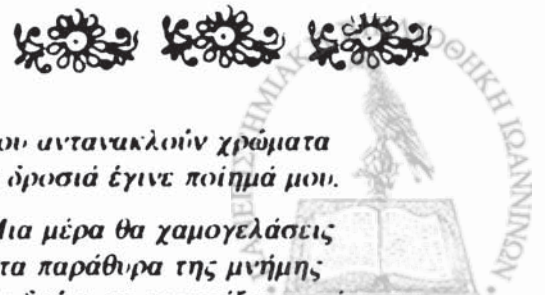
Γαλλία

Βαλέρια

Ζαν Πάουλ Μεστάς
Μετ. η Αγνή Σωτηρακοπούλου

Καιρό δεν ξέρω πια να κλαίω .
εσύ έχεις τα μάτια των θλίψεών μου,
το μέτωπο σου μια ανοιχτή ζούγκλα
τροπικά ποιήματα
μοιάζουν με φύλλα

που αντανακλούν χρώματα
η δροσιά έγινε ποίημά μου.
Μια μέρα θα χαμογελάσεις
στα παράθυρα της μνήμης
θα δούμε να κινιτιζεί το χέρι σου
μια κορδέλα παλιά
όταν προπορευόμουν από τη ματιά σου.

Αν. Γερμανία

Οι ψηλα-στεκούμενοι
Μπέρτολτ Μπρέχτ

Μετ. ο Α. Μάλαμας (από τα ιταλικά)

Γο λένε πράμα ταπεινό
να μιλάει κανείς για το φαΐ
αυτό το λεν οι χορτασμένοι.
Οι πολυφαγάδες τα βραδάκια
που να σκεφτούνε δεν μπορούν
το από ποῦ έρχονται
και ποιός είν' ο προορισμός τους.
Και θα τελέψει έτσι ο βίος τους
πριν να προφτάσουν να χαρούν
τις ομορφιές απ' τα βουνά
και τη γαλάζια θάλασσα.

Επιτάφια πλάκα

Δε θέλω επιτάφια πλάκα
πάρεξ εσείς αν κρίνεται αναγκαίο
θα πεθμούσα τη γραφή ετούτη:
Ένας άνθρωπος που έκανε προτάσεις
και έγιναν αποδεχτές.
Ένα τέτοιο επιτύμβιο
θά 'τανε τιμητικό για όλους.

Αλβανία

Ισοτιμία
Σπύρου Τσιομόρα*

Μετ. ο Πάνος Τσούκας

Όταν κλέψαν απ' την εκκλησία
του Αγίου Αυγουστίνου την εικόνα
με ανιπολόγιστην αξία,
οι κλέφτες τηνε χάσαν σ' ένα κρυφό δόμα,
που ήταν απ' την κορφή ως τον πάτο
με καλλιτεχνικά έργα γεμάτο.

Μα ο Άγιος Αυγουστίνος είδε πλάι
λες και του τό 'καμαν για φασαρία
ένα διάβολο να χασκογελάει
ανάμεσα από φλόγες και κρανία.
Και φώναζε ο Άγιος: Χάσου από δω
δε σε υποφέρω

Κι είπε ο Οξαποδιός:

Αγάλια, ω Άγιε, κι άσε τα μπουριά σου
τόρα, στον κόσμο ετούτονε που ζούμε,
το ίδιο είμαι κι εγώ κ' η αφεντιά σου
κ' οι δυό κλεμμένοι κι όμοια μας πουλάνε.
Έρθαν άλλοι καιροί, αδερφέ μου, τί να κά-
νεις!—

ν' αξίζει ένας άγιος όσο ένας σεϊτάνης!

* Ο Σπ. Τσιομόρας από τη Χειμάρρα, έχει πεθάνει
πριν από χρόνια σε ηλικία 55 χρονών. Ήταν από
τους πιο σημαντικούς σατιρικούς ποιητές και κοι-
μοδιογράφους της σύγχρονης αλβαν. λογοτεχνίας.
Είχε μεταφράσει και πολλούς Έλληνες συγγρα-
φείς.

Ιταλία

Βεδουίνικο τραγούδι (1932)

Γκιουζέπε Ουγκαρέτι

Μετ. ο Λάμπρος Μάλαμας

Μια γυναίκα πετιέται
τραγουδάει
και τ' αγέρι ακλουθάει
πού 'ναι μαγικό
κι απάνωθε στη γην η άπλα
σ' όνειρο η παρτίδα
αληθινό!

Ετούτ' η γης είναι γυμνή
τούτ' η γυναίκα
είναι παλλακίδα
τούτος ο άνεμος
είναι δυνατός
αυτό το όνειρο
είναι πεθαμένο!

Γ' όργιο της γλώσσας

Άντζελας Σκανδαλιάνο

Μετ. ο Φοίβος Δέλφης

Παρήγαγα λόγια
που δε γυρνίζω
σκοτεινά αλώνια
ρήγματα (χιζάντια)
για να γίνουν κουρέλια
φουσαλίδες του ήλιου
καπνοί από φεγγάρια.
Μπήκα στο λαβύρινθο
της γλώσσας
και βρήκα τη θάλασσα
των αρχέτιπων
πάντα πιο βαθιά
ανάμεσα σε δομές
και υπερδομές
ως που ανάμεσα
σ' αποκαλύψεις
από ιδεολογίες
βγήκα να ξαναϊδώ τ' άστρα
της φιλικής αγοράς.

Ελληνική Ποίηση

Κανείς δε μας είδε (δ')

Γιώργου Παπαστάμου

Κανείς δε μας είδε
 πόσο μας μαστίγωσαν
 στη νύχτα των μικρών μας θανάτων.
 κανείς δε μας είδε πόσο είμασταν
 ενδοξότεροι του αοράτου & των αοράτων
 στην ανίκητη συμφορά μας.
 Εμείς οι ανέστιοι σκλάβοι και παρίες
 του απαρτχάιντ.
 Κανείς δε μας είδε πόσο είμασταν
 στην έσχατη απελπισιά μας
 αυλισμένοι κατάδικοι,
 σε ντάπιες τυραννομάχων,
 πολεμιστές του ανέφικτου
 στο μεσιανό βασίλειο των χειμασμών
 μας.
 Κανείς δεν είδε της φωτιάς την άγρια δύ-
 ναμη
 που ταξίδευε μες απ' το κορμί μας
 καταργώντας τα όποια μας σύνορα
 κι όσοι δεν είδαν έμαθαν πως δεν μπορούν
 μήτε και την ψυχή των νεκρών να δαμά-
 σουν,
 πως δεν μπορούν να σπαράξουν το σώμα
 τα πεινασμένα αρπαχτικά γεράκια,
 μήτε ν' αφανίσουν την καταχνιά από τ'
 άσπιλα
 χνουδωτά πτίλα των κύκνων που πληγώ-
 νουν.
 Κανείς δε μας είδε στις υγρές άγριες φυ-
 λακές μας,
 πως εκεί μαθαίναμε τη φριχτή μοίρα του
 θανάτου,
 μήτε ο άγριος κι ατίθασος θυμός μας
 μήτε η ορμή μας η τιμημένη,
 η ταραχή μας η υπέρτατη,
 η θλίψη μας η δίχως εξαγορά.
 Κανείς δε μας είδε
 τους αφανείς αδικαιώτους
 στις βαθιές ειρκτές του λόφου
 και της καταφρόνιας
 σαν όλους τους αναρίθμητους
 άγνωστους ήρωες πού 'ναι

ίσιοι με τους πιο γνωστούς.
 Κανείς δεν μας είδε
 εμάς τους πλάνητες
 με το δικό μας φως,
 τους διωγμένους απ' την πατρίδα μας,
 που σβησμένοι απ' την ανατολή
 θ' ανατειλλουμε στη δύση,
 πρόδρομοι όλοι στο προσκλητήριο
 του κόσμου παρόντες.
 Κανείς δε μας είδε,
 κι αυτός ο βαθύτερος καημός μας,
 εμάς τους αποκαμωμένους
 από τόσους θανάτους
 που ξαγρυπνούμε έως αργά
 με ειδία ψυχής και θύελλα.
 Κανείς δε μας είδε,
 γι' αυτό δε μας ξέρει κανείς
 και μας λησμόνησαν όλοι
 και μας ξέξεψε από τ' άρμα
 της τραγωδίας της η σκληρή,
 αδι-σώπητη κι απάνθρωπη μνήμη,
 μας ξέγραψεν η ιστορία.

Εδώ Λίνκολν

Αντιγόνης Γαλανάκη - Βουρλέκη

Αυτός ο μαρμάρινος κολοσσός
 με τους τεράστιους κίονες ολόγυρα,
 σε καλεί μέσα στο θόλο του
 ν' αντικρύσεις τον Λίνκολν
 τον ελευθερωτή των μαύρων...
 Σκαλισμένος σε ύψος υπερφυσικό,
 αναπαύει τα δύο χέρια του
 στα έδρανα μιας πολυθρόνας,
 καθισμένος σ' αυτήν με τα πόδια λυγισμέ-
 να
 και με μορφή οστεώδη και πατριαρχική.
 Κι αν ακόμα τίποτα δεν ξέρεις γιαυτόν
 ξένε συ τουρίστα που τον χαζεύεις
 κι αν δεν μπορείς να διαβάσεις
 τα χρυσά λόγια που ειπ' εκείνος
 γραμμένα ολόγυρα στους πανύψηλους
 τοίχους
 τότε, τότε πάλι πολλά θα καταλάβεις
 από την ίδια τη μορφή του...
 Ο Λίνκολν είναι γίγας!

Λυο ποιήματαΤης Μαρίας ΑρκαδίουΗ μπαλάντα του στρατιώτη

Αλιόσα, μικρέ μακρινέ μας φίλε...
 πόσο σύντομη η ζωή σου, πόσο απέραντη η καρδιά!
 Στις δυο μικρές σου χούφτες κρατάς εσύ για πάντα
 τα αιώνια σύνορα μιας τρομαγμένης ανθρωπότητας.
 Στις δυο σπασμένες σου φτερούγες ανεμίζουν ακόμα
 τα ματωβαμένα φλάμπουρα μιας φευγαλέας νιότης!
 Μες στην τρυφερή πληγή της καρδιάς σου, στήθηκε
 το βαρύ λάβαρο της παγκόσμιας απανθρωπιάς!...
 Αλιόσα, μικρέ Αλιόσα, μεγάλε εσύ όλου του κόσμου!
 πόσο σύντομη η ζωή σου, πόσο απέραντη η καρδιά!
 Γ' αργό σου βήμα, ακόμα αντηχεί
 σαν μακρινός λυγμός στο πλακόστρατο
 της απάνθρωπης πορείας!

Περίπατος στα Γιάννινα

Τζουμέρκα, Μητσικέλι, Ολύτσικα και Δρίσκο τά 'χω ένα!
 μες στην καρδιά μου απλώνονται, δροσιά του «Εικεσιένα».
 Τα σεργιανίζω τα θωρώ, κι εκείνα μου φωνάζουν
 κι άλλα κορμιά σαν χρειαστεί θά 'ρθουν να μας σκεπάσουν.
 Φως, στραφτοβολάν τα διάσελα και τα ριζά φωτιά,
 κ' η αντρεία της 'Ηπειρος, μηνάει τη λευτεριά!...

ΓαλήνηΑντώνη Κυριακόπουλου

Γαλήνιο στο χωριό το βράδυ απλώθη.

Γυρνούν στη στάνη απ' τη βοσκή
 και τα στερνά κοπάδια,
 απλώνει ο ζέφυρος στη γη
 τ' αγερίκα του χάδια
 κι η νύχτα, να, απ' τον ουρανό
 ψηλά, στη γη σιμώνει.

Σωροί τα καλαμπόκια. Σε θείο αγκάλιασμα
 η σιωπή, σμίγει με τη γαλήνη.
 'Ήσυχια όλα, δίχως απόγνωση
 στον κάμπο έχουν μείνει.

Κι εγώ βουβός ο δίνωμος, να δρασκελίσω
 βιάζομαι και στ' αύριο
 πως φοβάμαι να πατήσω.

Λάμπρου Μάλαμα

Διάλογοι με τη Τζίνα
Φωνές ματιών και λογισμών
Ανθρωπομορφικό μυθιστόρημα
για μικρά και μεγάλα παιδιά

Αριθμός πρωτοκόλλουΜίλιας Ροζίδα

Πρωινή ομίχλη στη στάση
 αταβιστική αγωνία,
 αργεί το λεωφορείο.
 Τα πεύκα του 'Αλσους
 ατροφικά
 μυρίζουν σκόνη
 και καυσαέριο.
 Περνούν τα παιδιά
 γαλάζιες ποδιές
 ρόδινα μάγουλα
 όνειρο στο θρανίο.
 κάπου εκεί
 χάθηκε χθες
 μια μικρή μαθήτριά...
 Την ξαναβρήκα
 στη στάση του λεωφορείου.
 Ζεμένη στον τροχό
 καθημερινή πλήξη
 καθίζηση.
 Αριθμός πρωτοκόλλου
 εισερχόμενα, εξερχόμενα...
 Αλήθεια
 τί αριθμό θα της βάλεις
 όταν θα γράψεις μια μέρα
 γι' αυτήν:
 Συνταξιοδότηση λόγω γήρατος;
 19.1.80

Λαϊκός ΚαλλιτέχνηςΤάκη Κολιαβά - Μωλιωτάκη

Την τέχνη κράταγες κρυφή σφιχτά στην απαλάμη
 ούτε που τη γνωρίζαμε κι ούτε την είχες πει.
 Διαβαίνοντας την ποταμιά, διάλεξες το καλάμι
 και μέρες το μαστόρευες σκυφτός με προκοπή.

Τι θά 'βγαζε η πρωτόγονη τούτη, προσμέναμε, ύλη
 πάνω στις αποκάλυψης, να δούμε, τη στιγμή.
 Κι όταν τ' αποτελείωσες, το κόλλησες στα χείλη,
 μαστορικά το φύσηξες, ξεχύθηκαν καιημοί...

Τούτος ο παναρμόνιος αίνος μαζί και θρήνος
 μ' άφησε σε μιαν άκρια, βουβός ν' αναρωτώ:
 'Άγγελος ήρθε ο άνθρωπος στη γη, ή τάχα κτήνος,
 του βούρκου έν' ασπόνδυλο, για αιθέριο φτερωτό;...

Γειά σου αθάνατη φυλή, λαϊκέ μου καλλιτέχνη
 άμα σιμώνει απάνω σου η ώρα η καλή,
 τα πιο πεζά κι ασήμαντα, μεταποιείς σε τέχνη
 την πέτρα κάνεις λούλουδο, το ξύλο να λαλεί...

(Από την ανέκδοτη συλλογή του
 «Οι μέρες του βουνού»)

Ψηφιδωτό
Ιάσωνα Ευαγγέλου

Είν' αλήθεια πως αυτός ο άνθρωπος
είχε παρουσία. Και περιουσία. Και εξουσία.
Ουσία δεν είχε.

• • •

Ε, τώρα ας μη κρυβόμαστε!
Μας είναι βέβαια αγαπητός ο πλησίον,
αλλά ο απόστατος πλησίον... Ο απλησίιστος.
Έτσι δεν είναι;

• • •

Θέλει τόσα πολλά χρόνια —μα τόσα πολλά
για να γίνει η κραυγή του ανθρώπου ομιλία.
Κι ίσως οι φτάνει μια ολόκληρη ζωή
να γίνει η ομιλία αυτή συν-ομιλία.

• • •

Μα δε μου λέτε; Έρθαμι σ' αυτόν τον κόσμο
για να ζήσουμε αυτή τη ζωή
ή για να οντιρευόμαστε συνεχώς μιαν άλλη;

• • •

Αφού κακοποιείς τη μαργαρίτα μαδώντας τη,
θίλλεις αποπάνω να σου πει πως «σ' αγαπάει»;

• • •

Για να μετράτε τους φίλους σας από χρόνο σε χρόνο
δε χρειάζεται να ξέρετε παρά μονάχα αφαιρεση.

• • •

Κακή, δε λέω, η μοναξιά του ενός.
Μα κι εκείνη η μοναξιά των δύο;

• • •

Μπά; Όστε ο Θεός έχει παράπονα από μας;
Τύφεις για μας δεν έχει;

• • •

Ξέρεις τι θα πει θάνατος αγαπημένου;
Να σπάσει ο καθρέφτης των ματιών που σε καθρέφτιζαν
και να μην υπάρχει άλλος καθρέφτης στη γη
για να κοιτάξεις μέσα του να δεις αν υπάρχεις.

• • •

Στο Ταμείο Ανεργίας είδα και την αρετή
να στέκεται ουρά για το επίδομα.

• • •

Μη μου κάνεις τον ήρωα εμένα! Λε με ξεγελάς.
Οι ήρωες ποτέ δεν κρατάν την ασπίδα με το δεξί χέρι.
(Και μη μου πεις πως είσαι αριστερόχειρας...)

Το πατρικό μου σπίτι

Κώστα Α. Λάμπρου

Εδώ στο σκάμιο το πλατί-
ποι αγριόχορτα θεριεύουν
κάτω απ' τις στάχτες τις παχιές
και μες στ' αποκαϊδία
το σπίτι μου το πατρικό
ήταν θεμελιωμένο.

Άσπρους είχε τους τοίχους του
και γκριζα τη σκεπή του,
πράσινες τις γαροφαλιές
και κόκκινα λουλουϊδία
τα παραθύρια στόλιζαν
και κρέμονταν στα τείχια.
Είχε μια πέτρινη αυλή
και αφηγή τη μάντρα
και μες στη μέση της αυλής
συκιά ήταν φουντωμένη,
πού 'χε κλωνάρια ανοιχτά
και ίσκιωναν τον τόπο.

Ένα χαγιάτι σκεπαστό
με μια σειρά κολόντες
πέτρινες και πελεκητές
μαστορικά δεμένες.
Μπροστά από το μαγειριό
και πλάι απ' το χαγιάτι
είχε η γιαγιά τις γλάστρες της
με τα βασιλικά της,
είχε τα νυχτολούλουδα
είχε τους κατηφέδες
τα βράδια συν τα πότιζε
μοσχοβολούσε ο τόπος.

Στο πίσω μέρος της αυλής
απλώνονταν οι κήποι
με τις μοιριές και τις ροδιές
την κυριδιά, το κλίμα,
την περγουλιά την απλωτή
με τα χρυσά σταφύλια.
Σ' αυτό γεννήθηκα εγώ
μαζί με τ' άλλ' αδέρφια
σ' αυτό πρωταντικρίσαμε
του ήλιου τις αχτίδες
και τραγοιδήσαμε μαζί
τα ξένιαστα τα χρόνια.
Παίξαμε και γελάσαμε,
κλάψαμε και πεινάσαμε
και στο μικρό μας το σκολειό
την άλφα - βήτα μάθαμε.
Εδώ πρωτοανοίξαμε
δειλά δειλά φτερούγες
και πήραμε στράτες άγνωστες
στα μακρινά τα ξένα.
Κ' ήρθανε χρόνοι δίσεχτοι

χρόνοι φοιρτοινισμένοι,
ο πόλεμος, ο πόλεμος,
η σιφουρά του κόσμου!
Σαν σιφουράς επήρασι
κι έκαψε τα χορτα μου
έκαψε σπίτια και καρδιές
έκαψε τις ελπίδες.
Και τώρα σπίτι πατρικό
σπίτι μου ρημαγμένο
στέκω ορθός, στέκω βουβός
με μάτια βουρκομένα
αρχοκυλούν τα δάκρυα μου
το χόμο σοι ποτίζουν
σπιτάκι αγαπημένο μου
σπιτάκι μου χαμένο!

Τα μάτια της μάνας μου

Γιώργου Βελζό

Της μάνας μου τα μάτια μόνο
στο δάκρυα μεγάλα κι αλμυρά
σαν τον θαύσασάν μας τα χαλάζια νερά
χμάτα ελπομονή και τόσο πόνο.

Της μάνας μου τα δυο της μάτια
βροντερές χαρμόσυνες καρπάνες,
όπως όλες της πατρίδας μου οι μάνες
στο διάβα της ζωής τα μονοπάτια.

Και στο κήλι μου το σταιροδόρμι
φέρνω μαζί μου την τριφερή ματιά της,
σιπλιές τις ελπίες και τη χαρά της
κι έτσι μου φεύγουν όλοι μου οι πόνοι.

Νιώθω το βιολογικό της το βλέμμα
σαν χαρμολήσι 'άνοιγμα του παραθυριού μου
κι όλη η άνοιξη της γης και του κορμιού μου
της αισιοδοξίας και της ζωής μου στέμμα.

Αν ήμουν ζωγράφος

Στεφανίας Καλιού

Αν ήμουν ζωγράφος
θα ζωγράφιζα τα όνειρά μου
τις αγιές, τα παιχνίδια,
τις αντιφάσεις των πιθανών
με την ανεπιτήθετη
στο πρόσωπό τους,
ως και τη οική μου όταν ελπώ
Μα δεν είμαι ζωγράφος,
Με τ' αστέρι του νου θα πιτώ 'ω
στο απόθιμο βάθος
στο υπέρμυθο φω!

Αρνησιπατρία

Μάνθου Σκαργιώτη

Τα βουνά σηκώσαν χέρια χίλια δυο
κι άγριο αρχινήσαν πετροβολητό.
Πήδησαν κ' οι άγριο πάνω απ' τους σοβάδες,
άλλοι με σταλιάρια κι άλλοι με μυζιτάδες.

Κι ένα μαύρο ασκέρι, φευ, κακήν κακώς
τρέχει σαν τον κλέφτη φορτωμένο βιός:
μπεζαζτάδες, κύσες, λάδια, κεχρμπάρια,
χόντρες, τζοβαΐρια και μαργαριτάρια.

Λήσταρχοι δεν είναι, μήτε και Ζουλού,
είναι χοντρεμπόροι, Θε μου, του Θεού,
πό 'χουν στο παγκάρι τη ζητή καρδιά τους,
πό 'χουν το κεφάλι μέσα στην κοιλιά τους.

Στάζει οργή κ' ιδρώτας, ξίγκι και βρισιά
και το χόμο λάσπη γίνεται πλατιά
να βουλιόξει ο ήλιος σαν παλιό καράβι
άναρχες ρομφαίες πια να μην ανάβει.

Δρόμο τους ανοίγουν χέρια σκοτεινά
που Θεό μπεροδέψαν, πίστη και παπά
και τον κόσμο αρνιούνται σα λωλό κοπάδι
για να παζαρέψουν τα μαντριά του 'Αδη'

κι έχουνε για μάτια τόπια απ' αντερί
και για αίμα ξίδι, όρμη και χολή
άνθρωποι που πέφτουν χόμο και κυλιούνται,
δέονται, μουτζώνουν και σταυροκοπιούνται.

... Και το μαύρο ασκέρι, φευ, κακήν κακώς
τρέχει σαν τον κλέφτη φορτωμένο βιός,
Για την κολασμένη επίγεια βασιλεία
ξεπουλάει σημαία, όσια κ' ιστορία.

Κυκλοφόρησε
Λάμπρου Μάλαμα:
«Αναφορά στην Αλβανική
Λογοτεχνία 1500 - 1986»

Ένα μοναδικό έργο, από έρευνα -
μελέτη - κριτικές και βιογραφικές
σημειώσεις με σχετικές ανθολογι-
κές ενημερώσεις έκδοση «Ελευθε-
ρο Πνεύμα» Σελ. 352 θα το βρείτε
στο κεντρικά βιβλιοπωλεία.

ΕιρήνηΤου Γιώργη Πικρού

Το είναι μου φτερά θα κάνω
να πετάξω ψηλά πολύ ψηλά
να σχίσω το απέραντο Διάστημα
να φτάσω στ' αστέρια
να οργώσω την ανώμαλη επιφάνειά τους
να στήσω λογής - λογής εργοστάσια
να παράγω οξυγόνο και μηχανήματα
να λιώσω τους παγετώνες να κινήσουν ποτά-

μα

να δώσω στη νεαρή ύλη ζωή.
Να φυτέψω δέντρα, να φτιάξω παρτέρια
να σπείρω καλαμπόκι, κριθάρι και σάρι
ν' ανασκάψω βαθιά τα σπλάχνα τους,
να εξορίξω ασήμι χρυσάφι κι ατσάλι.
Κι άλλο πέταμα, πιο ψηλά, ως τον ήλιο
να τον αγκαλιάσω
και διάδημα στο κεφάλι του ν' απιθώσω
τον τρόμο και την αγωνία των παιδιών
για το σήμερα για το αύριο για το μέλλον.
Ύστερα να πάρουμε μαζί σεργιάνι την πλύση
να διαβούμε βουνά κάμπους και πολιτείες
να χαιρετίσουμε τον αντάρτη που πολεμάει
γυμνός πεινασμένος για την Ειρήνη
να σφιξουμε το χέρι στο φυλακισμένο που
τραγουδάει:
«Ειρήνη, Ειρήνη, Ειρήνη»,
να στεφανώσουμε τον ήρωα που περήφανος
μπροστά στο εκτελεστικό απόσπασμα
κραυγάζει: «Ειρήνη Ειρήνη Ειρήνη»
να θωπεύσουμε το ρυτιδωμένο προσωπάκι
των πεινασμένων και σκελετωμένων παιδιών
να στεγνώσουμε το πικρό δάκρυ
της μάνας του εκτελεσμένου
να ζεστάνουμε του γερο-πολέμαρχου
το σακατεμένο κόκκαλο
να ριζώσουμε την πίστη των αγωνιστών βαθιά
στην ψυχή των νέων πρωτοπόρων της Ειρή-
νης!

Αν...Γιάννη Γεωργακάκη

Αν χάσεις το μονάκριβο βλαστάρι σου
στην αυλή κάποιου σχολείου,
στην πλατεία της ενορίας σου...
σε μια παιδική χαρά
θα βρεις το χαμόγελο που στερήθηκες·
η ζωή συνεχίζεται.

Αν ο χάρος έχει πάρει παγανιά
το σπιτικό σου...

Τα χαιρετίσματα
του νεκρού στρατιώτηΧρήστου Πύρπασου

Σου 'στειλα χαιρετίσματα
με τον καιτόν αγέρα της ερήμου·
ήταν το μόνο που πρόφτασα να πω.
'Ισως σου φέρει και την καιτή του ανάσα,
την ανάσα της τελευταίας αγωνίας·
'Ισως ένα τριφερό φιλί,
που έδωσα στης άμμου το κορμί.
'Ισως τα τελευταία βήματά μου.
Να τα κρατήσεις όλα με αγάπη.

Τώρα πια δε βλέπω τους καπνούς,
τ' άρματα, τις μαινόμενες μάχες·
δε βλέπω τους συντρόφους μου που πέφτουν!
Τώρα πια δεν ακούω τις βροντές,
τα βογγητά και τις κατάρες·
τα βογγητά και τις κατάρες·
δε γαϊδεύω τη φωτογραφία σου
στην εσωτερική μου τσεπη.

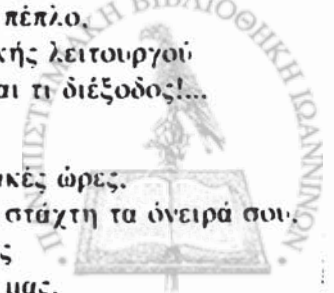
Αε νιώθω τις μπότες
που πατάνε το κορμί μου·
ούτ' ένιωσα την τελευταία σφαίρα,
τη «χαριστική» που λένε·
τόρα πια όλα τα σκέπασε
η άμμος της ερήμου·
όλες τις αισθήσεις της ύπαρξης.
Τώρα πια όλα τα σκότωσε ο πόλεμος·
όλα τα σημάδια της ζωής.
Σου 'στειλα χαιρετίσματα
με τον καιτόν αγέρα της ερήμου·
ήταν το μόνο που πρόφτασα να πω...

κάποιος «Κωνσταντής» θα βρεθεί
ζωντανεύοντας την παράδοση
της μάνας με τους εννιά της γιούς,
να σκορπίσει λίγα χαρίφαλα στις ταφόπετρες·
η ζωή συνεχίζεται.

Αν πριν γευτείς της μητρότητας
την άφαντη χαρά...
φορέσεις την πλερέζα της χηρείας,
αν το μαύρο πέπλο δε βολεί ν' αλλάξει
με της λησμονιάς το πέπλο,
ο ρόλος της κοινωνικής λειτουργού
είναι μια διέξοδος· και τι διέξοδος!...
Η ζωή συνεχίζεται.

Αν μία για πολλές κακές ώρες,
ιδείς να σωριάζονται στάχτη τα όνειρά σου,
Κάποια σπίθα ελπίδας
φωλιάζει πάντα μέσα μας.
Η ζωή συνεχίζεται.

Ταξιδιωτική Λογοτεχνία

Εντυπώσεις από την Ιταλία

Του Λάμπρου Μάλαμα

(Δ' συνέχεια από το προηγούμενο)

Για τη νύφη του ιταλικού Βορρά

Αν η Ρώμη που θαυμάσαμε τα πλουσιό-
δωρα μνημεία της, όπως τα περιγράψαμε
και την αποχαιρετίσαμε, έπειτ' από τους
τόσο ποικιλόμορφους κι αξιομνημόνευ-
τους θησαυρούς των τεχνών της, τις τόσες
γοητείες της είναι η αιωνία πόλη και σαν
μοντέρνα είναι μια νέα Βαβυλώνα θα λέ-
γαμε, που της αξίζει όμως κάθε επίσκεψη
και κάθε εμπειρία, η Φλωρεντία που τη
λαχταρούν τα μάτια μας, είναι σίγουρα η
πανώρια και ειδυλλιακή νύφη του ιταλι-
κού βορρά.

Ξεκινήσαμε λοιπόν ένα δροσερό πρωί
νότ' Αυγούστου, για τη μαγευτική και
περίφημη αυτή πολιτεία!

Σ' όλη τούτη τη διαδρομή, στο πλάι
μας, ακολουθεί ο Τίβερης.

Ύστερ' από μια αργότροχη πορεία
ρωμαντική κι ευχάριστη, αφήνουμε την
πανέμορφη γη της Καμπανίας και μπαί-
νουμε στην επαρχία της Τοσκάνης (που
μας θυμίζει και τη «σιδερένια» μεραρχία
του Ντούτσε με τους «λύκους της Τοσκά-
νης»... μα που τους είχαν πετσοκόψει τα
λιοντάρια της Πίνδου!).

Έπειτα, στην περιοχή της Αιμίλιας
Ρομάνας με τους 320 δήμους και κοινότη-
τες.

Τα μάτια μας συνεπαίρνονται κι εδώ,
από τις καταπράσινες, μικρές κοιλάδες
και ραχούλες.

Μια φύση με ιδιαίτερα πυκνή βλάστη-
ση, σε ακακίες, λεύκες και ιτιές, δρυόδε-
ντρα, φλαμούρια και σημίδες, αλλά και
καρποφόρες καστανιές και φουντουκιές.

Γρέχουμε ανάμεσα σε καταράχια φου-
ντωτά και γεφυράκια γραφικά, σε τούνελ,
σε λοφάκια με πλατιές κι άνετες δημο-

σιές, και χωριουδάκια με σκούρες στέγες
πορφυρές αντικρύζοντας δροσερές πλα-
γιές, και περικοκλαδιές και χλόες.

Περνάμε τον πλατύκαμπο της Αιμίλιας
Ρομάνας. Βιγλίζουμε τη Μπολώνια, πό-
'χει σήμερα 500 χιλ. κατοίκους, κι ανα-
λογιζόμαστε πως σ' αυτή την πόλη φώ-
λιαζαν οι Ερυθρές Ταξιαρχίες, έχοντας
και δεύτερο κέντρο στην Πάδοβα.

Από το λεωφορείο, χαιρόμαστε λογιές
περιβόλια καλοκλαδεμένα, αραδιαστά
και καρποστολισμένα.

Μηλιές, ροδακινιές, αμπελώνες, δαμα-
σκηινιές, καρυδιές κι αμυγδαλιές, κηπευ-
τικά και αχλαδιές.

Καμπίσκοι κουρεμένοι, με μπάλες τα
τριφύλια πάνωθ' τους, σαν τις παλιές μυ-
λόπετρες· και σαν καλιβούλες ιθαγενών
της Αφρικής.

Προχωρούμε στην πεδιάδα της Λομ-
βαρδίας που τη χωρίζει ο ποταμός ο Πά-
δος από την Αιμίλια Ρομάνα, κι έχει μή-
κος η αγαθοδότη τούτη κοιλάδα 400 χλμ.
και πλάτος 100.

Σαν αντικρύξεις την πλήμμυρα των α-
γαθών και τούτης της ιταλιάνας γης, χαι-
ρεται η ψυχή σου τις παράλληλες απο-
χρώσεις της ποικιλόμορφης πράσινης
θέας... και λες: Χαρά στην εύλογη και
παραγωγική δουλειά! Χαρά στην αμαζό-
να φύση! Χαρά στο κέρασ της αμάθειας
που δίνει ευδαιμονία στους ανθρώπους· κι
αυτοί από άγνοιες και μισεμούς δεν τηνε-
νιώθουν όσο πρέπει.

Όλη τούτη την πεδιάδα, την ποτίζει
ήσυχα, νοηελικά ο ξακουστός ο Πάδος,
που κατηφορίζει ανάλαφρα, από τα δυτι-
κά βουνά των Άλπεων.

Μα σε λίγο, αφήνουμε τούτη την τιτα-
νομάννα φύση και φτάνουμε στην όμορφη
πόλη του βορρά.

Φλωρεντία

Εδώ τι να πρωτοχαρεί ο επισκέπτης; Είναι απεριγράψιμα για μια φευγαλέα εκδρομή τ' αρχαία και νεώτερα αξιοθέατα και κάλλη.

Τη διασκίζει ο Άρνος ποταμός και τη νε κάνει με την παλιά αρχιτεκτονική και με τη νέα δομική ανάπτυξη, κι όλη την ποικιλόβλαστη συστάδα της, εξωτική!

Ανεβαίνουμε στη μαγευτική και πολυσύχναστη του λόφου της εξέδρα.

Είναι Κυριακή, κι απολαμβάνουμε την ήρεμη κι ευγενική της φυσιογνωμία που απλώνεται κοκκινωπή στην πεδιάδα του Άρνου.

Η παλιά του γέφυρα, θυμίζει Σηκοιάνα και Παρίσι.

Στη μέση της, δεσπόζει ο καθεδρικός ναός του Ιωάννη Βαπτιστή, που είναι χτισμένος στα 1330 και σχεδιασμένος από τον Ανδρέα Μπιζάνο.

Είναι στο κέντρο της πόλης, πλάι της και το βαπτιστήρι με τον περίφημο τρούλο του. Οι πόρτες του, πελώριες από μασίφι σκαλιστές, με σκηνές από γλυκειαζωή εδέμικη, αγγέλων και ανθρώπων, γεμάτες ζωντάνια, χάρη κι αρμονία, συμβολισμούς και ιστορία.

Για τη νότια πύλη, χρειάστηκαν 25 ολόκληρα χρόνια οι καλλιτέχνες· και για τη δυτική του παραδείσου 27.

Σε λίγη ώρα πό 'χει το πρόγραμμα, επισκεπτόμαστε τα πιο σπουδαία αξιοθέατα.

Είναι τόσο αποθεωτικά, κι ας μη προλαβαίνουν οι ματιές του νου, ν' αποτυπώσουνε στη μνήμη αδρές εικόνες...

Θυμάμαι αυτή την ώρα, πως εδώ είχε ζήσει έναν καιρό της εξορίας του και ο μεγάλος Γκαίτε.

Ο τρούλος του ναού έχει ύψος 107 μ. και πλάτος 91.

Πλάι στο ναό, το Παλάτσο Βέκιο, με τον πύργο του που έχτισε ο Αρνόλφος το 1299 κι έχει ύψος 94 μ.

Εδώ και το τρανό καμπαναριό που έκανε ο Τζιότο στα 1330-59, ίσαμε 85 μέτρα μπόι. Στη βάση του εξωτερικά, έχει 28

ανάγλυφες παραστάσεις, και στο εσωτερικό 16 αγάλματα, έργα του ίδιου μεγάλου νεοκλασικού καλλιτέχνη!

Δίπλα η Σάντα Μαρία ντελ φιόρε, που εκπόνησε ο Αδόλφο ντι Κάμπιο το 1294.

Τον αυγοειδή τρούλο που σχεδίασε ο Φίλιππος Μπουρνελέσκι το 1420, κι έχει διάμετρο 45 μ.

Απ' αυτόν διδάχτηκε αργότερα και ο Μιχαλάγγελος που φιλοτέχνησε της Ρώμης τον Άγιο Πέτρο.

Την πρόσοψη της Αγίας Μαρίας των λουλουδιών, επιμελήθηκε ο Αιμίλιος ντε Φάμπρης το 1881.

Ο ένας νάρθηκας έγινε από τον Φραντσέσκο Νταλέντι κι έχει μήκος 155 μ. και πλάτος 90 μ. που μόνο ο Άγιος Πέτρος τον ξεπερνάει.

Και οι 3 νάρθηκες τελειοποιήθηκαν το 1380. Ενώ ο τρούλος άρχισε το 1320 και εγκαινιάστηκε το 1334.

Άποψη Φλωρεντίας

Ο Άρνος με τις γέφυρες στη Φλωρεντία

Σχεδόν, με το «ήλθον - είδον και απήλθον», διατρέξαμε τούτα τα ανεπανάλειπτα έργα των αιώνων, όπου εκατομμύρια τουρίστες κάθε χρόνο απολαμβάνουν το άφθαρτο και άφθαστο μεγαλείο τους!

Περάσαμε και την πιάτσα ντε λα Σινιορία, το Βαπτιστήρι, τον καθεδρικό ναό Ντουόμο, Πόντε Βέκιο, την Πινακοθήκη Ουφίτσι κ.λπ.

Στοχάζομαι πως η Φλωρεντία, γέννησε κι ανάδειξε έναν Σαβναρόλα, που σαν πρόδρομος αυτοθυσίας του Τζιορντάνο Μπρούνο, μαρτύρησε στον δια πυράς θάνατο για την πίστη του, από τα τέρατα της «ερής εξέτασης» το 1494.

Κι ακόμα πως εδώ στη «Σινιορία» ο Μακιαβέλι πήρε την ίδια περίπου εποχή (1498) το αξίωμα του γραμματέα των «Λέκα της ελευθερίας και της ειρήνης» στη Φλωρεντινή Δημοκρατία.

Κι αργότερα που έγινε διάσημος με τα έργα του: «Η τέχνη του πολέμου», «Ο Ηγεμόνας», «Εισαγωγή στα 10 βιβλία του Τίτου Λίβιου», η πεντάπραχτη κωμωδία «Ο Μανδραγόρας», «Ιστορία της Φλωρεντίας» κ.α.

Αυτός ο δαιμόνιος πολιτικός και συγγραφέας που κήρυξε το σύνθημα του πολέμου «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα».

Αυτός που συγκέρασε την ηθικολογία με την αδίσταχτη σκοπιμότητα της πολιτικής σαν «τέχνης του επικτού και του ορίου», μιμούμενος ανάλογα, Αριστοτέλη και Πολύβιο.

Και παρά του ότι, γνώριζε πως η στρατιωτική οργάνωση, αποτελεί θεμέλιο μιας οργανωμένης πολιτείας και πως η δημοκρατία δε συμβιώνει με τη σκοπιμότητα, τα τελευταία λόγια προ του θανάτου του το 1532 ήταν: «...Αγαπώ την πατρίδα περισσότερο από την ψυχή μου...».

Πίζα

Το απόγευμα της ίδιας μέρας, επισκεφτήκαμε τη γενέτειρα του Γαλιλαίου, την κωμόπολη Πίζα.

Λίγα χλμ. έξω από τη Φλωρεντία.

Είδαμε πολλά μνημεία.

Τον καθεδρικό ναό της με το περίφημο κωδωνοστάσι τον «κεκλιμένο» Πύργο. Ψιλάφισα τη γυρτή του κλίση και τα 56 μ. ύψος του.

Ενημερώθηκα για το παλιό που δίδαξε ο Γαλιλαίος φημισμένο πανεπιστήμιο.

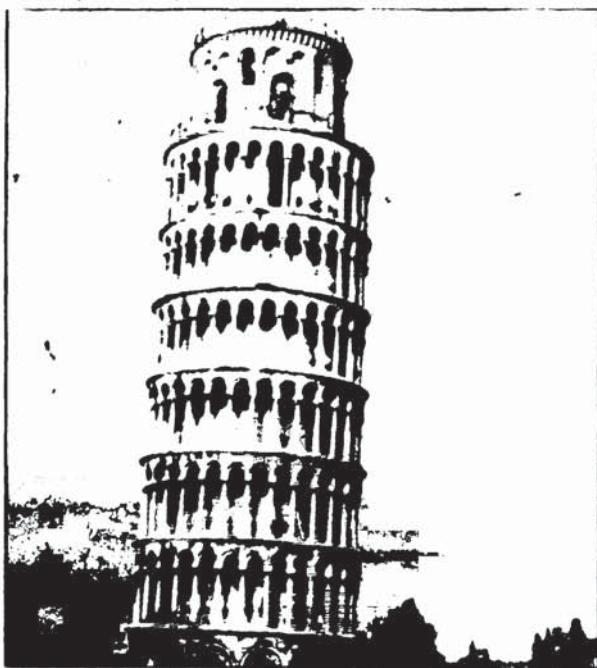
Χαρήκαμε τη λαϊκή αγορά της και δειπνήσαμε στα μαγερικά της.

Γυρίζοντας λίγα χιλιόμετρα πιο πέρα προς τα παράλια, αναπόλησα και το Λιβόρνο!

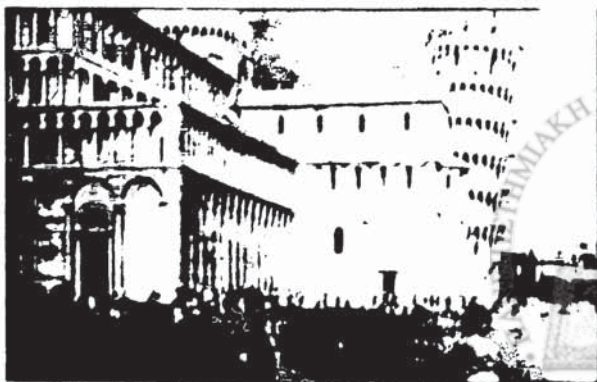
Συλλογίστηκα, με ιδιαίτερη συγκίνηση αυτή την πόλη με τις παλιές της δόξες. Εκεί που έδρασε και ήκμασε ο πνευματικός κι εμπορικός αγωνιστικός ελληνισμός στο 18 και στις αρχές του 19 αιώνα...

Μα το ρολόι της επιστροφής έτρεχε γοργά μαζί με το λεωφορείο μας και το βασίλειμα του ήλιου.

Γυρίσαμε για ύπνο σ' ένα προάστιο της Φλωρεντίας...

Ο πύργος της Πίζας

Ο καθεδρικός ναός της Πίζας

Μαγευτικές θωριές

Την επόμενη το πρωί, το ξύπνημά μας ήταν ελαφρό και δροσερό. Τον ύπνο τον νανούρισαν γλυκά τριγύρω απ' το ξενοδοχείο μας τα φυλλοβόλα καστανόδεντρα, τα ημεροπλατάνια και τα πουλάκια της αυγής!

Είναι πανέμορφη η κάθε αυγή, στη γόησα κι αρχόντισσα, αιθέρια Φλωρεντία!

Μετά το κολατσιό, παίρνουμε το τροχοφόρο και τραβάμε για το Μιλάνο...

Γέφυρες και δρόμοι με πολλές διακλαδώσεις.

Βρίσκουμε την τροχιά μας. Έχουμε κι έμπειρο γνώστη των δρόμων οδηγό.

Γαζώνω με τα μάτια μου απ' το παράθυρό μου, παντού σπαρμένα καμποχώρα μ' αραποσίτια και λαχανικά, λιοτρόπια, αμπέλια και καπνά.

Ραχούλες και λοφάκια με γλυκοπράσινη χλωρίδα και φωλιασμένα εδώ κι εκεί χωριά και χωριουδάκια με τα μικρά παράθυρα και τα οπωρικά τους. Ο ιταλιάνικος βορράς ολούθε σε μαγεύει!

Περιβολάκια και δασάκια που ποζάρουν ομοιόμορφα περήφανα και ιστιόκορμα, που λες και ανασταίνονται οι φάλαγγες στρατιωτών και δούλων των Ρωμαίων.

Δέντρα, όμως, όχι βλοσυρά και αυστηρά, σαν τα καημένα τα στρατά που τα κορδώνουν και τα οδηγούν για τους Μολώχ του ολέθρου.

Μέρος ναού και δρόμος στη γόησσα πολιτεία

Δέντρα που μας χαμογελούνε στις θωριές και μας κερνούν χαρές, αγάπες, γλύκες και δροσιές.

Να τα βλέπεις με άνθη στολισμένα ή με καρπούς, να μοιάζουνε πολύχρωμες νυφούλες!

Είναι να μη θυμάσαι τότε τον τρανό

Μια γωνία στην κιάτσα Ντέλα Σινιορία

Ένας ανδριάντας της Πίζας

καημό του Παλαμά, της φυσιολατρίας, που στιχουργεί για τη στερνή του ώρα: «Θά 'ναι που δε σε χάρηκα σκυφτός μες στα βιβλία, / ώ φύση, ολάκερη ζωή κι ολάκερη σοφία»!

Μιλάνο

Φτάνουμε στο Μιλάνο.

Είναι η μεγαλύτερη βιομηχανική πόλη της Ιταλίας. Χτίστηκε τον 5 π. Χ. αιώνα, από τους Κέλτες που αμύνθηκαν πολεμι-

κά και νικηφόρα ενάντια στους Ετρούσκους. Οι Μιλανέζοι κράτησαν το εμπόριο. Έπειτα, κυρίεψαν την πόλη οι Λομβαρδοί. Το 774 την πήρε ο Καρλομάγνος. Το Μιλάνο ήταν και είναι θέση κλειδί για όλη τη χερσόνησο της Ιταλίας.

Το 1176 το κάψανε...

Η πεδιάδα της Λομβαρδίας είναι από τις γονιμότερες.

Το 13 αι. η πόλη είχε 200 χιλ. κατοίκους και 200 εκκλησίες.

Είχαν γίνει πολύ φημισμένα τα ξίφη που γίνονταν στο Μιλάνο.

Εκείνες τις εποχές είχαν επικρατήσει με τα κέρβερρα δεσποτικά τους συστήματα, οι δυναστείες των Βισκόντι... Αυτοί στάθηκαν και δημιουργοί του πρώτου συγκεντρωτικού κράτους. Τον 12 αι. έγιναν, και τα αρδευτικά έργα.

Το 1437 το κατέλαβαν οι Σφάρτσοι. Στο 14 και 15 αιώνες, το Μιλάνο έφτασε σε κολοφώνες ακμής.

Τότε καλλιεργήθηκαν σε έκταση, οι μουριές με τα κουκούλια και τα βοοειδή.

Έπειτα άναψαν οι έριδες με τους Γάλλους και τους Ισπανούς κ.α.

Το 1494, οι καρολικοί, ανακάλυψαν τον τεράστιο πλούτο της Λομβαρδίας...

Το 1796, ο Βοναπάρτης μπαίνει στο Μιλάνο, με τ' όραμα του Μεγαλέξανδρου και του Καίσαρα. Το 1805, η πόλη γίνεται πρωτεύουσα της επαρχίας.

Στα 1815, παραχωρείται στην Αυστρία. Το 1860, τελικά ενώνεται με την Ιταλία. Μετά τον Β' Π. Πόλεμο, εξελίσσεται ραγδαία σ' ένα από τα πιο γιγάντια βιομηχανικά κέντρα.

Παλιά κτίρια ανακαινίζονται και χτίζονται νέες λαϊκές πολυκατοικίες, βίλες και ουρανοξύστες.

Ο κόσμος του Μιλάνου, πέρα από τις θρησκοληψίες του, είναι σοβαρός και σχετικά ψυχρός.

Εκτός από τη φτωχολογιά και την εργατιά, η πόλη έχει και τον υπόκοσμο και τις μαφίες, τους αναρχικούς, τους αλήτες, τους κάθε λογής κλέφτες και αγύρτες.

Τουριστικό επίκεντρο, έχει τον καθεδρικό ναό «Σκαντζόχοιρο» όπως τον λένε από τους 108 μικρούς και μεγάλους οβε-

λίσκους και τους 135 πυργίσκους γοθτικού ρυθμού.

Ο ναός αυτός χτίστηκε όλος μαρμάρινος το 1390, και έχει 2.245 μικρά και μεγάλα αγάλματα.

Είναι δε και το τρανότερο γοθτικό οικοδόμημα της Ιταλίας.

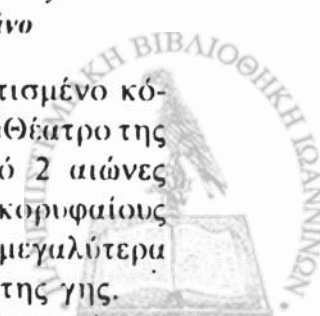
Ο μεγαλοπρεπέστατος «Σκαντζόχοιρος» στο Μιλάνο

Η εξωτ. όψη της δεξιάς γωνίας του κεντρ. ναού στο Μιλάνο

Το Μιλάνο στον έξω πολιτισμένο κόσμο, φημίζεται κύρια, από το «Θέατρο της Σκάλας» που διαδέχεται από 2 αιώνες πριν, όλους σχεδόν τους κορυφαίους μουσουργούς και αοιδούς, τα μεγαλύτερα φωνητικά ταλέντα των λαών της γης.

Σ' αυτό δίδαξαν οι νεοκλασικοί της Ευρώπης, ο Έλληνας Λ. Μητρόπουλος,

Απ' αυτό πέρασε και αναδείχτηκε η Μαρία Κάλλας, κι άλλοι νεώτεροι.

Το θέατρο της Σκάλας του Μιλάνου, έχει θέσεις για 2.200 άτομα. Αρχιτέκτονας του ήταν ο Γκιουζέπε Μπαρμπερίνι.

Το Φλεβάρη του 1776, κάηκε ολόκληρο.

Αργότερα, στις ανασκαφές, βρέθηκε η κεφαλή ενός μεγάλου κωμικού του μίμου Πιλάδη.

Σήμερα, ολότελα αναπαλαιωμένο, έχει 35 μ.βάθος κάτω από την επιφάνεια.

Η σκηνή, είναι περίπου όση και η πλατεία: καλύπτει 405 τ.μ.

Όλος ο εσωτερικός χώρος, είναι 780 τ.μ.

Έχει 155 θεωρεία σε σειρές, και η κάθε σειρά από 20 παρόμοια.

Οι θέσεις της ορχήστρας είναι 680, σε 121 τ.μ.

Στη μέση, έχει τεράστιο πολυέλαιο με 362 λάμπες.

Πλάι αριστερά, λειτουργεί σε ειδικές αίθουσες και το Μουσείο της Όπερας.

Δίπλα από το μέγαρο του Θεάτρου, στην ίδια πλατεία, μια χτυπητή αντίθεση, ένα παλάτι τράπεζα, αόρατων χριστοκαυθάρων...

Στην περιήγηση που κάναμε στο κέντρο του Μιλάνου, βλέπουμε πολύ κόσμο έξω απ' το «Σκαντζόχοιρο» ναό.

Πλησιάζουμε, κι ανοίγω κουβέντα με μια γυναίκα πικραμένη και με τη θλίψη στο πρόσωπό της ζωγραφισμένη.

Είχε έρθει από τη Βενετία. Άλλες γυναίκες έβγαιναν από τα εξομολογητήρια δόκανα της εκμετάλλευσης των παπάδων, σαν μαδημένες κότες και τις λυπήθηκε η ψυχή μου.

Η βενετσιάνα η Λουίζα ήταν ξερακιανή κι αδύνατη, γύρω στα 55 της. Ο εργάτης άντρας της είχε πεθάνει και ζούσε μόνη. Έδειχνε ξύπνια και φωτισμένη, κι άρχιζε και γιουχάιζε κάθε φαρισαίο αγύρτη και κάθε αφελή θρησκόληπτο.

— Αυτοί για τον αισχρό το μαμωνά τους, κάνουν τους ναούς οίκους εμπορίου... Μου λέει στη γλώσσα της. Δε βλέπετε, όσοι τους ακολουθούν και πάνε κι εξομολογούνται, είναι ελεεινοί κι αξιολύ-

πητοι. Και οι τσαρλατάνοι παίζουν θέατρο κακό κι απητηλδ. Με το πρόσχημα του ουράνιου παράδεισου, μας κατανάνε τη ζωή μας κόλαση εδώ τέρα κύριε.

Είμαστε λίγες γυναίκες στην Ιταλία δυστυχώς που ξέρουμε το πως: εδώ είναι κ' η κόλαση, εδώ στη γη και ο παράδεισος: μόνο που τονε χαίρονται οι λίγοι... Της έσφιξα το χέρι εγκάρδια... ενώ η κρουαζιέρα μας είχε συναχτεί για το λεωφορείο...

(Η συνέχεια στο επόμενο)

Η προσοψη του Θεάτρου της Σκάλας
κι ένα μέρος από την πλατεια της

Μέγαρο και δρόμος στο Μιλάνο

ΚΗ ΙΕΡΑΝΝΙΝΩΝ

Νότες της Εθνικής Αντίστασης

Ένας σδάμαντας του λαού

Ο Διαμαντής (Γιάννης Αλεξάνδρου)

Ο κορυφαίος των κορυφαίων
ηγετών της Εθνικής Αντίστασης
και μια εντοπιστική μαρτυρία

Ο περίφημος κι αθάνατος Διαμαντής, το πατρικό του όνομα Γιάννης Αλεξάνδρου, ήταν ένας από τους αγνότερους, εφύστερους, από τους πιο ιδεώδεις και λατρεμένους ανώτερους αξιωματούχους του ΕΛΑΣ και του Λ.Σ.

Αναδείχτηκε στους αγώνες το φωτεινότερο επιτελικό πνεύμα της ρουμελιώτικης ανταρτοσύνης. Γεννημένος γι' ανώτερος στρατιωτικός και πολιτικός ηγέτης. Μια από τις πιο ακέρειες και τρανές ηθικές προσωπικότητες των απελευθερωτικών μας αγώνων. Η πιο λαουγάπητη φυσιογνωμία αρχηγού ανταρτών της Κεντρικής Ελλάδας, με ασύγκριτη ψυχική και πνευματική ανωτερότητα και αντοχή.

Γεννήθηκε το 1917 στη Λίλια Παρνασσίδας. Σπούδασε νομικά στο πανεπιστήμιο της Αθήνας. Πολέμησε ηρωικά τους Ιταλούς του Μουσολίνι στο Μέτωπο της Αλβανίας.

Κι έπειτα, ξεκίνησε από τους πρώτους στην Αντίσταση. Δίκαια είχε χαρακτηριστεί «Ο Αιτός της Ρούμελης». Θαρρείς σαν άλλος Καραϊσκάκης που οι Τούρκοι τόσο τον θαύμαζαν και τον έτριμαν που τον αποκαλούσαν έτσι, «Μόρα Βαλεσί».

Ο Διαμαντής αχτινοβολούσε εκείνη τη μυθική και θρυλική παράμυθλη ρομεική ελβαντοσύνη!

Ήταν μια μεγάλη κι σδάμαντινη ηγετική συνείδηση, με όλη την κοινωνικο-

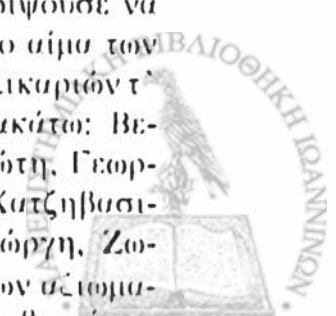
πολιτική και ιστορική αλήθεια του παλιού και νεότερου ελληνικού βίου.

Με το δίκιο του έγινε ο πιο θαυμαστός στρατηγός των ανταρτών της Ελλάδας και ο πιο ελπιδοφόρος κι αγαπημένος απολυτρωτής του ταλαιπωρού λαού της Ρούμελης.

Αναδείχτηκε γρήγορα σ' επιτελάρχη του 34 Συντάγματος του ΕΛΑΣ, κ' ύστερα σε καπετάνιο και μέραρχο του Λ.Σ. Κι απόμεινε μετά τον Άρη, το λαμπερότερο αστέρι πάνω στο στερέωμα της εθνικής μας Αντίστασης.

Απλός, λαϊκός, εξευγενισμένος, μεγαλόψυχος, λάτρευε τους αντάρτες του, αγκυρνούσε, χαιρόταν, πονούσε κι έκλαιγε μαζί τους. Τους κέρδιζε με την άψογη και δίκαιη συμπεριφορά του. Θαρραλέος πάντα, απτόητος κι αλύγιστος σταυραετός. Προορισμένος σαν τον Άρη για τη λύτρωση του λαού μας από ξένους και ντόπιους αφέντες.

Όμως, το τέλος του στάθηκε όπως και του πρωτοκαπετάνιου, τραγικό! Όταν κίνησε από τη Ρούμελη το 1949 με τη μεραρχία του να συμπτυχθεί στο Γράμμο, προβλέποντας την ήττα του Λ.Σ. ... ο αρχικέρβερρος Ζαχαριάδης που έκανε τους σκεμπέδες και λακέδες του, Γουσιο-Βλαντάδες αρχιστράτηγους... τον γύρισε πίσω στη Ρούμελη το Διαμαντή και τον καταδίκασε μ' όλη τη 2η μεραρχία σε αναπόφευκτη και τελεσίδικη εξόντωση. Σαν αρχιδράκοντας και Κρόνος, διψούσε να πίνει με διάφορους τρόπους το αίμα των ακραιφνέστερων ηγετικών παλικαριών τ' αγώνα. Όπως π.χ. των παρακάτω: Βελουχιώτη, Γιαννούλη, Χρυσιώτη, Γεωργιάδη, Σκοτίδα, Ηλουμεπίδη, Χατζηβασιλείου, Μπελογιάννη, Καραγιώργη, Ζωγράφου και τόσων τόσων άλλων αξιωματούχων και χόρια των εγκλωβισμένων στη Ρούμελη και στο Μοριά... για να δυ-

ναμώνουν οι άξεστοι και φιλισταίοι υπηρέτες και νενέκοι, φαρμακερά φίδια (να όπεται η ακροναυπλία) της αυλής του...

Ο Κρόνος λοιπόν Ζαχαριάδης και η γνωστή κουφιοκέφαλη δυναστεία του πολιτικού του γραφείου, ας έχει και για το Διαμαντή την αυστηρή κρίση της ιστορίας για το άδικο τέλος του, και την καταλαλιά των δίκαιων κριτών. Ενώ, ο ατιμήτος αρχηγός των Ανταρτών της Ρούμελης που αυτοκτόνησε κυκλωμένος με λίγους τελευταίους πιστούς του, σαν μεγάλος γιός του λαού μας, θα ζει αιώνια σε συνειδήσεις γενεών στα χρυσά και διδαχτικά κατάστιχα της απελευθερωτικής μας ιστορίας.

Μια προσωπική μαρτυρία

Ο στρατιώτης του εθνικού στρατού και κατόπιν ομαδάρχης στο λόχο διοίκησης της 2μεραρχίας Δ.Σ. του Διαμαντή Θ.Μπ. από τα Κουρεντοχώρια - Δωδώνης, μοι αφηγήθηκε σχετικά για τον υπ. αρ. 2 Βελουχιώτη, την ανεκτίμητη μορφή εκείνης της πατριωτικής ανταρτοσύνης, τα παρακάτω λόγια της καρδιάς του και δάκρυζαν τα μάτια του:

— Όταν μας μιλούσε ο Διαμαντής, μας έπειθε με τον τίμιο λόγο της αλήθειας, μας ενθουσίαζε, μας συγκινούσε και κλαίγαμε! Όλοι, αξιωματικοί και αντάρτες κρεμιόμαστε από τα χείλη του, που θαρρούσες κι έσταζαν μέλι!

Είμαι 70 χρονών και τόσο φωτεινό μυαλό, τόσο μεγάλη ψυχή δεν έχω ξαναϊδέει στη ζωή μου. Το μεγαλείο του Διαμαντή δεν περιγράφεται! Όταν νικηθήκαμε, ο στρατός, σε μια μάχη, στη Ρούμελη, βρέθηκα με τους αντάρτες στα Βαρδούσια...

Με πήγανε στον αρχηγό. Ήμουν φοβισμένος κι έτρεμα μη με χαλάσουν. Δεν μπορούσα να ξέρω πώς μ' έβλεπαν οι γύρω μου και ποιά τύχη με περίμενε.

Μα ο Διαμαντής, που δε φορούσε διακριτικά σαν μέραρχος, με πήρε αμέσως κοντά του. Μ' αγκάλιασε, με φίλησε, με καθησύχασε, μ' εγκαρδίωσε. Μου είπε ποιός ήταν. Με ξύρισε με μια μηχανούλα σαν στοργικός αδερφός και πατέρας. Ξε-

θάρρεψα. Βρήκα τον εαυτό μου. Μου ζήτησε να τον ξυρίσω, κι εγώ. Μ' άναψε χτυποκάρδι. Έπιασε το χέρι μου τρεμούλα που θα ξύριζα έναν τέτοιο στρατηγό τις πρώτες κιόλας ώρες της γνωριμίας μας. Όμως, με συμβούλεψε και μου καυχήθηκε για την αμοιβαία του εκτίμηση κι εμπιστοσύνη. Συνήλθα και τον ξύρισα. Με πήρε και φάγαμε μαζί. Σκλάβωσε την καρδιά μου, με τον άψογο τρόπο του φέρεσθαι... και με τα λόγια του τον θυμάμαι συχνά και δακρίζω!

Ο περίφημος Διαμαντής

Την ίδια μέρα, μ' έκανε και ομαδάρχη. Έζησα μαζί του ενάμιση χρόνο, ως τις τελευταίες μέρες πριν αυτοκτονήσει, κυκλωμένος με λίγους άντρες του κοντά στη Γραμμένη Οξιά της Ρούμελης. Ήμουν κι εγώ στο τελευταίο τμήμα του. Ταλαιπωρηθήκαμε μέρες και νύχτες μέσα σ' έναν ασφυχτικό κλοιό των αντιπάλων, άγρουπνοι και νηστικοί...

Είχε από καιρό συναιστανθεί τον κατήφορο του Ζαχαριάδη και τη διάλυση του Δ.Σ. που σίμωνε μέρα με τη μέρα. Θέλαμε και του επιμέναμε να πέσουμε κι εμείς μαζί του. Μα εκείνος, μας παρότρυνε και μας επέμεινε, να παραδοθούμε για να γλιτώσουμε. Λυπόταν τη ζωή μας.

Μια μέρα είχε πέσει σε κριφή απογοήτευση... και δεν ήθελε καν, να μας πάρει κι εμάς στο λαιμό του. Από δύομιση χιλιάδες άντρες που είχε η μεραρχία του, είχα-

με μείνει κοντά του, μόνο 48. Αλλά σε μια πολύ δύσκολη ώρα, μας έπεισε και παραδόθηκαμε οι 36... Έτσι, απόμεινε μόνο με 12!...

Θυμάμαι εκείνα τα στερνά του λόγια:

«Συναγωνιστές μου, αδέρφια μου, εμένα τώρα πια μη με λογαριάζετε. Εσείς πρέπει να παραδοθείτε. Πρέπει να επιζήσετε. Να γράψετε κάποτε με το χέρι στην καρδιά ετούτες τις πικρές αλήθειες!

Ο ιερός και τίμιος αγώνας μας, για μια καινούρια κι ευτυχισμένη Ελλάδα, δεν πήγε χαμένος, να το ξέρετε. Μη χάνετε ποτέ το θάρρος και την πίστη σας στα ιδεώδη του λαού μας. Νά 'στε σίγουροι πως, αυτός ο χιλιοβασανισμένος και καταπροδομένος λαός μας, όσο κι αν αργήσει, στο μέλλον θα νικήσει κάθε τύραννο κι αφέντη... και θ' απολυτρωθεί. Κι εσάς αδέρφια μου, θα σας γράψει η ιστορία με γράμματα χρυσά. Γι' αυτό, πρέπει να παραδοθείτε και να συνεχίσετε στο μέλλον το μακρόχρονο αγώνα, όπως μπορείτε. Ο καθένας σας, ας γράψει κι ό,τι θα θυμάται, από τη δική μας τίμια πάλη...».

Μας φίλησε έναν - έναν, και μας έστειλε να παραδοθούμε... Ενώ εκείνος έμεινε, όχι σαν κυνηγημένο αγρίμι σ' ένα δάσος, παρά, σαν το ημερότερο κι ανθρωπινότερο λιοντάρι, της αυταπάρνησης και της αυτοθυσίας, φυλάγοντας την τελευταία σφαίρα για την ανίκητη ύπαρξή του!...

Δεν έχω ξαναγνωρίσει στη ζωή μου τόσο υπέροχο άνθρωπο και ηγέτη! Θα τον θυμάμαι όσο ζω και θα τον κλαίει η ψυχή μου!...

Λάμπρος Μάλαμας

Μορφές Αγωνιστών

Γιώργος Παπαγιάννης

40 χρόνια από το μαρτυρικό του θάνατο

Ο Γ. Π. υπήρξε ένας αλησμόνητος λοχαγός της Εθνικής Αντίστασης. Είχε γεννηθεί στην Πέτρα - Ζαγορίου. Ήταν ένας φωτισμένος δάσκαλος κι έφεδρος αξιωματικός, γενναίος πολεμιστής στον ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940. Έπειτα στο 85 Σύνταγμα του ΕΛΑΣ υ-

πηρητησε σαν ό τής λόχου. Τόσο στο αλβανικό Μέτωπο, όσο και αργότερα σε μάχες κατά των ναζιδών καταχτητών, ο Γ. Παπαγιάννης διακρίθηκε για τα πνευματικά και ψυχικά του χαρίσματα και για τα διοικητικά του προσόντα.

Ήταν αγνός ιδεολόγος και λεβέντης πατριώτης. Σεμνός, ενάρετος, φιλότιμος, ψυχραιμος κι αποφασιστικός. Πραχτικό επιτελικό μυαλό, που εκτελούσε ριψοκίνδυνες αποστολές και τά 'βγαζε πέρα σε δύσκολες και άνισες μάχες.

Μετ' τη Βάρκιζα, καταδιώχτηκε και ξαναβγήκε στο βουνό. Βρέθηκε στα Χάσια. Ανέλαβε πάλι διοίκηση λόχου...

Ήταν Φλεβάρης του 1947, όταν με το απόσπασμα του διακεκριμένου ευέλπιδα Παλιούρα, πέρασε τον Κόζιακα και την Κουτσούφλιανη και από κει ο Γ.Π. γύρισε στο Ανατολικό Ζαγόρι, στα κατατόπια της γενέτειράς του. Είχε υπαχθεί με το τμήμα του στο Αρχηγείο Ηπείρου, το Μάη του 1947. Υποχρεώθηκε (σαν είχαν οι Άγγλοι νεοκαταχτητές και οι ντόπιοι δοσίλογοι ανάψει τον εμφύλιο), να δώσει πολλές μάχες. Μια μέρα στα Ριζιανά, τραυματίστηκε βαριά στο πόδι, πάνω σε καταδιωχτικούς ελιγμούς. Τότε οι άντρες του, τον άφησαν πρόσκαιρα για να τον προφυλάξουν και να συνέλθει σ' ένα καλυβάκι κάτω από το Μακρύνο. Κι ενώ ο λόχος του κυνηγιόνταν αμείλιχτα, και στον πληγωμένο διοικητή έμεινε ένας αντάρτης για τη σχετική βοήθεια... οι δάσκαλοι Κ. Θεοδοσίου και Π. Βεζύρης που είχαν πάει στο χωριό κι είχαν πρωτύτερα εισβάλει στρατιώτες, αναγκάστηκαν να παραδοθούν, όπως αφηγείται ο αντάρτης Γ. Αρμενόπουλος που παραδόθηκε κι αυτός... κι όλοι πιέστηκαν ανάλογα κι ο ένας πρόδωσε το πρόχειρο αναρρωτήρι του πληγωμένου λοχαγού τους.

Έτσι, ο Παπαγιάννης, εκεί ανάμεσα Καστανώνα και Μακρύνο... προδόθηκε και πιάστηκε ζωντανός από κεφαλοκυνηγούς του τάγματος, του περιβόητου αργότερα βασιλόφρονα αξιωματικού Γ. Περίδη. Ευθύς αποκεφάλισαν το λαϊκό αγωνιστή και μάρτυρα, παλούκωσαν το κεφάλι του και το εκθέτανε στα τρομαγμένα κι έκπληχτα μάτια του κοινού, για την επιδιωκόμενη τρομοκρατία.

Σήμερα, έπειτα από 40 ολόκληρα χρόνια, μερικοί ακόμα επιζώντες συναγωνιστές του, που τον είχαν γνωρίσει καλώς και πέρασαν μαζί εκείνους τους γολγοθάδες, εξυμνούν κι εκθειάζουν το ανώτερο ήθος του και την υπέροχη προσωπικότητά του. Ο αείμνηστος ηγέτης της

Αντίστασης Σπύρος Σκείνης, τού 'γραψι, τότε κι ένα τραγούδι προς τιμή του, που άρχιζε έτσι: «Το μάθατε τι έγινε στα πύκα του Μακρύνου; μας πιάσανε το λοχαγό το Γιώργο Παπαγιάννη... και κατέληγε: «... για του λαού το δίκιο πολέμο και για της φτώχειας το φομό.»

Κι εμείς θα τον θυμούμαστε όσο ζούμε όπως κι ο φίλος μας Βασίλης Κότσιας απ' τη Αρόπολη, που βρήκε από έρεινά του εκεί, και μας έστειλε το παρακάτω μοιρολόι:

Λαϊκό μοιρολόι

Αφιερωμένο στο Γιώργο Παπαγιάννη

Σηκώνομαι προί - προί, τρεις ώρις πριν να φέξει,
παίρνω νερο και νίβομαι και ζώνω τ' άρματά μου,
και παίρνω δίπλα τα βουνά, δίπλα τα κορφοβούνια
βρίσκω λημίρι ανταρτικό, λημίρι κακι τάντων,
που κλάιγαν ένα λοχαγό το Γιώργη Παπαγιάννη,
το δάσκαλο κι αγωνιστή, το πρώτο μας καμαρι,
— Σηκω απάνω λοχαγι, να πας να πολεμησις,
γιατί μας πιάσαν ζωντανούς και παν να μας
κριμασουν.

— Για πιάστε με να σηκωθώ και βάλτε με να κάτσω
και δώστε μου τ' αυτοματο να το γλυκολάησω να
κάνω τα βουνά να κλάιν τα πύκα να ραίσουν.

Α.Μ.

Ο Γιώργος Παπαγιάννης

Το όνειρο του Αντάρτη
Πάνου Φούντα
(Καρακλιόμι)

ΑΝΑΦ·ΑΑ: Έεε, παλικάρι στα βουνά
άρχοντα σε λημέρια...
Σε σένα κρένω και μιλώ,
τσένα αγναντεύω.

Γύρισε, δες με μια φορά
και κρένε μου λιγάκι...

ΑΝΤΑΡΤΗΣ: Σε τίδα μαιρομάτα μου
κιρά του δάσους κορη,
σι τίδα που αγναντεύεις
φως την Τετάρτη βράδυ...
Γίδα στη βίγλα βιγλιζεις
απάνω στην κοτρώνα,
πως έλαμπαν τα ματια σου
και τα μαλλιά αντιμίζαν
και το φεγγάρι του βραδίου
ίφτιαχνε τη σκιά σου,
Κ' εικα ταχειά που φεγγει του
που θα 'μαι κουρασμενος,
πάνω στην πέτρα, το κορμι
θίλω να τ' ακουμπησω
θίλει ξεκούραση να βρι
θίλει να ξεκοστάσει.
Τότε μπορέ η νιράδα μου,
κοντά μου να σιμώσει,
Έλα και σε παρακαλώ,
έλα σε περιμένω,
απλώνω γω το χίρι μου
απλώσε το δικο σου
και κάτσε ιδού δίπλα μου,
ριζε και το κορμι σου
Να μοιραστούν τα δύο κορμιά,
ανάστες ιδρωμενες,
να κοιταχτούν τα μάτια μας
χρόμα φωτιάς να βγάλουν,
να ανταμώσουν τα κορμια
και πυργτό να βγάλουν
κ' ύστερα γλυκομίλα μου,
ρώτησε τι με θίλεις...

ΑΝΑΦ·ΑΑ: Πιρήφανε αντάρτη μου
ξωμυρονυχτωμένε,
κοντά σου ηρθα και ζητώ
κοντά σου να καθησω,
Να όροσιστώ απάνω σοι,
την κάψα μου να σβισω
και να πλαγιάσω δίπλα σου
μ' όνειρο να ξυπνήσω,
να σε κοιτάξω διό φορές
γλυκά να σε φιλήσω
και να σου πω πως σ' αγατώ,
συντρόφισσα να γίνω
να πιρπατήσω σύραχα
δίπλα σου σε λαγγάδια
και να περάσω διασέλα
και να διαβώ διασέλια
να σκίσω δύση μ' έλατα
να πέσουμε σε πλευρές
κι εκεί, βρυσούλα να φανεί,
να τρέξω στη όροσιά της.

ΑΝΤΑΡΤΗΣ: Έλα κορίτσι λυγερό
μη κάθισαι κι αργούμε.
Απλώνω άπλωσε και εσύ
απάνω ν' ανεβούμε.
Εκεί που είναι τα έλατα
εκεί θι να σταθούμε.
Εκεί στη ρίζα του έλατου
και κάτω από τις πέτρες
κορμάκια δυο ανταρτόπουλα
βρίσκονται σκεπασμένα.
Πάμε σταυρό να φτιάξουμε
κι άντε γιατί αργούμε.

Σαν πήγανε κι οι δυο μαζί και το σταυρό εφτιάξαν
κι ύστερα προσκονήσανε τις αγιασμένες πέτρες,
αγκάλιασαν τον έλατο που μαρτυρεί έναν πόνο
και το σταυρό το σύμβολο
που άντεξε στο χρόνο...

12.8.1986

Μαρία Δημάδη*

(Τιμητικό στη μνήμη της)

Του Πέτρου Μπακογιάννη

Αρχοντοπούλα έδειχνες
προγονικών αρχών
γι' αυτό και δεν εδίστασες
να δώσεις το παρόν,
στον τίμιο αγώνα μας
για την ελευθερία
Δημάδη εσύ Μαρία!

Αποστολή σου ήτανε
στη μαύρη κατοχή,
να μη μας αρνηθείς ποτέ
βοήθεια μυστική,
φάρμακα στο ΕΑΜ-ΕΛΑΣ
πολύτιμα στοιχεία
σε κάθε ευκαιρία
Δημάδη εσύ Μαρία!

Κι όταν το αποφάσισες
με την παλικαριά σου
ν' ανοίξεις την καρδιά σου,
οοσίλογοι σ' εκτέλεισαν...
υπέριστη θυσία
για την ελευθερία
Δημάδη εσύ Μαρία!

* Η ομώνυμη βραζωρίτισσα ηρωίδα του Αζρινιό-
τικού λαού, που είδαμε σε σήριαλ της ΕΡΤ τον πε-
ρασμένο Απρίλη, βασισμένο στο βιβλίο του αντι-
στασιακού συγγραφέα Φ. Γελαδόπουλου.

Αγωνιστικό αφήγημα

Η Πρωτομαγιά του Μπαρμπα — Κώστα

Του Σίμου Καπουχτσή

Τελειώνοντας τις δουλειές του στη Θεσ-
κη και βγαίνοντας από το νοσοκομείο, όπου
είχε μπει την προηγούμενη για εξετάσεις, ο
μπαρμπα Κώστας, πήρε το δρόμο για το
Σταθμό με το πόδα. Ήθελε να κάνει μια βόλ-
τα στην πόλη. Ν' απολαύσει την κίνησή της,
να δει ανθρώπους άγνωστους, να χαζέψει στις
βιτρίνες. Θά 'κλεινε μέσα στην ψυχή του όλες
τις εικόνες, όλους τους θόρυβους· και θα πα-
ρηγοριόταν μ' αυτά στην ησυχία του χωριού
του γι' αρκετό διάστημα μετά.

Έπιασε λοιπόν το δεξί πεζοδρόμιο της Ε-
γνατίας, απ' την Καμάρα προς το Βαρδάρη.
Στάθηκε για λίγο στην αψίδα του Γαλέριου,
περιεργάστηκε τις γλυπτές, μαυρισμένες απ'
τα καυσαέρια μορφές. Με λύπη, τις θυμήθηκε
πριν αρκετά χρόνια, ολοζώντανες. Τώρα ε-
γκαταλειμμένες, χάνονται. Μπήκε σ' ένα φαρ-
μακείο εκεί δίπλα. Αγόρασε τα φάρμακα που
τού 'γραφαν οι γιστροί και άρχισε να βαδίζει
αργά. Είχε ακόμη αρκετές ώρες για το μεση-
μεριανό τρένο.

Ήταν γέρος πια, κι όσο κι αν δεν ήθελε να
το παραδεχτεί, είχε όλα τα συμπτώματα των
γηρατειών, αρθρίτιδες, πίεση, καρδιά... λίγ'
απ' όλα. Κρατιόταν βέβαια ακόμη και φαινό-
ταν ροδαλός. Με κάποια ικανοποίηση είδε το
σουλούπι του στον καθρέφτη μιας βιτρίνας.
Ήταν ντυμένος πολύ υπλά. Η αντανάκλαση
του ήλιου στη τζαμαρία τον τύφλωσε. Έκλει-
σε τα μάτια.

Πάντα του άρεσε ο ήλιος, ο κόσμος, η φύση.
Και τα στερήθηκε τόσα χρόνια στις φυλακές
και τις εξορίες! Η μνήμη του μ' ένα μικρό
λάχτισμα γύρισε στα περασμένα, στα μικράτα
του. Στον ήλιο του Πόντου που, μικρός ακόμη,
πλατσούριζε σε κάποια παραλία. Ήταν στην
Ορντού, στην Οδησσό, Αμυδρές και συγκεχυ-
μένες εικόνες. Μόνο την Πόλη θυμάται καθα-
ρά τους μιναρέδες της και την Αγιά Σοφιά,
όταν κατέβηκε με τον πατέρα απ' το καράβι
που τους έφερνε στην Ελλάδα, ν' αγοράσουν
ψωμί.

Ο ήλιος, το πράσινο και η κίνηση του κό-
σμου! Δεν τα χόρταινε. Θυμάται πονώντας τη
στίρηση όλων αυτών στα χρόνια της φυλακής
και τη μερουδιά της θάλασσας στα χρόνια της
εξορίας στο Μακρονήσι.

Με τις αναμνήσεις αυτές προχωρούσε αρκετά μη δίνοντας σημασία στην κίνηση γύρω του. Η ζωή του ήταν ένα λυπητερό μυθιστόρημα. Ξαφνικά, σα ν' αφυπνίστηκε.

«Κάτι συμβαίνει εδώ», σκέφτηκε. Πρόσεξε καλύτερα τον κόσμο, στο όρομοτις βιτρίνες. Οι πιο πολλές ήταν κλειστές, κι ο κόσμος λιγότερος απ' τις άλλες μέρες, η κίνηση των αυτοκινήτων σχετικά πεσμένη.

«Πράγματι, κάτι συμβαίνει. Αλλά τι; Δεν πρόλαβε ν' αποσώσει τη σκέψη του και, σαν να, του φάνηκε ότι άκουσε τραγούδια, δικά τους, τραγούδια επαναστατικά.

Τις παρατηρήσεις του αυτές τις έκοψε η βιτρίνα ενός βιβλιοπωλείου. Σταμάτησε μπροστά της και βάλθηκε να χαζεύει τα βιβλία. Από παιδί αγαπούσε τα βιβλία και η αγάπη του αυτή καλλιεργήθηκε πιο πολύ από το δάσκαλό του, τον κυρ Νικηφόρο. Στην ελεύθερη ζωή του, δε διάβασε αρκετά. Δεν πρόλαβε. Στη φυλακή όμως ξεκοκκάλισε πολλά βιβλία. Και τώρα διαβάζει. Μόνο που είναι ακριβά και με τη σύνταξη... των «τρεις κι εξήντα» του ΟΓΑ τι να πρωτομπαλώσει; Ευτυχώς υπάρχει μια δανειστική βιβλιοθήκη του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού. Οι νέοι βέβαια αδιαφορούν, αλλά...

Εντελώς τυχαία, το βλέμμα του έπεσε στον πρώτο όροφο της απέναντι πολυκατοικίας... και είδε. Είδε με συγκίνηση τα γραφεία της εφημερίδας του. Σκίρτησαν τα σωθικά του. Πόσα δεν έδωσε γι' αυτά! Μια ολάκερη ζωή, κι όχι μόνο αυτή.

Μετά το θάνατο του πατέρα του, δούλευε από μικρός τα πετροχώραφα με καπνά, πασχίζοντας να προικίσει την αδερφή του. Τελικά, παντρεύτηκε ο ίδιος κι αυτή έμεινε στο ράφι. Ήταν παλικάρι ακούραστο. Το καλοκαιρι δούλευε στα καπνά. Το φθινόπωρο έκοβε ξύλα. Το χειμώνα έκανε τον τσαμπάξη* Και την άνοιξη έσερνε πρώτος το χορό στο πανηγύρι τ' Αι-Γιωργιού. Γρήγορα κάρπισε η ζωή και η κυρά Μέλπω του 'δωσε τρία παιδιά. Ήταν ευτυχισμένος!

'Ωσπου ένα πρωί, το ήσιχο ποτάμι της ζωής και της ευτυχίας, τού 'γινε χείμαρρος ορμητικός και στις δίνες και στους καταρράχτες του, τους τράβηξε όλους και τους διέλυσε. Πότε βρέθηκε στο Αλβανικό Μέτωπο κι από κει αντάρτης απ' τους πρώτους στο Μπέλλες, ούτε που κατάλαβε.

Με βαριά καρδιά απ' τις αναμνήσεις έφτασε στην πλατεία Αγίας Σοφίας. Κάθησε για λίγο σ' ένα παγκάκι μπροστά στους Μακεδονομάχους. Αναπόλησε τη θριαμβευτική είσοδο του

13 Συντάγματος του ΕΛΑΣ το '44, με τον Γ' άρφη επικεφαλής. Την παρέλαση. Τη χαρά. Τη φρενιτιδα του κόσμου. Μετά ήρθαν οι Άγγλοι και τα τσιράκια τους. Πώς άλλαξαν τα πράματα και βρέθηκε στο Μπούλκες...

Δις χρόνια αργότερα, όταν γύρισε στο χωριό, η κυρά Μέλπω η γυναίκα του, είχε πεθάνει. Δε δάκρυσε μπροστά στα παιδιά και στον κόσμο. Μόνο αργά το βράδυ πάνω στο μνήμα της έκλαψε σαν παιδί. Το ξημέρωμα τον βρήκε στο βουνό με τ' όπλο στο χέρι. Ο εμφύλιος άρχισε. Πίσω του έμειναν, η μάνα, η αδερφή και τα παιδιά.

Η βαριά πέτρα της ιστορίας κύλησε και στο πέρασμά της πλάκωσε και το μπαρμπα-Κώστα. Πιάστηκε αιχμάλωτος, τραυματισμένος, στην τελευταία μάχη στα Κρούσσια. Ακολούθησαν φυλακές, ξύλο, προτάσεις για δήλωση, Άρνηση. Στρατοδικείο: «Δις εις ΘΑΝΑΤΟΝ». Δέκα μέρες έμεινε στο κελί των μελλοθνήτων, μαζί με το Θανάση Γιανναρά. Είχαν ξεγράψει τη ζωή τους κι όμως τραγουδοΐσαν. Γλίτωσαν σαν από θαύμα το εκτελεστικό, μετά την καταγγελία του Βισίνσκι στον ΟΗΕ, για τις εκτελέσεις στην Ελλάδα. Βγήκε απ' τη φυλακή το '65.

Στο χωριό βρήκε το σπίτι του ρημάδι. Η αδερφή του έφυγε με το Δημ. Στρατό στις λαϊκές Δημοκρατίες κ' η μάνα του ήταν στα τελευταία της. Τα κορίτσια μεγάλωσαν και το αγόρι έγινε παλικάρι. Φτισιτός ο μπαρμπα-Κώστας. Το πολιτικό κλίμα του εμφύλιου σκίαζε βαριά το χωριό που βρισκόταν δίπλα στα σύνορα με τη Βουλγαρία.

Παρ' όλα αυτά, προσπάθησε να συμμαζέψει τ' απομεινάρια της παλιάς του ευτυχίας. Πάντρεψε τη μεγάλη, την Κατερινιώ. Η μικρή ήταν το καμάρι του, φωτιά σκέτη. Λαμπράκισσα πρώτη στην περιοχή. Πού και πού άφηνε κανένα γαρίφαλο στον τάφο της κι-ρα-Μέλπως, της κυράς του. Συμμαζέωσε και το σπίτι του. 'Ωσπου, τον Απρίλη του '67 η μαύρη δικτατορία τον αποτέλειωσε. Έξη χρόνια εξορία. Πάλι με το Θανάση. Το '73 βγήκε...

Καθισμένος στο παγκάκι της πλατείας, ζεσταμένος απ' τις ακτίνες ενός λαμπρού ήλιου, αποξεχάστηκε ο μπαρμπα - Κώστας. Απ' τις σκέψεις του, τον έβγαλαν πάλι τα τραγούδια, που τώρα ακούονταν πιο κοντά και πιο δυνατά. Μέσα του ξύπνησε ο παλιός αντάρτης. Σαν κινηγιάρικο σκυλί σηκώθηκε και με το βλέμμα του έψαξε τριγύρω. Προχώρησε πιο βιαστικά προς την Αριστοτέλους. Δίπλα του περπατούσαν ένα ζευγάρι αγκαλιασμένο και μια παρέα κρατώντας ένα διπλωμένο πανώ.

«Διαδήλωση» σκέφτηκε «για τί όμως.» Πόσον καιρό έχει να πάει σε διαδήλωση; Έτσι που απομονώθηκε, έχει ξεχάσει.

Σαν υπνωτισμένος ακολούθησε τα παιδιά με το πανώ. Ντράπηκε να ρωτήσει τι συνέβαινε. Μπροστά στα τούρκικα λουτρά στάθηκε. Είδε κόσμο με σημμίες συγκεντρωμένο μπροστά στο άγαλμα του Βενιζέλου. Δεξιά του όμως, άκουσε καθαρά τα τραγούδια μαζί με ακατάληπτα συνθήματα. Ακολούθησε τον ήχο των τραγουδιών και τις ομάδες των ανθρώπων που ανηφόριζαν.

Ξάφνου στάθηκε. Μια αφίσσα σε μια κολώνα τον έκανε να συνειδητοποιήσει τι γινόταν. Είχε σε μπλε φόντο ένα κόκκινο χαρίφαλο και μια σφιγμένη γροθιά. Από πάνω έγραφε, «ΔΕΝ ΓΙΝ' ΑΡΙΘΜΟΙ ΓΙΝΑΙ ΔΙΠΕΡΓΙΑ». Κι από κάτω, «Τη ΤΟΥ ΜΑΗ Όλοι στη συγκέντρωση του ΕΚΘ».

«Πρωτομαγιά!» ψιθύρισε. «Αυτό ήταν λοιπόν και δεν τό 'χα καταλάβει». Ένιωσε πολύ χαρούμενος κι έκανε να φύγει, όταν, κάποιος τον άδραξε και τον έκλεισε γερά μέσα της μια θεόρατη αγκαλιά.

Για μια στιγμή τ' άχασε. Ύστερα θυμήθηκε τα μπράτσα, το γέλιο που έφτανε στ' αυτιά του. Όταν απελευθερώθηκε απ' το σφίξιμο πρόλαβε και φώναξε δακρυσμένος: «Θανάση, Θανάση μου». Γέλια και δάκρυα μαζί και ξανά αγκαλιάσματα.

«Χάθηκες Κώστα, χάθηκες. Σ' είχα με το συμπάθειο - ξοφλημένο. Είπα θα πέθανες. Να λοιπόν που ζεις! Πώς πάς; Πώς περνάς; Τι κάνεις;»

Τα λόγια έβγαιναν λαχανιαστά, σαν χείμαρρος από το στόμα του παλιού του συγκρατούμενου. Ο μπαρμπα - Κώστας τον κοίταζε και μια αλλόκοτη χαρά που είχε χρόνια να νιώσει τον πλημμύρισε.

Αγκαλιασμένοι, ανηφόρισαν στο χώρο που γινόταν η συγκέντρωση. Στο δρόμο, ρωτούσε μια ο ένας και μια ο άλλος, σαν παιδιά. Η χαρά της συνάντησης φώτιζε όμορφα τα πρόσωπά τους. Είκοσι χρόνια ήταν αυτά, στο ίδιο κελί, στην ίδια σκηνή. Αχώριστοι. Μια ολόκληρη ζωή...

Μετά την πτώση της χούντας χάθηκαν. Καμένας ακολούθησε το δρόμο του. «Πώς είναι τα παιδιά Κώστα;» τον ρώτησε μια στιγμή ο παλιός του σύντροφος.

«Άστα. Μόνο η μεγάλη κράτησε. Η μικρή μου, η περφάνια μου, λάκισε. Πήγε με την Ασφάλεια όταν με πήραν το '67. Ήταν μικρή και άπραγη... Ήταν και μόνη... Παρέσυρε και τη γέρι... Τώρα, ούτι που θέλουν να με ξέρουν

για πατέρα. Μόνο η μεγάλη μου παριστάθηκε. Σ' αυτή μένω όταν έρχομαι στη Θεσ νίκη. Δε θέλω να της γίνομαι βάρος. Έχει τρία παιδιά και άντρα οικοδόμο. Έχουν τις φτώχειες τους. Έτσι, ζω στο χωριό... Μόνος... Είπα να βρω καμιά κυρά να παντρευτώ, αλλά όλοι μ' αποφεύγουν. Ίσα - ίσα τα φέρνω βόλτα. Εσύ;»

«Τί να κάνω και γω ο έρμος; Όταν γύρισα, ο μεγάλος είχε φύγει μετανάστης στη Γερμανία. Παντρεύτηκε εκεί, έκανε οικογένεια. Δεν τον ενδιαφέρουν τα πολιτικά, κοιτάει τη βόλεψή του. Ο άλλος, ο μικρός, σπούδασε γεωπόνος. Λυσκολεύτηκε πολύ να βρει δουλειά. Τώρα είναι στη Λάρισα. Καλό παιδί. Όλα όμως τα πλήρωσε η Κατίνα. Τη φτώχεια, τη μοναξιά, την καταφρόνια. Γέρασε απ' τη δουλειά και τα βάσανα.»

Λόγια πικραμένα. Καπνοί της θυσίας του αγώνα. Ζωές καμένες. Όνειρα στάχτη.

Ήδη βρίσκονταν μες στο πλήθος. Γύρω τους μεγάλωνε ο συνωστισμός. Κόκκινες σημμίες ανέμιζαν στο ελαφρό αεράκι και πανώ με χρυσά γράμματά ως έκρουβαν τον ήλιο. Τα μεγάφωνα μετάδιναν ομιλίες και χαιρετισμούς εργατικών σωματείων. Μ' όλες τις πίκρες και τα βάσανα που τους πρόσφερε η ζωή, τώρα ήταν ευτυχισμένοι. Ρώτησαν για τους παλιούς συντρόφους «Ο Γρηγόρης και η Ελένη εκτελέστηκαν. Απ' τους υπόλοιπους οι πιο πολλοί πέθαναν με το παράπονο του καταφρονημένου και του αδικαιώτου αγώνα. Ο Μητσάρας ζει κάπου στη Φλώρινα. Άλλοι πέρασαν στις Λαϊκές Δημοκρατίες, αυτοί τουλάχιστον δεν πέρασαν τα δικά μας.»

Οι ομιλητές είχαν πάψει από ώρα.

Γύρω τους κι άλλα πρόσωπα, τυραγισμένα απ' τους ίδιους καιημούς μα φωτεινά, πορευόνταν αργά. Βασανισμένα πρόσωπα, σκαμένα απ' τη δουλειά φώναζαν τα συνθήματα του αγώνα. Μαζί τους και η νέα γενιά, όμορφα αγόρια και κορίτσια με την ελπίδα ενός άλλου κόσμου, δίκαιου, ειρηνικού, σοσιαλιστικού, στα μάτια. Προχωρούσαν περήφανα.

Η πορεία στάθηκε στη διασταύρωση Βενιζέλου κι Εγνατίας. Στεφάνια και κόκκινα χαρίφαλα στους νεκρούς εργάτες του '36. Λάκρυσαν τα μάτια στη μνήμη των νεκρών συντρόφων. Σικάγο... Καισαριανή...

«Πέσατε θύματα αδέρφια και σεις...» Έψαλαν όλοι μ' ένα στόμα.

Στο τέλος, δάσος οι γροθίες και συνθήματα: «ΝΟΜΟΣ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ».

Πιο κάτω, στη Σπανόωνή γωνία, μπροστά

στο απέριττο μνημείο του Λυμπράκη, άναβαν δάδες. Έριξαν κ' οι δύο από ένα κόκκινο γυρίφαλο που τους είχε κυρφισώσει στο πέτο μια νεολαίσσα. Άλλα συνθήματα για την Ειρήνη, τις βύσεις και τα πυρηνικά, δόνησαν τον αέρα.

Μες στο τεράστιο χονευτήρι του πλήθους, οι παλαιοί σύντροφοι προχωρούσαν ο ένας δίπλα στον άλλον συζητώντας. Ένιωθαν πως η ζωή δεν τέλειωσε γι' αυτούς. Καταλάβαιναν πως η υπόθεση για την οποία έδωσαν τα πάντα βρίσκεται σε καλά κι άξια χέρια. Η πορεία διαλύθηκε κοντά στην πλατεία Ελευθερίας, στην παραλία.

«Λε μετανιώνω για τη ζωή μου» είπε ο μπαρμπα - Κώστας.

«Κι εγώ το ίδιο» ήταν η απάντηση του Θανάση.

Χώρισαν, αφού έφαγαν σ' ένα πατσατζιδόκο του Βαρδαριού. Ο Θανάσης, στο πρακτορείο του ΚΤΕΑ για το χωριό του κι ο μπαρμπα-Κώστας, στο Σιιθρό για το βριδινό τρένο.

Ο μπαρμπα-Κώστας, έφτασε αργά, κοντά μεσάνυχτα στο σπίτι του. Δεν τον περίμενε

κανείς έξω απ' το γαϊδαράκο και το σκύλο του, που πηδούσε γύρω τρι, αφήνοντας χυροίμενους γριλισμούς. Δρασκελίσε το κατώφλι της φτωχικής αλλά νοικοκυρεμένης κάμαράς του, κουρασμένος. Πήρε βαθιά ανάσα. Παρ' όλη την κόουραση της μέρας. Πρώτη φορά ένιωσε τόσο αλαφρωμένος. Δεν τον πείραζε πια η μοναξιά. Δίπλα του, ήταν όλοι αυτοί που σήμερα βάδιζαν μαζί του στην πορεία.

Έγειρε να κοιμηθεί σχεδόν ευτυχισμένος. Έξω το σηδόνι της κληματαριάς άρχισε να κελαιηδεί ζετρελαμένο απ' την ομορφιά της πρωτομαγιάτικης νύχτας.

Ο μπαρμπα-Κώστας δεν το άκουγε. Στ' όνειρό του, ήρθαν τα παιδιά του, η κυρα-Μέλι, ο πατέρας, η μάνα... Έρθε κι ο Θανάσης, μ' όλους τους παλιούς συντρόφους, τους ξεχασμένους και τους πεθαμένους. Κι όλοι περπατούσαν μαζί με άλλους πολλούς, νέους και νέες, σε μια μεγαλειώδη πορεία, σωστό ποτάμι. Κι από πάνω τους κιμάτιζε η σημαία του αγώνα. Καστανούσσα Σερρών 8.5. '87

* Τσαμπάζης = τριπορακος

* ΓΚΘ - Γραφικό Κέντρο Θεσ νικης

Ερανίσματα

Ο ραγιασμός πρέπει σ' όλες τις λεπτομέρειες να εξετάζει τον άνθρωπο και με τα ταξικά και τα κοινωνικά στοιχεία.

Υπάρχει προτιμιάτητα των ανθρωπίνων αξιών πάνω από τις ταξικές.

Αυτοί που λένε διαρκώς ναι, ναι, ναι, αλλά και οι άλλοι που λένε συνεχώς όχι, όχι, όχι, είναι άνθρωποι χωρίς αρχές.

Πρέπει να δημιουργούμι, και ό,τι αξίζει να επιζησει, ας επιζησει, ό,τι του μέλλεται να χρεωκοπήσει, ας χρεωκοπήσει.

Οι οικοδόμοι του σοσιαλισμού, δεν είναι ψυχολογικά, απαλλαγμένοι από τη λάσπη του παλιού κόσμου, αλλά χωμίνοι ως το γόνατο. Θα ήταν η μεγαλύτερη ουτοπία να νομίζαμι πως θα μπορούσαν ν' απαλλαγούν αμίσως απ' αυτή.

Το πρώτο καθήκον είναι: να ξετριζώσουμε τη μιζέρια. Η πείρα δεν διδάσκειται, αποχτιύται.

Ο Μέγιστοχολντ ήρθε σε σύγκρουση με τον Στανισλάβσκι. Δεν πειράζει, ας υπάρχουν τέτοιες συγκρούσεις.

Από τους καλλιτέχνες πρέπει να ζητάμε κυρίως έργο.

Νιώθω την πικρία των λόγων του Μάρξ, ότι:

η άγνοια είναι ένας δαίμονας και θα εξακολουθησει να 'ναι αιτία για πολλές τραγωδίες... Ο Οιδίποδας διέπραξε τα πιο φοβερά εγκλήματα από άγνοια, κάθε λαός όμως που βγαίνει σε πρωτόγνωρους δρόμους, δεν έχει δικαίωμα να τυφλωθεί αλλά να τρέξει, έχοντας πείρα σαν γάρζαρο νιρό.

ΟΛΕΙ Κ ΕΦΡΕΜΟΦ

(Σκηνοθέτης του Θεάτρου Τέχνης της Μόσχας)

Αημοκρατία, νομίζω πως είναι: Νά 'χεις δική σου γνώμη για όλα. Εμείς αρχίσαμε να μαθαίνουμε αυτά τα λόγια, αλλά δεν μαθαίναμε και να τα εφαρμόζουμε. Πρί πει οι καθοδηγητές που μιλάνε στ' όνομα του λαού, ν' αξιοποιούνε και το δικαίωμά του να μιλάει, να έχει γνώμη.

ΛΑΞΕ, ΜΠΟΥΡΑΦΣΚΙ

Την πρόοδο την εξασφαλίζει η ηθική και παραγωγική συνειδηση και ομόνοια, η συναισθηματική ζωή και όχι η διχονοια.

Ο άνθρωπος γίνεται πραγματικά ελεύθερος, όταν αναγνωρίζει ότι πρέπει να σέβεται τα όρια της ελευθερίας του άλλου να υπολογίζει και να υποτάσσεται στους νόμους.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ

Πεζογραφία Δοκιμιογραφικές Σκέψεις Ελληνικό Διήγημα

Δοκίμιο ψυχολογίας και κοινωνιολογίας

Ευτυχισμένα αντρώγυνα

Του Γιάννη Ιωαννίδη - Φαληριώτη

Κανονικά στη μεταπολεμική (μετά το 1950), εποχή μας θα έπρεπε οι πετυχημένοι γάμοι και το «ευτυχισμένα αντρώγυνα» να είναι πολύ περισσότερα από κάθε άλλη εποχή. Για πάρα πολλούς λόγους. Και πρώτα απ' όλα γιατί είναι πιο και στην Ελλάδα μια πραγματικότητα η συναισθηματική, οικονομική και σεξουαλική απελευθέρωση της γυναίκας. Έτσι δεν υπάρχουν πια κοπέλες που εξαναγκάστηκαν από τους γονείς τους να παντρευτούν άντρες που δεν τους άρεσαν και κατόπιν με το δίκιο τους τους εχόρισαν. Έπειτα γιατί σήμερα στο σχολείο, στους τόπους εργασίας και σε όποιον άλλο χώρο, αγόρια και κορίτσια ζουν συνεχώς μαζί, και καμιά «σεμνοτυφία» δεν τα δυσκολεύει στη σύναψη φιλίας ή συναισθηματικών δεσμών, καθώς και ολοκληρωμένων σεξουαλικών σχέσεων, αφού τα αντισυλληπτικά μέσα εξοφάνισαν την αγωνία ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης και το φοβερό ψυχολογικό δράμα που δημιουργούσε άλλοτε ένα τέτοιο «δυστυχές γεγονός». Ακόμα εξοιδιωρώθηκε η άλλοτε συγκλονιστική μετά το γάμο «ανακάλυψη» ότι στο ερωτευμένο ζευγάρι δεν υπήρχε η σεξουαλική αρμονία (συναισθησιακό, συντονισμό), επειδή δεν είχε γίνει η

ερωτική «δοκιμή». Σήμερα ο «δοκιμαστικός γάμος», που τόσο θαρραλέο επρότεινε ο Μπ. Ράσελ (στο 1926, στο έργο του ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΠΘΙΚΗ) και που τόσο εξωφρενικός και ανήθικος νομιζόταν τότε, είναι μια συνηθισμένη πραγματικότητα.

Αηλιαδή, αρκετά ζευγάρια ζουν μόνιμα και κανονικά μαζί, χωρίς να έχουν κάνει γάμο. Όταν βεβαιωθούν ότι υπάρχει ταυτότητα απόψεων στα πιο ουσιαστικά θέματα, παντρεύονται και τις περισσότερες φορές δημιουργούν σωστή οικογένεια.

Όμως και κείνα τα ζευγάρια που έχουν απλώς ελεύθερες και μακροχρόνιες ερωτικές σχέσεις, αλλά ζουν στα πατρικά τους σπίτια, έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν αμοιβαία τις καλές και τις κακές πλευρές τους και έτσι να διαπιστώσουν αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για ένα πετυχημένο γάμο. Ακόμα το γεγονός ότι σήμερα και οι δύο σύζυγοι εργάζονται εξασφαλίζει στο αντρώγυνα μεγαλύτερη οικονομική άνεση, που συμπληρώνεται γενναία από τις ποικίλες παροχές που τους προσφέρει το κράτος πρόνοιας. Έτσι αποφεύγονται οι οικονομικές στενοχώριες που άλλοτε, όταν η γυναίκα ήταν πραγματικά «οικογενειακό βάρος» έφερναν στην οικογένεια κατάθλιψη και

γκρίνια που δολοφονούσαν τη συζυγική αρμονία.

Ύστερα από αυτή τη θεωρία φαίνεται ακόμα πιο αδικαιολόγητη και ανεξήγητη η ραγδαία αύξηση των διαζυγίων, των διαλυμένων γάμων, και κείνων που επιζούν «τυπικά», μόνο «για τα μάτια του κόσμου». Πώς λοιπόν μπορεί να εξηγηθεί η σημερινή κρίση του γάμου και της οικογένειας;

Η κυριότερη αιτία που δυστυχώς οι περισσότεροι δεν την έχουν συνειδητοποιήσει είναι η έλλειψη μιας ειδικής (και ουσιαστικής) μόρφωσης, άσχετης μ' εκείνη που συνήθως και «κοινώς» ονομάζουμε μόρφωση, ή τυποποιημένη «κουλούρα». Η μόρφωση αυτή που είναι θεμέλιο για την οργάνωση σωστής οικογένειας και σωστής κοινωνικής ζωής, θα μπορούσε να ονομασθεί Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Βασικό της περιεχόμενο είναι η γνώση του εαυτού μας (αυτογνωσία, το περίφημο «γνώθι σαυτόν» των Αρχαίων Ελλήνων) και των συνανθρώπων μας (ανθρωπογνωσία, με την έννοια που δίνει σ' αυτή τη λέξη η ατομική ψυχολογία του Adler και η σύγχρονη Ψυχολογία του Βάθους). Δυστυχώς η ανάγκη της γνωριμίας και της μελέτης της τέχνης της ζωής δεν έχει γίνει πλατιά αισθητή, γι' αυτό και δεν διδάσκεται, έτσι και χονδρικά, στα σχολία. Βίβλια από το 1920 περίπου, όταν ο Έλληνας φιλόσοφος J. Ραγού έγραψε την «Κατάκτηση της ευτυχίας» ως σήμερα

που ο Α. Μάλαμας² έγραψε «Τα κλειδιά της ευτυχίας», πάρα πολλοί συγγραφείς και περισσότερο ψυχολόγοι, όπως ο Έριχ Φρόμ, ο Γιόζεφ Ράντερ και άλλοι προσπάθησαν να κάνουν αισθητή την αλήθεια, που τόσο ωραία διατύπωσε ο Ραγιό: «Όλες οι τέχνες μαθαίνονται. Άρα και η Τέχνη να ζει κανείς σωστά ασφαλώς μαθαίνεται!». Παρ' όλα αυτά η «μόρφωση», (με εισαγωγικά), με την οποία τρέφεται η νεολαία μας αποτελείται από αναφορές στο ποδόσφαιρο, σε γ' ποιότητας παρα-λογοτεχνία, σε προβολή διαφόρων «αστέρων» του τραγουδιού, σε βιντεοκασέτες, σε τυποποιημένα «ανέκδοτα» και σε διάφορα *σι-νήματα* (slogan) για απορρυπαντικά, αποσμητικά, σερβιέτες και πολιτικούς ηγέτες! Γι' αυτά τα θέματα συζητάνε οι περισσότεροι Έλληνες και με φανατισμό μάλιστα στις φιλικές συγκεντρώσεις τους. Μόνο τώρα τελευταία, η έξαρση της ανηθικότητας, της εγκληματικότητας, της *τεμπελιάς*, ζύπνησε αρκετές συνειδήσεις και έτσι άρχισε κάποιο ενδιαφέρον για την «Τέχνη της ζωής». Καθήκον πάντως των πνευματικών ανθρώπων, (με τη σοβαρή έννοια της λέξης), είναι να υπογραμμίσουν την αναγκαιότητα αυτής της μόρφωσης και, όσο τους είναι δυνατό, να την διδάξουν ή να τη εκλαϊκώσουν.

Αποτέλεσμα της σημερινής μονόπλευρης, και αδιάφορης για τη σωστή οργάνωση της ζωής μας, μόρφωσης, είναι η παρερμηνεία πολλών σπουδαιών και πολύτιμων ιδεών, όπως η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΙΣΟΤΗΤΑ (των δύο φύλων), η ΠΡΟΟΔΟΣ, Η ΑΠΟΛΛΑΥΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Ας δούμε, πρώτα, πως παρερμηνεύεται η

ελευθερία. Ελευθερία, λένε οι επιπόλαιοι, είναι το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να ζει όπως του αρέσει. Αλλά ω ανόητοι άνθρωποι αυτό μπορεί να γίνει μόνον όσον καιρό ζει κανείς μόνος. Από τη στιγμή όμως που μοιράζεται με τον (ή την) σύζυγο τα πάντα, το σπίτι του, το μισθό του, το φαγητό του, τη διασκέδασή του, την αγάπη του προς τα παιδιά του, την ευθύνη του για την υγεία τους και την ανατροφή τους, τη συμπάθεια ή την αντιπάθεια της κοινωνίας, πώς είναι δυνατό να είναι πάλι ελεύθερος να ριθμίζει τη ζωή του, όπως του αρέσει; Αφού δεν υπάρχει πια η ζωή του, ως ατόμου, αλλά η ζωή δύο συζύγων, που πολύ ωραία ο λαός τους ονομάζει με όνομα ενικού αριθμού (το αντρόγυνο), για να δείξει ότι πραγματικά ο άντρας και η γυναίκα έχουν γίνει ένα, έχουν συγχωνωθεί σε μια νέα, δυσπρόστατη αλλά αδιαίρετη ύπαρξη. Τώρα πια η μόνη ελευθερία που μπορεί να σταθεί λογικά, είναι η ελευθερία που έχουν και οι δύο να εκφράζονται, σαν ίσοι, τη γνώμη τους για κάθε οικογενειακό ζήτημα και να παίρνουν την απόφαση που τους φαίνεται πιο σωστή, πιο συμφέρουσα. Εδώ ακριβώς παροισιάζεται το μεγάλο πρόβλημα: Τι γίνεται, όταν ο ένας σύζυγος θεωρεί τη δική του γνώμη λογική και του άλλου λανθασμένη; Ποιός από τους δυο θα αυτοταπεινωθεί και θα υποκύψει στη θέληση του άλλου; Κι αν αυτό γίνει μία φορά, δεν υπάρχει κίνδυνος να γεννηθεί στον άλλο ένα αλαζονικό *αίσθημα υπεροχής*, (ανωτερότητας), όποτε θα πιστέψει ότι αυτός θα πρέπει να είναι για πάντα το αφεντικό, ενώ ο άλλος θα είναι μονίμως ο υπηρέτης; Αυτή η κατάσταση θα

προκαλέσει, φυσικά, *δυσάρεσκεια* (κανέννας φυσιολογικός άνθρωπος, άντρας ή γυναίκα, δεν ανέχεται να τον εξουσιάζει ή να τον «κηδεμονεύει» ο άλλος), και αυτό οδηγεί το αντρόγυνο σε έναν *υποσυνείδητο ανταγωνισμό*, που στόχος του είναι η *υποταγή* του αντίζυγλου (συζύγου) στην εξουσία του άλλου συζύγου. Εκείνο που χαλάει την ειρήνη και τη χαρά του ζευγαριού και που καταλήγει σε μια *εναλλαγή χαρούμενων και θλιβερών ημερών*, είναι τα *συναίσθηματα κατωτερότητας*, που η συνειδήσή μας τα απωθεί στο σκοτεινό υπόγειο της ψυχής μας, για να λησμονηθούν εκεί κάτω, και να μη την ενοχλούν.

Όμως, όπως μας διδάσκει η ψυχολογία του Βάθους, όλα τα *δυσάρεστα γεγονότα*, όλα τα *ψυχικά τραύματα*, κάθε τι που, στα παιδικά μας χρόνια, μας προκάλεσε οδύνη, (η φτώχεια, κάποια αρρώστια, η ασκήμια, το χαμηλό μορφωτικό ή ηθικό επίπεδο των γονιών μας), όλα αυτά εκεί κάτω στο ΥΠΟΣΥΝΕΙΔΗΤΟ, σφωριάζονται, σκεπάζονται από τη σκόνη του χρόνου, πολλές φορές λησμονιούνται εντελώς, από τη ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ, αλλά δεν χάνονται, δεν εξαφανίζονται! Ίσα-ίσα μάλιστα οργανώνονται έτσι, ώστε να μπορούν να δώσουν στον πονεμένο (κομπλεξικό) άνθρωπο μια ικανοποίηση. Ικανοποίηση που ανταποκρίνεται στα πρωτόγονα ένστικτα του ανθρώπου, ικανοποίηση που είναι συχνότατα «*απρεπής*» και, βέβαια, η ηθική συνειδήσή μας δεν την εγκρίνει. Όμως το υποσυνείδητο είναι *πονηρό*, και βρίσκει τρόπους να εξαπατήσει τη συνειδήσή μας, παρουσιάζοντας τις ενέργειές του ως *αθώες*, τίμιες, ηθικές. Έτσι π.χ. το

παιδί που είναι μέτριος μαθητής (όχι γιατί είναι κουτό, αλλά γιατί ο πατέρας του όταν μελετάει μαζί του, το μαλώνει άσκημα, το ειρωνεύεται, το εξευτελίζει) «τιμωρεί» ή εκδικείται υποσυνείδητα τον πατέρα του, με μια παροδική βραδυγλωσσία, ή κακογραφία, για την οποία, ειλικρινώς και το ίδιο απορεί και στενοχωριέται! Κατά τον ίδιο τρόπο η γυναίκα που στα παιδικά της χρόνια είχε πολύ αυστηρό πατέρα, κρυτάει στο υποσυνείδητό της κρυμμένη μια αντιπάθεια προς κάθε άντρα που ασκεί εξουσία. Την αντιπάθειά της αυτή χωρίς να το αντιλαμβάνεται τη μεταθέτει, (όταν παντρευτεί), στο σύζυγο, που και αυτός τώρα ασκεί στο σπίτι μια εξουσία ανάλογη με την πατρική. Η γυναίκα αυτή συνειδητά αγαπάει τον άντρα της, αλλά υποσυνείδητα τον αντιπαθεί. Για να τον «τιμωρήσει» λοιπόν βρίσκει «αθώους» τρόπους, για τους οποίους η ηθική της δεν μπορεί να την κατηγορήσει. Έτσι, π.χ. για να τον κάνει να νιώσει πως στην πραγματικότητα είναι κατώτερός της, τον επιπλήττει κάποτε με πολύ ευγενικό τρόπο αλλά επίμονα και συχνά, γιατί ξεσυγυρίζει το σπίτι που αυτή «με τόσο κόπο συγύρισε», γιατί ξέχασε να της φέρει τον... καφέ που του είχε πει να αγοράσει, γιατί δε μάλωσε το παιδί για κάποια αταξία του, «και έτσι θα του καταστρέψει το χαρακτήρα του» και για πλήθος άλλα «άβηθη» του. Κατά τον ίδιο ασυνείδητο και «καμουφλαρισμένο» τρόπο, μπορεί και ο σύζυγος να εκδικείται τη γκρινιάρη γυναίκα του σπάζοντας «άβηλά» του, ακριβά γυαλιά, γκρινιάζοντας για σπατάλη επειδή η γυναίκα του αγόρασε φρούτα που λίγο

πιο κάτω τα είχαν... 5 δραχμές φτηνότερα (!) και για άλλες γελοίες και ασήμαντες αφορμές. Δεν είναι δυνατόν εδώ να μεταφέρω όλη τη συμπτωματολογία του κομπλεξικού και κατά συνέπεια νευρικού ανθρώπου.

Συνοψίζω, για την ώρα, τα βασικά και πολύτιμα διδάγματα της ψυχολογίας του βάρθους, που βοηθούν το σύζυγο, και γενικά τον άνθρωπο, να λυτρωθεί από τη «μυστική» υποταγή του στο υποσυνείδητο, να πάψει να ξεγελιέται από αυτό, να ανακαλύψει τις αληθινές, (δηλ. τις υποσυνείδητες), αιτίες πολλών ιδιορρυθμιών του και να εξαφανίσει από την οικογενειακή του ζωή, την αντιδικία, τη γκρίνια, την απογοήτευση. 1) Λίγο πολύ όλοι σχεδόν οι άνθρωποι, από δοκιμασίες της παιδικής τους ηλικίας έχουν, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, κάποιο αίσθημα κατωτερότητας. Το απωθούν στο Υποσυνείδητο. Εκεί το απωθημένο αυτό αίσθημα γεννάει μια τάση επιβολής, μια τάση να διακριθεί το άτομο, να αποκτήσει δύναμη, μόρφωση, χρήματα, εξουσία, και έτσι να επιβληθεί στους άλλους. Όταν αυτή η τάση είναι συνειδητή, δεν κάνει κακό, παίρνει τη μορφή της φιλοδοξίας, της προοδευτικότητας και μάλλον ωφελεί αυτόν που την έχει. Αν όμως είναι υποσυνείδητη, τότε είναι και ανεξέλεγκτη, και παίρνει μορφές που τείνουν όχι να υψώσουν τον

εαυτό μας, αλλά να ταπεινώσουν τον άλλον, έστω και αν, ο άλλος είναι ο σύζυγος, το παιδί μας, ο φίλος μας. Έτσι η τάση επιβολής εκδηλώνεται με αυστηρή κριτική, με κουτσομπολιό (που παρουσιάζεται σαν δείγμα ειλικρίνειας και προσπάθεια προφύλαξης των άλλων από επικίνδυνους ανθρώπους!), σαν υπερβολική αγάπη και υπερπροστασία των παιδιών μας κ.τ.λ. κ.τ.λ. Η γνώση της ψυχολογίας του βάρθους, αποκαλύπτει τα τεχνάσματα του υποσυνείδητου, επιτρέπει να καταλάβουμε ότι: η Αγάπη, είναι ο μόνος σωστός τρόπος αντιμετώπισης των άλλων, ότι: η γκρίνια είναι δείγμα ψυχικής ανωμαλίας. Το πως μπορούμε —χωρίς ψυχολόγο— να ανακαλύψουμε τις τυχόν υπάρχουσες νευρώσεις και άλλες ψυχικές ιδιορρυθμίες, είναι θέμα άλλης επιφυλλίδας.

Γ.Ι.Φ.

1. J. Payot: La conquete du Bonheur. Felin Alcan Paris 1920. Στα 1926 κυκλοφόρησε και σε ελληνική μετάφραση.
2. Λάμπρου Μάλαμα «Τα κλειδιά της ευτυχίας ή πώς να ζούμε ευτυχισμένοι» εκδ. «Ελευθέρο Πνεύμα» 1982, σελ. 176.
3. Από τον πρόλογο του βιβλίου του: «Συχνά λένε πως κανένας δε μορφώνεται με την πείρα των άλλων. Γι' παραλογισμός αλήθεια! Όλες οι τέχνες μαθαίνονται. Και η τέχνη να ζει κανείς καλά κι' ευτυχισμένα, πρέπει κι αυτή να μαθαίνεται».

Λάμπρου Μάλαμα: Εφτά Μονόπραχτες Κωμωδίες

Οικολογικές νότες

Η φύση και τ' αθώα πουλιά της

Του Δημήτρη Ζάννη

Διαπιστώσεις και παραινέσεις

Είναι γνωστό, ότι όλα τα δημιουργήματα της φύσης, υπακούουν στους αρμονικούς νόμους της. Και με νομοτελειακή συνέπεια, εκτελούν την υποστολή τους, μέχρι τις λεπτές αναπαραγωγικές εντολές της.

Με αποτέλεσμα να συνυπάρχουν, να αλληλοεξαρτιούνται χωρίς να διαταράσσουν την οικολογική ισορροπία επικινδύνα. Γιατί ένας υόρατος φυσικός νόμος, τα προστατεύει με σιγουριά, από την πλήρη εξαφάνισή τους.

Ακόμα και ο σημερινός άνθρωπος, σαν τον πρόγονό του ζει, χαιρετάει, θαυμάζει κι ερωτεύεται κοντά στη μάνα φύση. Τον βοηθάει στην ψυχολογική του ισορροπία, στο ξαστέρωμα του νοι, στον ξένιαστο τρόπο ζωής. Που όλα αυτά, με κανέναν τρόπο δεν μπορεί να του τα χαρίσει ο σύγχρονος τεχνολογικός πολιτισμός, με τις αγχώδεις κατακτήσεις. Γιατί απλούστατα, είναι όλα πλάσματα της ίδιας της φύσης.

Μεταξύ των προνομιακών φυσικών πλάσματων, είναι και τα πουλιά, που προΐπληξαν απ' τον άνθρωπο. Τον καλοδέχτηκαν, και του συμπαρηστιάθησαν όσο μπορούσαν, χωρίς σταματημό.

Τον προφύλαξαν από τα βλαβερά έντομα, τα δηλητηριώδη φιδιά, τα μολισμένα ψοφίμια. Και το σημαντικότερο: Του προσέφεραν το νοστιμωτάτο κρέας, τα αυγά, το ζεστό φτέρωμα, και τα γλάκι τραγούδια τους. Τη μοναδική μελωδική μουσική, στα πρώτα χρόνια της ζωής του.

Όμως όλες αυτές οι σχέσεις, και η προσφορά ήταν ισορροπη, αναλογική, και ποτέ εξοντωτική, παράλογη όπως είναι σήμερα.

Γι αυτό η παρουσία των πουλιών, σε ποικιλία και αριθμό, μέχρι τα τελευταία χρόνια, ήταν τεράστια. Ποιός μπορεί να ξεχάσει το προυνό ξύπνημα, από τα κρυτσανιστά τραγούδια της πετροπέδικας, και το ξαφνικό πέταγμα της μεκάτσας δίπλα από το σπίτι μας; Ή τον κότσιφα, με το σπουργίτη που το καταχείμωνο χτυπούσαν με τη μύτη τους το τζάμι, ζητώντας λίγα τρίματα για να ζήσουν; Όπως

και το περήφανο πέταγμα του σταυραετού, στον κάμπο και στα διάσελα:

Ακόμα και ποιός μπορεί να ξεχάσει τη χαρμυγή, που χιλιάδες διάφορα πουλιά, άφηναν τις φωλιές τους και τραγουδώντας ενλαστικά τα προυνά «μινόμε» τους, πετούσαν ξένιαστα πάνω απ' τα κεφάλια μας:

Σήμερα, όλα αυτά τα φυσικά μεγαλεία ανήκουν στο μακρινό παρελθόν. Αποτελούν μνημες που πλημμυρίζουν την ψυχή μας από πόνο και παράπονο.

Κι όλα αυτά, από τότε που απομακρύνθηκε από τα φυσικά προστάγματα ο άνθρωπος. Από τότε που θέλησε να γίνει κυρίαρχος πάνω στη γη, χωρίς δισταγμό. Ακόμα και τότε που τα πουλάκια τραγουδούν κι ερωτεύονται ανέμελα, ή κινηγημένα από την παγωνιά, ψάχνουν για κανέναν σποράκι, έχει το δικαίωμα σαν αφέντης να τα σκοτώσει, ή να τα δηλητηριάσει με γεωργικά φάρμακα. Έτσι κι αυτά έχουν λιγοστέψει επικινδύνα στην πατρίδα μας. Όσα δε απόμειναν κι ανταμώνουν βιαστικά, αλληλοκοιτάζονται φοβισμένα σαν να λένε, «Βιαστείτε, να ποιμε τίποτα, γιατί τα παιδιά του Αδάμ μας σημαδεύουν. Ο θάνατος μας ακολουθεί παντού. Δε θα ξαναταμώσουμε.»

Και το σημαντικότερο: Όλα αυτά, γίνονται χωρίς κανέναν λόγο, καμιά ανάγκη. Αλλά, για χούστο, για «ηρωισμούς» στα αντιπεράσπιστα και κωλοκαρδά πουλάκια. Και το αμείλικτο ερωτημα ποι μπαίνει είναι: Γιατί να καταστρέφουμε ό,τι χτίζει η μάνα μας φύση; Γιατί να της δημιουργούμε βιολογικά προβλήματα, που καταλήγουν τελικά σε βάρκος μας; Αφού τ' αγαθά που μας προσφέρει, είναι πάντα περισσότερα και καλύτερα, από κάθε ανθρώπινη κοινωνική ελεημοσύνη.

Προτού είναι αργά, και για να σωθούν τα λίγα φτερωτά που μας απόμειναν, χρειάζεται σωστή ενημέρωση, σωστή νομοθετική προστασία, πρακτική διοικητική οργάνωση, ανθρωπιά. Κι αντί για τοιφεκίες και σκάγια, ας τους ρίξουμε λίγα σπόρια σιταριού που μας περισσεύουν, ένα χαμόγελο, λίγη στοργή.

Ποτέ δε θα μετανιώσουμε για την πράξη μας αιτή. Η φύση και τα φτερωτά, θα μας το ανταποδώσουν με το παραπάνω. Ας σεβαστούμε κάποτε και ας τηρήσουμε τους νόμους της φύσης προστατεύοντας τ' αθώα πλάσματά της.

Βόλος Μάης '87

Ένας νεκρός επιστρέφει...

Συμβολικό διήγημα

Του Αλέκου Χρυσοστομίδη

«Ιδού εγώ επισκέψομαι επ' αυτούς...»

(Προφητεία Ιερεμία)

Ήταν παιδούλα. Με τα πρόσωπά τους σχεδόν κολλημένα, στο πρόχειρο χαράκωμα, και τα μάτια τους τόσο τρομαγμένα, που νόμιζες ότι οι βολβοί θα χυνόντουσαν στο νωπό χώμα...

Τα ίδια τρομαγμένα μάτια, ατενίζουν και τώρα το γυάλινο βλέμμα του...

Όταν πέρασαν τα δύσκολα χρόνια της βίας και της πείνας, έφηβοι πια, γειτονόπουλα, παραμονή τ' Αι-Γιάννη καθισμένοι με τ' άλλα παιδιά στα σκαλοπάτια του σπιτιού της, ετοιμάζανε τον Κλειδώνα, με τ' αμίλητο νερό... Κι ανήμερα να κουβαλάνε τα παιδιά ξύλα, εφημερίδες, περιοδικά για ν' ανάψουνε φωτιές και να πηδάνε... Αυτός ξαναμμένος από το φόκο με τους κόκκινους πήδακες, που χόρευαν απ' τ' αεράκι μαζί με τη φούστα της, για ν' αφήνει τα σφιχτά της μπούτια να τα τρώει λαιμαργα με τα μάτια του και να ξανάβει περισσότερο.

Θυμάται στο γάμο τους, αυτή στα κάτασπρα και αυτός με το σκούρο του κοστούμι και πίσω τέσσερα κοριτσόπουλα να της κρατάνε το πέπλο...

Στις μεγάλες στιγμές της ζωής ο αριθμός τέσσερα βοηθάει πότε στη χαρά και πότε στη λύπη...

Κι όταν έψαλλε ο παπάς το «η γυνή να φοβάται τον άνδρα», το τακούνι της να του πατάει το πόδι με βία, και να νιώθει ένα ηδονικό πόνο που έφτανε μέχρι τα σωθηκά του... Και στο «Ησαΐα χόρευε» το ρίζι να πέφτει στα κεφάλια τους αρωματισμένο με ροδοπέταλα... Η πρώτη νύχτα!... Να την έχει σηκώσει στα χέρια σαν πούπουλο και να τη ρίχνει στην κλίνη... κι αυτή μη μπορώντας να συγκρατήσει τους πόθους του. Να τη γδύνει βίαια... κ' ύστερα αποχυνωμένοι κ' οι δυό, αυτός με την ψυχή του γονατιστή να τη θαυμάζει, και μαραμένο γιασεμί ο πόθος να σβήνει στη ματιά της...

Αχ! αυτά τα κεριά!

Τα χρόνια περνούσαν σαν κουρσάρικες γαλιέρις και κλέβαν τη ζωή μας. Το παράπονό της του εξομολογούσε, όταν σφιχτά το χέρι της ήταν περυσμένο στο λαιμό του, και η μι-

τιά της καρφώνονταν στο θαλασσί αμπαζούρ του κομοδίνου, βλέποντας λες εκράν και ήταν, κομμάτια απ' τη ζωή της.

Λε με πήρανε ποτέ στα γόνατά τους να με χορέψουνε, να νιώσω το χάδι τους. Κι όταν έδειχνα αγάπη, με ειρωνεύονταν ότι ήθελα την αγάπη μονοπώλιο... Όταν έδινα τη βοήθειά μου, νόμιζαν ότι τους παραγκώνιζα. Έτσι δημιουργήθηκε μια απόσταση. Ίσως να υπάρχει κάποια δικαιολογία, όταν νιώθεις παραγκωνισμένος. Μα σε βεβαιώ, ότι τό 'κανα από καλή θέληση. Δεν ήθελα τα σακάτικα πόδια τους να υποφέρουν και μετέφερα την κούραση στα δικά μου.

Έβγαλε ένα βαθύ αναστεναγμό, λες και θα ξεκολλούσαν τα σωθηκά της...

Όλα τα χρόνια είχα ένα σφουγγάρι κι έσβηνα τις πίκρες, την καταπίεση και το στραπατσάρισμα του εγωισμού μου, ενώ εκείνοι έγγραφαν...

Της χαΐδεψε το χείμαρρο των μαλλιών της και τη συμβούλεψε.

Ο άνθρωπος αρέσει να συγχωρεί και να ξεχνάει. Μόνο τότε νιώθει τη γαλήνη. Όσο δεν συγχωρεί, η ιδέα πως αδικήθηκε του τρώει τα σωθηκά!...

Λογιώ - λογιώ στεφάνια στην είσοδο...

Έκανε μια βόλτα στην παιδική χαρά. Οι κούνιες, ο μύλος, η τσουλήθρα, το μονόζυγο... το καροτσάκι με τα παιχνίδια. Χαρούμενα γελάκια των απονήρευτων παιδιών. Οι παπούδες, οι γιαγιάδες, τ' αγγόνια κ' οι μανάδες με το πλεκτό τους να προσέχουν τα παιδιά και να κουτσομπολεύουν με τις διπλανές. Ξαφνικά τού 'ρθε μια επιθυμία. Πήγε, καβάλησε μια κούνια και προσπαθούσε να φτάσει ψηλά μέχρι τα ουράνια, να κάνει μια πρώτη γνωριμία. Πόσο το αναζητούσε αυτό τόσα χρόνια, να νιώσει σαν παιδί...

Σώθηκε ο καφές, άκουσε να λένε ξαφνικά, πώς θα ξενοχτήσουμε;

Στο μεγάλο δρόμο μπλέχτηκε σε κάποια διαδήλωση νεαρών που θορυβούσαν και λέγανε διάφορα συνθήματα. Βάδισε για λίγο μαζί τους από κάποια απόσταση και θυμήθηκε τα φοιτητικά του χρόνια. Πόσες πορείες, αγώνες, απογοητεύσεις... Και τι κέρδισε; Την κοροϊδία αυτών που τον έβαζαν μπροστάρη.

Τα νιάτα πάντοτε είναι επαναστατημένα, είτε με το σπιτικό τους, είτε με το κατεστημένο, ή με το σύστημα που τους επιβάλλουν. Σιγά σιγά επέρχεται ο κορεσμός, η βαρυστημάρα, το βόδιμα. Κουράζονται όσο περνάνε τα χρόνια, αποχτάνε μια σκληρή επιδερμίδα, γιατί

και δεν πολυαισθάνονται τα χτυπήματα από τις καμουτσιές...

Ξέκοψε, στάθηκε στο περίπτερο του Γιαννακού. Πήρε μια εφημερίδα απ' τις υραδιασμένες στο μπάγκο, κι άρχισε να την ξεφυλλίζει... Τα μάτια του Γιαννακού διαστάλθηκαν βλέποντας τα φύλλα να γυρίζουν μόνα τους. Έτριψε το κούτελό του, ανοιγόκλεισε τα βλέφαρά του και μη βλέποντας πια να σαλεύουν, σκέφτηκε.

Ο αγέρας, ο κουτσός! Άφησε στον πόλεμο του 1940 το πόδι του, στα βουνά της Τρεμπεσίνας. Η πολιτεία, του το αντικατέστησε με το περίπτερο...

Το δωμάτιο άρχισε να γεμίζει. Να γεμίζει λουλούδια, νιές, γριές, σούρουπο, κουτσομπολιό και υποκριτική λύπη. Δεν μπορούσε να το ανεχτεί. Η ατμόσφαιρα είχε γίνει πνιγηρή. Ξαναβγήκε. Κατέβηκε τα σκαλιά κι άρχισε να περιφέρεται άσκοπα στα δρομάκια.

Να το μικρό ταβερνιό που είχε απομείνει. Δεν είχε γίνει φαστιφουντάδικο και διατηρούσε το παλιό του χρώμα. Η αυλή του, με τα σιδερένια τραπεζάκια και τις ψάθινες καρέκλες... Τα βαρέλια στο βάθος με τις ξύλινες κάνοιλες έτοιμες να όροσίσουν τα ντέρτια. Τα μπακαλιάρικα και οι παστές σαρόδες. Ο μπαρμπα-Σπίρος, να περιποιείται τους πελάτες, με τα πρισμένα του μάτια, και την κόκκινη μύτη... Πήγε κοντά στον κυρ-Θωμά που τα κουτσόπινε. Είχε το ποτήρι του γιομάτο ρετσίνα κι ένα μπακαλιάρικι για μεζέ... Ζήλεψε... Πόσο ήθελε να όροσιστεί και να σβήσει την πίκρα που είχε κρουσταλιάσει στη γλώσσα του από τα φάρμακα... Πήρε το μισόκιλο με την κεχριμπαρένια και τ' άδειασε μονορούφι. Κι όταν ο κυρ-Θωμάς θέλησε να ξαναγεμίσει το ποτήρι του, βρήκε το μισόκιλο άδειο, κι άρχισε να παρμπονεύεται στο μπαρμπα-Σπίρο ότι τον ξεγέλασε...

Πάρε αυτές τις προκηρύξεις, τού 'πε ο υπεύθυνος της παράνομης οργάνωσης, και ρίξτε στους δρόμους...

Οι δρόμοι σκοτεινοί. Η πείνα είχε αφήσει τα σημάδια της στα σκελετωμένα πρόσωπα των παιδιών. Με γεμάτες τις τσέπες του και με τον τρόμο στα μάτια, ξεκίνησε. Σκόνταψε κάπου. Άναψε το κλεφτοφάναρο για να ιδεί. Οι αχτίνες πέσανε σ' ένα πρισμένο πρόσωπο και στο ξεραμένο αίμα που είχε στον κρόταφο...

Δεν περίμενε. Άρχισε να ρίχνει τα χαρτιά που μιλούσανε για τη σκλαβιά! Ο ιδρώτας, του είχε περιλούσει το πρόσωπο και κατέβαινε μέγχι στο στέρνο... Ξαφνικά τα φώτα της γερμανικής μοτοσυκλέτας πέσανε πάνω του. Δεν πρόλαβε ν' αντιδράσει.

Στη Μέρλιν η μπότα του Γερμανοί τον χτυπούσε στο κεφάλι.

Ποιός στις έδωσε;

Τις βρήκα.

Από τότε και για όλα τα χρόνια που ακολούθησαν η μπότα είχε αφήσει τη σφραγίδα της!...

Ήτανε απ' τους τυχερούς και επέζησε... Κ' ύστερα ποιός νιάστηκε γι αυτόν; Οι επώνυμοι πήραν τους τίτλους. Αυτός απόμεινε ένας από τους «Ανώνυμους» ήρωες του Τσουτάκου*

Σ' ένα στενό, κάτω απόνα παράθυρο διό νεοί με τις κιθάρες τους τραγουδοίσαν. Αυτή, άνοιξε τα παντζούρια και τους πέταξε ένα κλαδί βασιλικό.

Γύρισε στο δωμάτιο. Πήγε και ξάπλωσε ρίχνοντας τη ματιά του στο ταβάνι. Απ' τ' ανοιχτό παράθυρο οι αχτίνες του φεγγαριού, του φωτίζαν το κέρινο πρόσωπο...

Το μπαμπάκι... Αυτό το μπαμπάκι ποιός του τό 'βαλε στο στόμα; Οι μοιρολογίστρες είχανε πιεί τους καφέδες τους, ξελαμπικάρισαν τη βραχνή τους φωνή κι άρχισαν πάλι... Η Στέλλα δεν μπορούσε να τις υποφέρει και τους είπε να πάσουν. Μα ποιός τις κάλεσε;

Σε λίγο άρχισαν οι συγγενείς τα γνωστά. Να λένε για τις καλοσίνες του... Έπειτα εξαντλώντας το θέμα άρχισαν το κουτσομπολιό και τ' ανέκδοτα. Μια ιλαρότητα απλώθηκε στο θλιμμένο δωμάτιο... Τον σκεπάσανε διστιχώς, δεν μπορούσε να τους υποφέρει...

ΞΗΜΕΡΩΣΙ... Τα κεριά είχαν λιώσει. Τα λουλούδια προκαλούσαν αποπνιχτική ατμόσφαιρα. Κ' ήρθε η ώρα. Οι ψαλμοί. Κι όταν τα κοράκια τον έπαιρναν και τον κατέβαζαν στην έξοδο, άρχισαν οι στριγγλιές και τα ουρλιαχτά...

Είναι νωπή ακόμα η απόλεια. Ο χρόνος σκεπάζει τη λύπη και τη θύμηση.

Πρώτη φορά προηγούνταν από τους άλλους. Σ' όλη του τη ζωή ήταν δεύτερος. Ακολουθούσαν οι δικοί του κι ο αντιπρόσωπος της εξουσίας. Η εξουσία! «Μπορεί κανείς να τα χορτάσει όλα, φαγητά, γυναίκες, ακόμα και τη βότκα. Μόνο ένα πράγμα δε χορταίνει κανείς... την εξουσία!» (Τό 'χε πει κάποτε και ο Χρυσόσωφ).

Τα θυμήθηκε τώρα όλα τούτα, νιώθοντας να

Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία

Κριτικές Σημειώσεις του Λάμπρου Μάλαμα

Παναγιώτη Τσουτάκου: «Η Ιστορία του Κερατσινίου». Αθήνα '87, σελ. 784, έκδοση «Σμυρنيωτάκη», τόμοι τρεις.

Στ' αρχαία χρόνια, όταν το πνεύμα στην Ελλάδα είχε τη μεγαλύτερη ακμή και αξία, τότε που δημιούργησε τον αθάνατο κλασικό πολιτισμό και φώτισε τον κόσμο, οι Δήμοι της χώρας τιμούσαν και χαιρόνταν τους ποιητές και συγγραφείς τους.

Σήμερα που τα ξένα κι εξαχρειωμένα εμβόλιμα ήθη, εισήλασαν από τη Δύση, στη δική μας κοινωνία, το πνεύμα και η λογοτεχνία δε λογαριάζονται.

Έτσι, οι Έλληνες των ημερών μας που κατά 90% δεν ξέρουν την ιστορία τους και δεν ενδιαφέρονται να τη γράψουν και να τη μάθουν, αφού δεν έμαθαν ποτέ το του Πολύβιου αξίωμα πως: «Η αληθινή αξία της ιστορίας, μας διδάσκει πώς να διάγουμε τη ζωή μας, σε κάθε περίπτωση, βασισμένοι στα καλά παραδείγματα, χωρίς να πέφτουμε σε ταλαιπωρίες και κινδύνους».

Οι συγκαιρινοί μας και ιδιαίτερα οι νέες γενιές, αρκούνται μόνο στο επιούσιο φαγοπότι και στο φτηνό ή και βλαβερό θέαμα.

Ορισμένοι Δήμοι, κάνουν όμως, όσο μπορούν, το χρέος τους, απέναντι στους εργατές του πνεύματος.

Ο Δήμος Κερατσινίου, δεν ξέρουμε ως πιο βαθμό το επιτελεί αυτό το χρέος. Πάντως με

δικά του έξοδα τυπώθηκε η «Ιστορία του Κερατσινίου».

Αυτός ο Δήμος, ας είναι ικανοποιημένος και περήφανος, που μέσα του ζούνε σήμερα και δημιουργούν στους κόλπους και στα λαϊκά του θερμοκήπια, τρεις σεμνοί, αγνοί, αθόρυβοι και μεγαλόκαρδοι συγγραφείς, με γόνιμα, μαστορικά και υπομονετικά ταλέντα.

Είναι ο Παναγιώτης Τσουτάκος, ο Αλέκος Χρυσστομιόης και ο Κώστας Βουγιουκλάκης.

Υπέρμαχος ο πρώτος στα μεγάλα αιτήματα του καιρού μας. Ποιητής της ανθρωπιάς και της ειρήνης. Πεζογράφος ηρωικών βιωμάτων της Εθνικής μας Αντίστασης. Αλλά και πρόσφατα ο κατεξοχήν ιστοριογράφος της αγαπημένης του εργατούπολης.

Ο δεύτερος, ένα πολυσύνθετο δυναμικό ταλέντο, ηθοποιός, ποιητής και πεζογράφος, ένας έξοχος μαίτρ στο ευθυμογράφημα και στο σατιρικό διήγημα, στη νούτικη κωμωδία και σε δράματα της σύγχρονης ζωής.

Ο τρίτος, θεατρικός συγγραφέας, αλλά και ιστορικός σε θέματα του νεώτερου απελευθερωτικού μας αγώνα στο Μοριά όπου υπηρέτησε.

* *

Πρόθεση τούτων των σημειώσεων είναι: να παρουσιάσουμε και να τονίσουμε ιδιαίτερα το μόχθο του Π. Τσουτάκου και τη συμβολή του

τον ακολουθεί κι εδώ η εξουσία. Αυτός ποτέ δεν ήταν της εξουσίας, τον εξουσίαζαν πάντα οι άλλοι.

Τα στεφάνια σκέπυσαν την τελευταία του κατοικία. Επί τέλους μπορούσε να μιλήσει με κάποιους που δεν θα του φέρναν αντίρρηση. Κι άρχισε διάλογο με τα σκουλήκια. Αυτά δε μιλούσαν, τον άκουγαν σιωπηλά κολατσιζώντας από το σώμα του... Έτσι απaráλλαχτα

τον τρώγανε και ζωντανό κάτι άλλα σκουλήκια ντυμένα άνθρωποι... Τι τον ένιαζε τώρα το σώμα του; Το πνεύμα του πετούσε λέφτερο εδώ κι εκεί...

Όσο για το σώμα του, σκέφτηκε: Ποιό το κέρδος του από τόσον αγώνα;

Ένα κομμάτι γης «από τακτική προθεσμίαν».

* «ΟΙ ΑΝΩΝΥΜΟΙ», Μυθιστόρημα του Παναγιώτη Τσουτάκου.

Δήμου του, στην προβολή των αξιών της πολιτιστικής του ζωής.

Ο συγγραφέας της «Ιστορίας του Κερατσινίου», αρχίζει από καταβολής των πρώτων κατοίκων σ' αυτή τη γωνιά της Αττικής, και προσφέρει με το τρίτομο έργο του, όλη την αναπτυξιακή πορεία του λαού της πειραιώτικης αυτής μεγαλούπολης, με τους αντιστασιακούς του αγώνες, τις θυσίες και τη σημερινή προοδευτική του ακμή.

Το έργο αυτό με τις 784 σελίδες, φωτίζει με στοιχεία, ντοκουμέντα και φωτογραφίες την ύπαρξη και την υπόσταση του Κερατσινίου.

Ο Τσουτάκος (που κέρδισε και το βραβείο «Ιπεκτσι» για ποιητική του σύνθεση) δούλεψε και πόνεσε κι αγάπησε πλατιά και ολικά το λαό κι επιτέλεσε μια υπεύθυνη εργασία περισυλλογής, που αποτελεί σταθμό στην πολιτισμική ζωή της πόλης του. Είναι ένα έργο μοναδικό που γράφει στην αφιέρωσή του:

«Στο λαό του Κερατσινίου που 60 χρόνια μοιράστηκα μαζί του τους καημούς, τις μικροχαρές και τους αγώνες του, για ένα ειρηνικό «αύριο».

Στον Α' τόμο, περιέχει στοιχεία για τις ρίζες και την ίδρυση της πολίχνης στην αρχαιότητα και γενικά για την ανάπτυξη και εξέλιξή της. Υπήρξε κατ' αρχή μικρή κώμη, πλάι στην Ψυττάλεια και στο λιμάνι των Θυμαιοτάδων.

Ερευνά και εξετάζει όλες τις πτυχές της αρχικής της συγκρότησης. Στη συνέχεια των άλλων τόμων, δίνει κατά κεφάλαια την εξελικτική ζωή και συμμετοχή των κατοίκων στις επαναστάσεις του 1821, 1862, το 1909, το 1922, το 1940 - 45 στον πατριωτικό πόλεμο, την Εθνική Αντίσταση και τους λοιπούς αγώνες. Έχει δε και ανθολογικό χαρακτήρα σε άλλα σημεία και γνωρίσματα που σημάδεψαν τη μεταπολεμική ζωή, τους αγώνες για την Ειρήνη, τα έργα και τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα που διαδραμάτισαν ένα ρόλο, στον αναπτυξιακό, οικονομικοπολιτικό και πολιτιστικό βίο της πόλης. Αναφέρεται σε δήμαρχους, σε ευπατρίδες, επιστήμονες, λαϊκούς αγωνιστές, παράγοντες της αυτοδιοίκησης, συγγραφείς, ηθοποιούς, ζωγράφους, με ονόματα, δράση, χρονολογίες, κ.λπ.

Ένα έργο χρησιμότατο για όσους αγαπούν το Κερατσίνι, την ηρωική και ξακουστή αυτή πόλη της περιοχής του Πειραιά.

Αλέκου Χρυσοστομίδη: 1) «Κ ο υ β ε ν τ ι ά ζ ο ν τ α ς μ ε τ ο ν Α λ έ ξ α ν δ ρ ο» ποίηση, Αθήνα '87, σελ. 54 και 2)

«Τα πονηρά» ευθυμογραφήματα, σελ. 200, έκδοση «Σμυρνιωτάκη», Αθήνα '87.

Κατ' αρχή, το ποιητικό του βιβλίο, περιέχει μιαν αυθιπόστατη και πρωτότυπη στιχουργία, συνθεμένη με τρυφερή ευαισθησία, μια «εκ βαθέων» συνομιλία με αγαπημένα του πρόσωπα και προπάντων με το πρότυπό του τον έγγονά του Αλέξανδρο. Είναι μια ιδιαίτερη εκλεχτική και ειδολογική εκφραστική ποικιλία, χωρισμένη σε 3 κύκλους. Ο πρώτος ξεχωρίζει για τα ιδανικά της ανθρωπιάς και της ειρήνης που με τρυφερή στοργή κι επίκληση τα κληροδοτεί στ' αγγόνι του, σαν την πιο πολύτιμη υποθήκη, καθώς το νιώθει δυο φορές παιδί του. Είναι μαζί αυτά τα ποιήματα και μια πικρή ομολογία του πόνου του, για τ' αδικαιώτα πρόσωπα και πράγματα της ζωής. Ειλικρινής, τίμιος και ρηξικέλευθος ο λόγος του Χρυσοστομίδη, σφύζει από πυκνή ουσία και δονείται από ρεαλισμό. Και δεν υπάρχει πιο καιρία και εύστοχη, πιο αποδεχτική κι ευχάριστη ποιητική τεχντροπία, από το να εξομολογείται ο παπoύς στο μικρό, τ' άπραγο και τ' άκακο αγγόνι του, με απλές και άμεσες νύξεις, για τα σημαντικά κι επίκαιρα πολιτικοκοινωνικά προβλήματα, με τόσο σοβαρό και δραματικό χαρακτήρα.

Ο Β' κύκλος έχει 8 ποιήματα σε 10σύλλαβη και 12σύλλαβη φόρμα, αφιερωμένα τιμητικά σε φίλους του λογοτέχνης, αλλά με το δικό του ύφος και τ' άδoλα αισθήματά του, ολιγόστιχα, και χαρακτηριστικά, σαν εκείνα που χάριζε ο Παλαμάς κι ο Βάρναλης σε ποιητές του καιρού τους. Τέτοια συλλογή με χαρακτηρισμούς σε λιγόστιχα πορτρέτα, έχει βγάλει και ο Τ. Κολιαβάς - Μολιωτάκης.

Ο Γ' κύκλος τέλος, έχει κι αυτός 8 ποιήματα σε παραδοσιακό μοτίβο, με μνήμες και σύμβoλα ιστορικά και καλλιτεχνικά.

• •

Ό,τι να γράψει ο Χρυσοστομίδης (που αριθμεί τώρα 15 βιβλία) είτε σε ποίηση, είτε σε πρόζα, έχει το δικό του στυλ, την ουσιαστική και αφαιρετική αισθητική του λόγου, τη γνήσια προσωπική σφραγίδα, με το υφάδι του δραματικού και του σατιρικού υλικού, που υφαίνει τον όποιο της τέχνης καμβά του. Διαβάζει κανείς τα έργα του, και χαιρέται την πάνοπλη κι ευχάριστη λεπτή του ειρωνία, το μαστορικό του χιούμορ, την ποίηση και την πρόζα του, υμνολόγα και μοιρολογήτρα της ζωής.

• •

«Τα πονηρά» του, είναι 26 ευθυμογραφήματα που τα διακρίνει μια σπαρταριστή πρωτοτυπία

και μια χειροπιαστή «ανθρωπολογία» όπως έλεγε ο Γκόρκι την πολυσύνθετη λογοτεχνία. Τα χωρίζει σε 2 μέρη «Τα πονηρά των Αρχαίων» και «Τα πονηρά των Νεοελλήνων». Τα προλογίζει ο συγγραφέας Κ. Παπατελάκης. Η πλούσια θεματογραφία του αντικαθρεφτίζει την τριζούχνη ζωή και τα ευφάνταστα ευρήματά του, της δίνουν τις πικάντικες και κωμικές χειροτόλογες αποχρώσεις της. Αληθινός και κομψός, θετικός και σκληρός ο λόγος του Χρ. θέλει την ακρίβεια πάνω από την όποια πίκρα. Στο βάθος του είναι συνάμα κίενας λόγος κριτικός, που ενώ είναι αμείλιχτος για έκτροπα κι άτοπα κι άδικα, θέλει ν' αγκαλιάζει, να περιλούζει με αγάπη τον κόσμο, να τον τέρπει με τ' απαραίτητα διδάγματα και μηνύματα κι ας έχει ενδοιασμό μην αδικήσει ακόμα και με τον σθώο πειρασμό της ειρωνείας. Με τα όηκτικά και υπονοούμενα στοιχεία και το έντεχνο κεντρί του σαρκασμού του, που το ρίχνει με το γάντι, χρησιμοποιεί κι ανθρωπομορφικά σχήματα για να δώσει πιο εντυπωσιακές και συγκινητικές εικόνες με χαρακτηριστικούς τύπους, επεισόδια κι αδυναμίες από την άταχτη πολιτικοκοινωνική ζωή της αρχαίας και της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας.

Διαβάζοντας και ρουφώντας θα έλεγα τα εύθημα του Χρισστομίδη, τό 'χουμε ξανατονίσει, κερδίζετε το δίδαγμα, την ξενισιά, τη χάρη, την τέχνη, τη δροσιά και πάνω απ' όλα το σπόνιο στις μέρες μας αβίαστο κι αθόρητο γέλιο· ένα γέλιο που φιλτράρει το νου και την ψυχή, απ' όποια βάσανα και στενοχώριες της ζωής. Ο αναγνώστης θα θαυμάσει την πείρα και τη μαστοριά του αθηντικότερου και γνησιότερου σήμερα εθνομογράφου στην πατρίδα μας. Τα βιβλία του είναι δώρα πολύτιμα για το λαό.

Κων/νου Παπακωνσταντίνου (Μπελά):

«Η Νεκρή Μερμαρξία», Αθήνα '87, ένα όμοιο έργο αγωνιστικής ζωής με 1340 σελίδες Έκδοση «Αλφειός» Γιάννη Αναστόπουλου Χαρ. Τρικούπη 22.

Κρατάει κανείς, με όλο, στα χέρια του αυτά τα δύο βιβλία με το αιματοστάι αχτοελικό της 3μεραρχίας των νεκρών του Δ.Σ. Πελοποννήσου. Αποτελούν αφηγηματικά κείμενα, χωριστά διαχωριστικά κείμενα. Όμως παρελαύνουν σ' αυτό κι από «πρώτο χερι» όλες οι συγκλονιστικές αλήθειες της δράσης του ΕΛΑΣ και της τραγωδίας των καταδικασμένων σε θάνατο αγωνιστών ανταρτών του Δ.Σ.

Ο συγγραφέας, στον Α' τόμο περιγράφει μόνο σε

100 σελίδες συμποκνωμένη τη νικηφόρα ιστορία του ΕΛΑΣ στο Μοριά και όλες τις άλλες 1240 σελίδες, τις αφιερώνει στο συναρπαστικό και συγκινητικό δράμα της θυσιασμένης (από την τυχοδιωχτική και ολέθρια πολιτική ηγεσία του Ζαχαριάδη) μεραρχίας Πελοποννήσου του Δ.Σ. Την εποποιία του ΕΛΑΣ εκεί, την έχουν περιγράψει βέβαια κι άλλοι Μοριώτες συγγραφείς. Την πιο πολυσέλιδη και ντοκουμενταρισμένη μάλιστα, ο μακαρίτης φίλος Ηλίας Παπαστεριόπουλος. Ενώ του Δ.Σ. για την ώρα, το έργο του Κ. Παπακωνσταντίνου παραμένει ανεπισκίαστο, από αγωνιστικό πάθος, από μαρτυρίες, χρονικά, ομολογίες, γεγονότα, πρόσωπα και πράγματα εκείνου του παλαιμάχου και υπεράνθρωπου έμφυχου υλικού του άτιχου και πολυβάσανου λαού μας. Σχετικά με τη δράση και τον περίφημο αγώνα του ΕΛΑΣ, σε συγκινούν βαθιά οι ιστορικές αλήθειες, και το νέο άπλετο φως που ρίχνει ο σ. για τις μάχες του Μελεγαλά και της Τρίπολης, τις σατανικές παγίδες των Άγγλων, για τον εθνικό διχασμό, σαν νέοι καταχτητές, τη συμβολή του Άρη στην απελευθέρωση του Μοριά από τους ναζιόδες και τους ταγματασφαλίτες, την ανίκανη, άμυαλη και προδοτική ηγεσία Σιάντου-Ιωαννίδη και Σία, σχετικά με την εξουσία και τις επικατάρυτες συμφωνίες κ.λπ.

Ο σ. που ήταν υπεύθυνος γραμματέας της ΕΠΟΝ αντάρτης και καπετάνιος διμοιρίτης και με περιστάτικα από τις μάχες της Αθήνας, αιχμαλωτίζει τον αναγνώστη, με την ειλικρίνεια και την αφηγηματική του ικανότητα, με την πρισματική θεώρηση και σωστή εκτίμηση και αποτίμηση των καταστάσεων και του συσχετισμού των δυνάμεων, όπου με οξεία κριτική και διεισδυτική ανάλυση, καταλήγει στο συμπέρασμα και πείθει ότι: ο ΕΛΑΣ, πέρα απ' όποιες αδικαιολόγητες ξένες επεμβάσεις ήταν σε θέση και με το λαό στο πλευρό του, να πάρει την εξουσία που δικαιούνταν στα τέλη του 1944.

«*Όσο άτιχος ήταν τούτος ο λαός από ηγέτες, που πάντα κατάφερναν, όπως και σήμερα, να χάνουν αι-τοί ό,τι κέρδιζε ο λαός με αγώνες*». Θα μας πει ο Κ.Π. στην 137 σελίδα του έργου του.

Στην 161 σελ. «...και οι ανίκανοι πολιτικοί που λέγονταν καθοδήγηση του κόμματος, δεν είχαν αντρικό φιλότιμο ν' αυτοκτονήσουν.»

Και στη 241 σελ. «... η γνώμη μου είναι λέει ο σ. ότι η μάχη χάθηκε στο επιτελείο της επανάστασης, και όχι από τον συσχετισμό των δυνάμεων».

Κι αναρωτιέται στην τραγωδία του Δ.Σ. συμπερασματικά: «*Γιατί το κίνημα να μην είχε και στην Κ.Ε. μωαλωμένα σιλέχη, σαν τον Πρεκεζέ, τον Κονταζώνη, το Σταθάκη, το Μπισσακίδη και άλλους, παρ'ί, είχε το Γούσια, το Βλαντά, τους Ζαχαριάδη, Ιωαννίδη, Μπαρτζιώτα, Ρούσο, που φοβόντουσαν να λένε τα σόκα - σόκα και τη σκάφη σκάφη. Έπρεπε λοιπόν η ηγεσία να είχε μωαλο και όχι μόνο πίστη και παλικαριά. Η ηγεσία όμως την εποχή εκείνη είχε πάθει εγκεφαλική συμφορήση από την αγωνία της να κρύψει, να πνίξει την κριτική για τα λάθη της*

στην κατοχή...» (σελ. 469) μας πούλησε στους Άγγλους.

Το έργο του Κ.Π. δεν μπορεί να αναλυθεί όσο περιεχτικά κι αν θέλουμε, μέσα σε λίγες αράδες. Μάχες επί μαχών, νίκες και ήττες, χάρτες με σκίτσα που κατατοπίζουν, ήρωες και μάρτυρες με φωτογραφίες, που άλλοι πέφτουν στα πεδία των μαχών, και άλλοι εκτελούνται από τα στρατοδικεία και τη λύσσα των αντιπάλων, του δοσιλογισμού και του νεοαποικιοκρατισμού των Εγγλέζων. Ηγέτες και μαχητές που άλλες μάνες εύκολα δεν ξαναγεννούν, έπεσαν όλοι για την πίστη στα ιδανικά τους σαν τίμιοι και συνεπείς επαναστάτες. Εγκλωβισμένοι στο Μοριά, άλλοι απολιθώθηκαν από την πείνα και πέθαναν απροσκίνητοι κι απαράδοτοι, κι άλλοι αυτοκτόνησαν μέσα σε σπηλιές και σε κρυψώνες.

Πολλά είναι τα διδάγματα και τα λογικά και δίκαια συμπεράσματα που βγαίνουν από το δίτομο αυτό έργο του Κ.Π. του γενναίου ανταρτοεπονήτη με το λάβαρο της βιωματικής αλήθειας ψηλά. Και πióτερο, το μεγάλο βάρος της αξίας του, σαν χάρισμα του σ. είναι: η κριτική και ο αφορισμός των τοτινών αθλίων ηγετών. Για νά 'χει το νου του ο λαός στο μέλλον.

Γενικά, είναι ένα έργο απόψεων που διδάσκει και φρονιματίζει εθνικά, κοινωνικά και ιδεολογικά τον Έλληνα αναγνώστη.

Αντιγόνης Γαλανάκη - Βουρλέκη: «*Επιλογή*» (Από τα 11 βιβλία της με ποίηση) Αθήνα '87, σελ. 200, έκδοση Μαιριδής.

Ποιήματα από προηγούμενες συλλογές της, περιέχει στο νέο της βιβλίο, η γνωστή λυρική ποιήτρια που κατάγεται από την Κόρινθο και ζει στην Αθήνα. Από την πρώτη της εμφάνιση στο φως της δημοσιότητας, σε ηλικία 15 χρόνων, έως την 11η βιβλιοδοτική της παρουσία το 1982. Η θεματογραφία της είναι κοινωνική της αγάπης, φυσιολατρική και πατριωτική, με ενάρτητα και συναισθηματικά ψυχολογικά κίνητρα. Σε μορφές ελεύθερου και έμμετρου στίχου, η τέχνη της Α.Γ.- Β. διέγραψε μιαν αξιόλογη κι ανεκτίμητη πορεία στα ποιητικά μας γράμματα. Μια ποίηση που τη διαποτίζει ένας εξαγνισμένος ανθρώπινος πόνος, με βιωματικές επιδράσεις από πρόσωπα και πράγματα, κι από παλαμικές και γαλλοπαρνασικές συγγένειες. Στο έργο της κυριαρχούν το ρωμαντικό και το ονειρικό στοιχείο με τάσεις αναχωρητισμού. Κάθε ανθρωπιστική άλλωστε ποίηση, αποστάζει από τη συμπόνια για το δράμα, τη μοίρα και την υπαρξιακή αγωνία του καιρού μας, καθώς κι από την πικρή γεύση μιας βασανιστικής πραγματικότητας. Άσπιλη ποιητική ψυχή, της μουσικής και των αιθέριων οραμάτων η ποιήτρια, ζούσε και ζει με τα όνειρα ενός απωλεσμένου κόσμου, της αγάπης και της αβρότατης πνοής, που τον έπλασε από την εφηβεία της ακόμα, όμορφο κι αγεγλικό, όπως θά 'λεγε κι ο Σολωμός, μα που δε χάρηκε την πληρότητά του στην πραγματική ζωή,

ανάμεσα σ' έναν κοινωνικό περίγυρο παραφοράς, κακίας και ανομίας. Καταξιωμένη πια η κ. Βουρλέκη, από τις εξευγενισμένες εκείνες ποιητικές ψυχές, μιας πρεσβυτικής χορείας των λίγων από πλευράς ήθους, Ελληνίδων ποιητριών, κατέχει συνειδητή κι εξέχουσα θέση στις καρδιές του λογοτεχνικού κόσμου που τη γνώρισαν και συγκινεί κι εντυπωσιάζει τον αναγνώστη.

Πέτρου Πεντελικού: «*Η ενέδρα - αντιστασιακά διηγήματα*» Αθήνα '86, σελ. 128, έκδοση «Μνήμη».

Ο Π.Πεντελικός ψευδώνυμο του Δημήτρη Κυριαζή είναι ο καπετάν - Ασπραπόγιαννος της Εθνικής Αντίστασης του Μοριά. Τίμιος αγωνιστής, φωτισμένος διανοούμενος, σωστός και γερός νικητής στην κριτική και στα αίτια της ήττας του λαϊκού μας κινήματος στον απελευθερωτικό αγώνα το 1945. Αλλά, κι ολότελα αθόρυβος πεζογράφος και μεταφραστής.

Τα 9 διηγήματά του που συνθέτουν το 3 βιβλίο του είδους, με τίτλο «*Ενέδρα*», είναι βασισμένα στα πραγματικά ιστορικά γεγονότα, από τη δράση του ηρωικού ΕΛΑΣ - Πελοποννήσου. Ο Πεντελικός σαν αξιωματικός του, ήταν από κείνα τα παλικάρια, τα πρακτικά στρατηγικά μιλά της παραδοσιακής διαδοχής των γενναίων μαχητών των Μακρυγιάννηδων και των Κολοκοτρωναίων, στο δεύτερο Εικοσιένα του λαού μας.

Σήμερα, καλαιμαχος εκδότης και συγγραφέας με αλώβητη ταξική συνείδηση, μας κερνάει με το τίμιο, στέριο, πολύχυμο κι αντρίκιο λόγο του, ακοσταγμένο το παλιό κι αδρό κρασί, από σιναρπαστικά βιώματα της δράσης και τη αυτοθυσίας, των απλών αγωνιστών και του ίδιου. Τ' αντιστασιακά του αυτά αφηγήματα, με ολοζώντανες και δυνατές περιγραφές, είναι δοσμένα με καθάριο και προσωπικό λογοτεχνικό ύφος, ψυχογραφικές αλήθειες, με ηθική συνείδηση, πατριωτική κι επαναστατική έξαρση. Είναι διηγήσεις χρονικά και μαρτυρίες με την περήφανη γεύση της νίκης, αλλά στο τέλος και τη θλίψη της ήττας... με τον «κόσμο που δεν ήρθε». Το τελευταίο του διήγημα είναι αφιερωμένο στους μάρτυρες του Δ.Σ. Όπως και νά 'ναι, όλα διδάσκουν ανώτερα «ιδανικά», και τέρπουν τον αναγνώστη. Θα πρέπει να διαβαστούν πλατιά, παίρνοντας την άξια θέση τους στην ιστορία και τη διηγηματογραφία της αντιστασιακής μας λογοτεχνίας.

Βασίλη Ι. Λαζανά: «*Φιλολογικά Μελέτηματα*» (Αρχαία ελληνική, λατινική, γερμανική, και νεοελληνική λογοτεχνία) Τόμος πρώτος, Αθήνα '87, σελ. 340.

Ο Β. Λ. από τους πιο έγκυρους και καθιερωμένους σ' αυτά τα είδη της έρευνας, μελέτης, μετάφρασης και δοκιμιογραφίας, κυκλοφόρησε με τον παραπά-

νω τίτλο νέο συγγραφικό του άθλο, έπειτα από το βιβλίο του «Holderlin - ο αδελφός των αρχαίων Ελλήνων - ο ποιητής της ερωτικής οδύνης και οραματιστής της ελεύθερης πολιτείας (Α΄ βραβείο ΥΠ. ΠΟ΄85).

Πολλές είναι οι εργασίες του για την αρχαία ελληνική επιγραμματική ποίηση και τη γερμανική κλασική φιλολογία.

Τα «Φιλολογικά μελετήματα» αναφέρονται στο αρχαίο ελληνικό επίγραμμα, στο Λατίνο ποιητή Προπέρτιο, στον Lessing, στον Schibbet, στον Goethe, στον Παλαμά και στο Σολωμό. Και τούτ' η σπουδαία εργασία του Β. Λαζανά, είναι μια ιδιότυπη και πολύμοχθη προσφορά στα νεοελληνικά γράμματα.

Λημήτρης Σταμέλου: «Ο θάνατος του Καραϊσκάκη», (Συμπωματικό γεγονός ή οργανωμένη δολοφονία;) Αθήνα '87, β΄ έκδ. Κολάρου, σελ. 174.

Για τα 160 χρόνια από το θάνατο του φυσικού και λαϊκού πολέμαρχου του Επανάστασης του 1821 Γ. Καρυϊσκάκη, ο γνωστός ιστορικός συγγραφέας και κριτικός Δ. Σταμέλος που αξιοποίησε σε μελέτες, βιογραφίες και μονογραφίες κι άλλες μορφές της Κλεφτουριάς και του '21, κυκλοφόρησε σε β΄ έκδοση το βιβλίο του με το κατασταλαγμένο συμπέρασμα της δολοφονίας του Καραϊσκάκη και της καταστροφής των Ελλήνων στη μάχη της Αθήνας. Ο Στ. σκύβει στην υπάρχουσα βιβλιογραφία σε καταγραφές και αφηγήσεις αυτοπτών μαρτύρων, και σταχυολογεί απθφθεγματικά τα πιο καιρία σημεία και τα πιο αδιαμφισβήτητα στοιχεία, γύρω από την αξία και τις στρατιωτικές αρετές του αρχηγού, καθώς και τα αίτια της δολοφονίας του, από την επικατάρατη και ξενόδοουλη κλίκα του Μαυροκορδάτου και των 'Αγγλων «προστατών» και πατρώνων του, Τσώρτς και Κόχραν. Κάνει αναφορά στο πως συγκροτήθηκε και διαλύθηκε το στρατόπεδο στο Κερατσίνι και στο Φάληρο το 1827 τον Απρίλη και Μάη, με 12.000 άντρες και το στρατάρχη της Ρούμελης επικεφαλής, που θα κυριεύαν θριαμβικά την Ακρόπολη...

Ο συγγραφέας ερευνήσε με συνειδηση τις ιστορικές αλήθειες, κομίζοντας τη γύρι τους, σαν το μελίσσι από αμύραντους διαφωτιστικούς ανθούς. Έτσι, σύνθεσε ένα προσιτό κι εκλαικευμένο σύνολο, για όσους θέλουν μ' εμπιστοσύνη να εντριφίσουν στα μεγάλα και τραγικά εκείνα γεγονότα.

Αυτά τα οριακά ιστορικά συμβάντα που σημάδεψαν την πορεία του έθνους, κι από σίγουρες νίκες, είχαν μεταβληθεί σε τραγωδικές ήττες, πρέπει πάντα να μελετούνται και να μας διδάσκουν. Διότι, από πλευράς εθνικής ανεξαρτησίας, μείναμε δυστυχώς στο 1821! Τότε κι αργότερα, διώξαμε με αμέτρητες θυσίες τους Τούρκους, και ήρθαν νέοι κατακτητές και δανειοδότες οι 'Αγγλοι.

Μα σαν να μη μας έβαλαν μυαλό εκείνα τα ολέθρια παθήματα, ούτε το '21, ούτε ο εξωτελισμός του

'97, ούτε ο εξανδραποδισμός 3 εκατομ. Ελλήνων το '22 στη Μικρασία που υπέθινοι ήταν οι γραικύλοι προδότες, με τους Βαυαρούς Γλύξμπουργκ και οι Αγγλογάλλοι αποικιοκράτες. Το 1941 ήρθαν οι Ιταλοί και Γερμανοί κατακτητές. Τους διώξαμε κι αυτούς. Όμως, οι Σιάντος - Ιωαννίδης - Γ. Παπανδρέου φέρανε πάλι «προστάτες» τους 'Αγγλους: κι εκείνοι, έδωσαν διαδοχή με το αντράποδο κράτος των δοσίλογων στους Αμερικάνους, που τους έχουμε μέχρι σήμερα, δανειοδότες και στρατιωτικούς αρχηγούς. Και δυστυχώς, ο πρώτος στόχος της πάλης του λαού μας και το κύριο μέλημά του, πρέπει νά 'ναι ο αγώνας για εθνική ανεξαρτησία, που ενώ την καταχτούσαμε το 1821 με το αίμα μας, (γιατί η λευτεριά κάθε λαού για νά 'ναι νοικοκύρης στον τόπο του, δεν καταχτιέται με τίποτ' άλλο), ο Φαναριώτης αρχιραδιούργος Μαυροκορδάτος με τον Κουντουριώτη και τη Συνέλευση της Τροιζίνας, την πούλησαν μ' όλα τα ιερά και όσια στους 'Αγγλους. Το ίδιο ακριβώς έγινε και από τους δύο άμυαλους και ασυγχώρητους αγγλόφιλους ψευτοηγέτες το 1944, που με την Καζέρτα, καταργώντας κι εξοντώνοντας τους φυσικούς αρχηγούς του Κινήματος 'Αρη και Σαράφη, με τα σύνδρομα της αρχομανίας παρέδωσαν τα κλειδιά της αρχιστρατηγίας στον 'Αγγλο στρατηγό Σκόμπυ, ακριβώς όπως, οι αρχισατανάδες του '21, δολοφόνησαν τον Αντρούτσο και Καραϊσκάκη... χρεώνοντας και το αίμα του λαού με 57.000 χρυσές λίρες, κουβαλώντας και αγοράζοντας αρχιστράτηγους εδώ τους δολοπλόκους, πειρατές, μισθοφόρους, τυχοδιώκτες κι εκβιαστές Ριχάρδο Τσώρτς και Αλ. Θωμά Κόχραν. (Τι τραγικές συμπτώσεις!).

Να γιατί πρέπει να διαβάσουν οι Νεοέλληνες άποικοι, βιβλία σαν αυτό του Σταμέλου για τον Καραϊσκάκη. Για να μάθουν ποιοί είναι οι νεοκατακτητές «προστάτες» (αφού δεν έμαθαν από τα κηρύγματα του Κάλβου και του Σολωμού) και να τους μισηθούν όσο χρειάζεται. Για να μπορέσουμε μια μέρα, έστω κ' έπειτα από 200 χρόνια, να πραγματοποιήσουμε σαν έθνος μετά το '21, το όραμα και το όνειρο του Καραϊσκάκη, του Μάρκου, του Αντρούτσο, του Βελουχιώτη, του Σαράφη του Έκτορα Μακρίδη, του Λιαμαντή, του Πυρομάγλου, του Καμάρα, του Κοσίντα και τόσων άλλων χιλιάδων και χιλιάδων απλών και τίμιων αγωνιστών πατριωτών, που πέθαναν παράκαιρα με το κρυφό τους κλάμα, βασανισμένοι και καταπικραμένοι.

Βασίλη Περσειόδη: Φυσική Υγιεινή», Αθήνα '87, σελ. 308.

Ο Β. Π. με το νέο τούτο βιβλίο του, δίνει πολλά αποφθέγματα και παραδείγματα σχετικά με τους νόμους και τη σοφία της φύσης.

Βιβλίο εμπειρικό, από έρευνα - μελέτη, με κανόνες υγείας, με διαταχτικές διατροφής, από τον Ιπποκράτη και αρχαιότερα, ως τα σύγχρονα αίτια ασθενιών αδυναμίας και εκφυλισμούς του ανθρώπινου οργανισμού. Συμπιρνώνει κανείς τους παράκαιρους

θανάτους, την αυτοκαταστροφή του ανθρώπου, από την ίδια την άγνοια, την επιπολαιότητά του, ή την απερισκεψία και την απληστία του. Καταδικάζει την εκτροπή από το «κατά φύσιν ζειν» του Ζήνωνα Ελεάτη και από «τις φυσικές και απαραίτητες επιθυμίες» του Επικούρου.

Στηρίζει το υλικό του σε αξιώματα από αρχαίους και νεότερους Έλληνες και ξένους φιλόσοφους. Σμίγει τη διαλεκτική με τη μεταφυσική θεώρηση και πορεία των στατιστικών της ανθρώπινης υγείας, κι ευτυχίας.

Σε γενικές γραμμές είναι ένας σύμβουλος γνώσεων υγείας. Στην εισαγωγή του, κατατοπίζει με ιστορική αναδρομή από την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη, τις πρωτογονικές καταστάσεις και τη διατροφή του, φτάνοντας ως τις μέρες μας, που καταδικάζει τις αφίσικες και μολυσμένες νόθες και ζημιολγόνες τροφές του καιρού μας, όπου δημιούργησαν οι παραφορές της τεχνολογικής ανάπτυξης και του ανθρωποχτόνου κέρδους.

Ένα βιβλίο εγκόλπιο φυσικής υγείας, ιδεαλιστικής κι επιστημονικής νοθεσίας και αποσταγμένης φιλοσοφικής ουσίας.

Μαίρης Ηλία Τράνακα: «Προδόμενες ελπίδες» Αθήνα '87, σελ. 56.

Είναι η δεύτερη ποιητική συλλογή της πολιτάντης Κρητικοπούλας ποιήτριας και ζωγράφου. Η κ. Τράνακα, καθηγήτρια ξένων γλωσσών και ζει στην Αθήνα (Ραγκαβή 67 & Παναγιωταρά στον Γκίζη) είναι με έμφυτο και πολυσύνθετο ταλέντο, από 8 χρόνια τώρα θεραπευόμενη ποιήτριας και ζωγράφου, μ' ένθερμο ζήλο κι ευγενικό πάθος. Έχει φυσικό ταλέντο, γνήσιο αίσθημα στη ζωή και στα ιδανικά της, γερή δημιουργική φαντασία, λεπτή αισθησία και ιδιότυπο ύφος, στρωτό, αρρενωπό και καθαίο, που αντικαθρεφτίζει το ψυχικό της μεγαλείο!

Υπερασπίζεται με έμφαση το συναισθηματικό κινεί τα δημιουργικά νήματα της προόδοι. Η ψυχή της είναι ολάκερη μια εναρμόνια μουσική πανδαισία, ανάμεσα στις κοινωνικοπολιτικές, πνευματικές και καλλιτεχνικές παραφωνίες της εποχής μας. Τ' ανώτερα ιδεώδη στην τέχνη της, ανεβάζουν ψηλά τον αναγνώστη και τον λυτρώνουν.

Ο ποιητικός της οίστρος, ορμάει από το βίωμα, την εμπειρία, τ' όνειρο και την ανάμνηση.

Στα ποιήματά της, ενσαρκώνει με μίαν άδολη ελικρίνεια και στοργή, τον ανθρώπινο κόνο και τα πανανθρώπινα ιδανικά, εξαγγελιζόμενη μίαν απέραντη αγάπη, στο σύντροφο, στο σινάνθρωπο και στ' αδικημένα πλάσματα της γης.

Ευαίσθητη δέκτρια γεγονότων, συμπεριφοράς και καταστάσεων που γεννούν την οδύνη· αλλά η ψυχή της είναι κι ένας ισχυρός πομπός, που κυματοβολεί και προσφέρει πλούσιες αρετές, ηθικό κουράγιο, μηνύματα αισιοδοξίας, λεβεντιάς και υπομονής αγώνες· και λόγου αισιοδοξίας.

Η ποίηση και η ζωγραφική της Μ. Τ. είναι δυνατής και ζωογόνος πνοή, γεμάτες λυρικές και δραματικές αποχρώσεις, μ' ένα διάφανο ρεαλισμό, που σε σιναρπάζει, σε υποβάλλει και σε συγκινεί βαθιά, με την ομορφιά και την αλήθεια της.

Λάμπρος Μάλαμας

Αθάνατη θα σταθεί η θρησκεία που δεν έχει ναούς. Για τη θυσία, υπάρχει ο άνθρωπος στην καλύτερή του ώρα. Ο αστός σκέφτεται: τον καθένα για τον εαυτό του, το θεό για όλους, και ησιχάζει.

Λίχως τον αγώνα, σύντομ' η ζωή.

Λίχως ιδανικά άδεια η ζωή.

Λίχως ελπίδα σκοτάδι η ζωή.

Λίχως τον έρωτα ανονείρευτη η ζωή.

Λίχως φιλία σαχάρα η ζωή.

Λίχως την ελευθερία κατάρη η ζωή.

Πολλοί ως τώρα, γύρεψαν ν' ανακαλύψουν τον υπεράνθρωπο· καιρός ν' ανακαλύψουν τον άνθρωπο.

ΛΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Προς συνεργάτες

Το «Ελ. Πνεύμα» ειδοποιεί όσους το τιμούν με συνεργασίες τους, έχοντας πάντα υπόψη τη γραμμή και το κλίμα του, παρακαλούνται: τα κείμενά τους αν δεν είναι δαχτυλογραφημένα, τα χειρόγραφα τους να είναι πολύ καθαρά και από τη μία όψη της κόλλας μόνο, καθώς και με το μονοτονικό σύστημα. Ευκολύνουν έτσι την καλύτερη και γοργότερη τυπογραφική διεκπεραίωση και έκδοσή του.

Το χρονικό μιας όμορφης πόλης

Με αυτό τον τίτλο κυκλοφορεί σε λίγο ένα ωραίο λεύκωμα όπου παρουσιάζεται Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Παλαιού Φαλήρου, γραμμένη από τον ιστορικό και λάτρη του Φαλήρου, Γιάννη Ιωαννίδη-Φαληριώτη. Η ιστορία του Φαλήρου αρχίζει από το 1226 π.χ. όταν ο ήρωας της Αθήνας και αργοναύτης Φαληρός ιδρύει το Φάληρο και φτάνει έως τις ημέρες μας. Μία σειρά από καλλιτεχνικές φωτογραφίες δείχνει την εποχή (1910-1940) που το Π. Φάληρο ήταν ένα θαυμάσιο σύνολο από παραδοσιακά και νεοκλασσικά σπίτια και φθάνει έως τη σύγχρονη εποχή που η πολυκατοικία εξαφανίζει την παραδοσιακή ομορφιά.

Σχόλια για πικρές αλήθειες

Με το σφυρί

Του Άλκη Φωτεινού

«Γίνου καλύτερα σφυρί
για να μην είσαι αμόνι».
Γκαίτε

στα καμώματα

Νεολαία για κλάματα!

Μετά το προπέρσινο άδοξο τέλος της «αρωγής» και της «ευδοκίμησης», «οι επιδόσεις της πλειοψηφίας των παιδιών στην έκθεση και σε όλες σχεδόν τις δέσμες, περιορίστηκαν στο βαθμό του κατώτερου μέχρι μετρίου. Μόνο 434 από τις 147.000 υποψήφιους πέρασαν στην έκθεση με θέμα κάτι από τις πολιτιστικές υποθήκες του στρατηγού Ι. Μακρυγιάννη...» (Οι εφημερίδες).

Ουαί και αλίμονο για το μέλλον της πατρίδας!

Έχουμε χρόνια που γράφουμε σ' αυτές τις στήλες για τον κατήφορο της νεολαίας από τα 13 ως τα 23. Η αποβλάκωση της πλειονότητας των παιδιών αυτών, είναι θλιβερή και αξιολύπητη, χωρίς προηγούμενο για την ελληνική νεολαία άλλων γενεών.

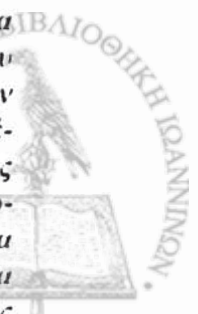
Γονείς, εκπαιδευτικοί, Πολιτεία, καμαρώστε τα έργα σας! Δεν υπάρχουν δικαιολογίες. Πρέπει να καταλογισθούν ευθύνες. Όσο κι αν αμύνεται ένα ποσοστό γονιών στον εκτραχηλισμό των παιδιών, αυτά τα επηρεάζει στην αποχαίνωσή τους, με τα ξένα μέσα διαφθοράς, η αδιαφορία του κράτους. Τα κάτω από τη βάση παιδιά μας, αποδείχτηκαν μπουφοί. Όλα αυτά που δε μελετούνε λογοτεχνία και ιστορία, είναι χωρίς αντίληψη, χωρίς φαντασία, είναι χωρίς μνήμη, χωρίς γλώσσα. Αυτά την έχουν πια χαμένη την εθνική μας ταυτότητα. Μηδέν από ιδανικά. Αφελληνισμός μέσα

στη μητροπολιτική πατρίδα και πλήρη αλλοτρίωση. Ξέρουν μόνο 100 ως 200 λέξεις και στο καθημερινό πιπίλισμά τους, τις λέξεις «καταπίση» «μαλ...» «μου τι δίνεις» και «τη βρίσκω». Φαί χαράμικο, τεμπελίκι, κοπριά και έρωτα. Αλητεία και αναρχία. Χυρεύετε τα (!)

Μπράβο σας αμερικάνικοι εγκέφαλοι με τη σαβούρα υπερκατανάλωση των πολυεθνικών σας, θρυσούτατοι επιδρομείς λαών, εκμωλιστές και εκφυλιστές των νεολαιών του κό-

σμου, σας συγχαίρουμε που βρίσκετε και κάνετε τους νέους... ανεγκέφαλους. Νικάτε με όλα τ' αποχτηνωτικά μέσα που κουβαλάτε στις αποικίες σας. Σκοπός σας ο ευνουχισμός των νέων, κάθε τόπου που μαγαρίζετε σαν «σύμμαχοι» υπερκυβερνήτες και «προστάτες». Μα εσείς, τα συμφέροντά σας φροντίζετε και καλά κάνετε. Οι ανόητοι κι ανίκανοι Έλληνες γονείς να μορφώσουν τα παιδιά τους γερά ελληνικά, τι κάνουν; Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί το ξέρουμε είναι σορλοπιτζήδες· αλλά και το αδιάφορο κουβέρνο τι κάνει; Περί άλλων τυρβάζει... Κάρτες καλοπέρασης νέων και φαντάρων μοιράζει... και άδειες φυλακισμένων για τα σπίτια τους (!). Δεν μπορούν δυστυχώς να ψυχολογήσουν, πώς, οι νεολαίοι χωρίς τιθάσευση, πειθαρχία, μελέτη και εθνική παιδεία, δεν τους περιμένει παρά, ο εγκληματικός όλεθρος και μάλιστα ειδικών φονιάδων τύπου Φραντζή κ.λπ. Δεν υπάρχουν νόμοι της Πολιτείας για υποχρεωτική μόρφωση. Τα παιδιά αφήνονται στην τύχη τους, χωρίς ζήλο για μελέτη και άμιλλα, πνεύμα δημιουργίας, χωρίς ψυχή και συνείδηση. Πλήρη ασέβεια και άγνοια για κάθε αξία. Ποδοσφαιρο, προπο, σούζα, γιωταχί, κόκα, ουσκάκι, ούφο, ντίσκο και χασίσι, σκληρό και μαλακό, βρωμομαλλιάδες, μπλουτζινάδες και ροκάδες, κλεφτρόνια, διαρρήκτες, βιαστές κ.λπ., κ.λπ.

Κύριε πρωθυπουργέ, κύριοι υπουργοί παιδείας και νέας γενιάς, καμαρώστε, και μη προβληματίζεστε! Συνεχίστε τα χάρδια στην ανομία και τις αναρχοελευθερίες στην ασυδοσία και την ατιμωρησία... και πάμε κατά διαβόλου για μέλλον, σαν κοινωνία και σαν έθνος. Αν θέλατε να διαπλάσετε προκομμένη και φωτισμένη ελληνική νεολαία, μακριά από συρμούς και επιδράσεις που αχρηστεύουν και τη λιγοστή ακόμα ύμνα των γονέων, μπορούσατε να κλείσετε από χρόνια τα ούφο, τα πάμπς και τα ντίσκο... που είναι ύποπτα άντρα διαφθοράς και χασισοποτίας.

Αν θέλατε, ψηφίζατε νόμους υποχρεωτικής παιδείας κι εργασίας, για σωστή γνωσιολογική και ανθρωπιστική μόρφωση.

«Η γνώση είναι το ύστατο αγαθό μας» (Σωκράτης)

«Η αμάθεια φέρνει θράσος και κακό» (Θουκυδίδης).

Βραβεία υπουργείου Πολιτισμού

Χρόνια και χρόνια τώρα, πολλά χρήματα από το μόχθο του ελληνικού λαού, που διαχειρίζεται το ΥΠ.ΠΟ, τα μοιράζουν καταχρηστικά 2, 3 και 5 άνθρωποι, μιας μόνιμης σχεδόν επιτροπής, οι ίδιοι και οι ίδιοι (από τα χρόνια της χούντας μέχρι σήμερα) και τα προσφέρουν σε ευνοούμενους και φίλους, με το πρόσχημα των «κρατικών βραβείων» λογοτεχνίας.

Με ποιά όμως λογική και με ποιά δικαιοσύνη και αντικειμενικότητα, αυτοί οι διορισμένοι άνθρωποι, εκφράζουν, ή εκπροσωπούν ολόκληρο το κράτος; Αφού κατά βάση κι από έλλειψη χρόνου δεν κάνουν κρίση σε έργα τέχνης λόγου; Αλλά, και να έκαναν, (πράγμα αδύνατο μέσα σε 2.000 περίπου ετήσιες εκδόσεις) κάθε κρίση είναι υποκειμενική και μεροληπτική. Δεν είναι σωστό λοιπόν να καπηλεύονται την έννοια του κράτους και να παίρνουν απάνω τους την κρατική ευθύνη, προσφέροντας 200 και 300 χιλιάδες δρχ. σε δικούς τους ανθρώπους, ή σε εκδοτικούς οίκους του δικού τους υπολογιστικού συμφέροντος. Ούτε την αναγνωρισμένη και καθιερωμένη γενική προσφορά ενός συγγραφέα στα Γράμματα βραβεύουν, ούτε κανένα έργο τους πρωτότυπο και κοινωνικά ωφέλιμο ανταμείβουν, για παραπέρα ευγενική και δημιουργική άμιλλα.

Γι' αυτό, προς τι να γίνεται κατάχρηση της αρμοδιότητας του κράτους; Πόσοι και πόσοι μέχρι σήμερα, δεν βραβεύτηκαν από την επιτροπή του ΥΠ.ΠΟ., και από δάχτυλους παρασκηνίων, με κατάχρηση του δημοσίου χρήματος και της έννοιας του κράτους, από κατεστημένα πρόσωπα ενός υπουργείου; Αλλά και ποιά η αξία των δαφνοστεφανωμένων με εκατοντάδες χιλιάδες δρχ. λογοτεχνών που έλαβαν χαρισματικά τέτοιες μερίδες λέοντα; Τι έχουν προσφέρει στο εξής; Ποιός απ' αυτούς ακούστηκε, ν' ανέβει σε παρνασικές κορφές; Ποιός δούλεψε με φιλότιμο και συνείδηση ισόβια, ν' αφήσει έργα πρότυπα κι αθάνατα επειδή βραβεύτηκε δήθεν από το «κράτος»;

Μπορεί να αντιπροσωπεύει το κράτος, ένα δυστυχώς παρακατιανό υπουργείο, με 2 και 3 μέλη επιτροπής... κι άλλους τόσους κομπάρσους;

Η κουβέντα γίνεται βέβαια για το χρήμα και την προνομιακή αγορά βιβλίων... και όχι για την αξία της τέχνης.

Γι' αυτό, προτείνουμε να αφαιρεθεί η λέξη και ο τίτλος «κρατικά βραβεία», και εφόσον δεν καταργούνται, ν' αγοράζονται πιότερα βιβλία, από περισσότερους συγγραφείς για τις βιβλιοθήκες της χώρας, να μείνουν με τον τίτλο: «Βραβεία Λογοτεχνίας του Υπουργείου Πολιτισμού». Έτσι, το ΥΠ.ΠΟ. θα χαίρει κάθε δικαίωμα να τ' απονεμίσει όπου και όπως θέλει, χωρίς τη γενικότερη έννοια κι ευθύνη του κράτους.

Δικαιούμενοι και μη...

Οι λογοτεχνικές συντάξεις δεν πρέπει ν' απονέμονται «τιμητικά» από το κράτος για τις μπουρδες του καθενός που έχει «μπάρμπα» στην κριτική επιτροπή, ή που είναι μέλος σ' ένα από τα τόσα ανυπόληπτα και άκυρα λογοτεχνικά σωματεία. Βασικό κριτήριο και γνώμονας για τη συνταξιοδότηση ενός συγγραφέα, πρέπει να 'ναι η αναγνώριση της αξίας του έργου του και η κοινωνική του χρησιμότητα.

Όχι ό,τι αποφασίζει μια inteligenkentsia κλίκα του κατεστημένου των γραμμάτων. Οι ομφαλοσκοποί, ερμητικοί, εγκεφαλικοί κι ακατανόητοι ποετάστροι, πρέπει ν' αποκλείονται. Γιατί ο λαός και η κοινωνία δεν ωφελείται τίποτε απ' αυτούς.

Τόσον ο Αριστοτέλης, ο Σωκράτης, ο Πλάτωνας, ο Επίκουρος, άλλο τόσο και οι νεοκλασικοί Μπελίνσκι, Μπουαλώ, Μπρέχτ, Σολωμός, Παλαμάς, Βάρναλης κ.λπ., όλοι αυτοί, συνηγορούν για τη χρησιμότητα και την κοινωνική ωφελιμότητα της τέχνης...

Εκτός και οι κύριοι ευνοιοδότες των επιτροπών προσφέρουν αργιογή παραχωρήσεις σε φιλικά τους πρόσωπα, χωρίς να κάνουν κρίσεις των έργων τους και να σταθούν αδέκαστοι μπροστά σε τόσο υψηλής ευθύνης αποστολή.

Έτσι, συχνά οι τέτοιες επιτροπές προσφέρουν «ελαφρά τη καρδία» φτηνή δόξα κι αναγνώριση εξαιρετικής, ή και σημαντικής αξίας λογοτεχνική ιδιότητα και σύνταξη, που μαζί με τους αποδέχτες λησμονούν και το απόφθεγμα του Ηράκλειτου: «Παιδών αθύρματα... τα παρόμοια ανθρώπινα δοξάσματα».

Η αξία των Νέων και Αρχαίων Ελληνικών

Τα «Νέα Ελληνικά» καθώς και τ' Αρχαία σε μεταγλώττιση, θεωρούνται δίκαια βασικά και

πρώτα μαθήματα, σ' όλες τις κλίμακες των γενικότερων σπουδών για τη σωστή μόρφωση και την ψυχοπνευματική καλλιέργεια της νεολαίας. Όταν βέβαια διδάσκονται σύμφωνα με τις σύγχρονες εξελικτικές και γλωσσολογικές ανάγκες και απαιτήσεις με μια ενιαία, απλή και κατανοητή από όλους δημοτική, που νά 'χει σα βάση της, τη γραμματική του Τριανταφυλλίδη και όπως διαμορφώθηκε και στερεώθηκε από φωτισμένα επιτελεία εκπαιδευτικών του ΚΕΜΕ.

Έτσι, με σωστή κι αντικειμενική θεώρηση, και κύριο στόχο τον ωφελιμιστικό παιδαγωγικό κοινωνικό σκοπό, θα έχουμε θετικότερα αποτελέσματα και πληρότητα στα μορφωτικά στοιχεία και όρια που προσποριζόμαστε από τα Νέα και τ' Αρχαία Ελληνικά. Αυτά έχουνε πλουσιόδωρα και βασικά εφόδια, για στέρεο ηθικό και μορφωτικό υπόβαθρο, επιτυχίες και νίκες του σύγχρονου πολιτισμένου ανθρώπου.

Ζωντανή γλώσσα, ορθός λόγος, αληθινή ψυχολογία, φιλοσοφία, λογοτεχνία, κοινωνιολογία, συγκινησιακός παλμός, αισθητική υπόλαυση, αγάπη της πατρίδας, της φύσης και της ομορφιάς. Πρώτη μεγάλη συμβολή που προκύπτει από τα «Ν.Ε.» και τ' Αρχαία μεταρρασμένα όπως είπαμε, είναι: το ακόνισμα του μυαλού, η καλλιέργεια της φαντασίας, η διαμόρφωση της συνείδησης, και η διάπλαση του χαρακτήρα. Τα Νέα και τ' Αρχαία, σαν πολυτιμα κι αιώνια μαθήματα, είναι οι μαγιές που ζυμώνουν όλο το φύραμα της μόρφωσης, για τα γλυκά ψωμιά του βίου και την αδιάκοπη τροφή του ψυχοπνευματικού μας κόσμου, για να νιώθει τα πλατύτερα ενδιαφέροντα της ζωής και να χαιρείται τις απερίγραφτες ομορφιές της. Και τα δύο αυτά μαθήματα, είναι το ίλφα και το ωμέγα για την αγωγή και τη γνώση. Είναι το απαραίτητο γόνιμο λίπασμα στην ανάπτυξη και καρποφορία του ανθρώπινου δέντρου, που όσο κι αν τα κλώνια του κοιτούν τον ουρανό, οι καρποί του πέφτουνε στη γη και οι ρίζες του στεριώνουν και τρέφουν το ζώμα του λαού.

Στη χώρα μας δεν διδάσκονται με το ζήλο και τη συνέπεια των γενικών μας αναγκών. Η νεοελληνική μας λογοτεχνία δεν αντιπροσωπεύεται δίκαια κι αντικειμενικά, θετικά επάξια κι αποτελεσματικά. Τό 'χουμε ξαναγράψει πως θά 'πρεπε οι λογοτέχνες, όσοι έχουν σωστή και ωφέλιμη τέχνη κι ενημέρωση, αλλά και γενική αισθητική κατάρτιση, να διδάσκουν στα σχολεία. Όμως, «στον κοφού την τούρτα όσο θέλεις βρόντα». «Οι πράξεις είναι πιο αξιόπιστες μαρτυρίες από τα λόγια» (Ξενοφών).

Θεατρολογικά παράλογα

Σαν να μην έφταναν ως τώρα, οι σκανδαλώδεις επιλογές και διακρίσεις, στα ρεπερτόρια της πρώτης κρατικής σκηνής του Εθνικού Θεάτρου, τα τόσα εκατομμύρια που δαπάνησαν, για τόσα σκηνοθετικά πειράματα και τόσα αχρείαστα κατασκευάσματα... Πρόσφατα ανάγγειλαν για το ρεπερτόριο του χειμώνα της περιόδου 1987-88 και κάποιο άγραφο έργο, που θα γράψει, όταν το γράψει ο κ. Μάριος Πόντικας ευνοούμενος του κατεστημένου. Δε λογάριασαν ότι αυτό αποτελεί σκάνδαλο ηθικής παρανομίας.

Έτσι, τους αρέσει δεν τους αρέσει... δεσμεύτηκαν να το ανεβάσουν, κι ας είναι άγραφο. Γελάτε πάπιες - χήνες (!). Σαν να μην υπήρχαν όχι εκατοντάδες, μα χιλιάδες έργα υποβλημένα και ανυπόβλητα... να διαβάσουν και να επιλέξουν. Αλλά, ποιά ανύπαρκτη στην ουσία λειτουργικά καλλιτεχνική επιτροπή ευθύνης, να μελετήσει και να επιλέξει, να υπολογιστεί και να εισακουστεί; Μια τέτοια υπάρχει μόνο για τον τύπο και ό,τι ανεβαίνει στη σκηνή... υπαγορεύεται από τα παρασκήνια, από τη μασαδόρική παρεοφατρία.

Ας αφήσουμε που γίναν και Τειρεσίες και καυχήθηκαν ότι, το κατά παραγγελία ή κατ' ευνοιοδοσία κατασκευάσμα, θα είναι «αριστουργηματικό»... Γι αυτό λοιπόν έδωσαν λόγο αρραβώνας στον κ. Πόντικα που τον έχουν ως φαίνεται για νέο Τσέχωφ και Μολιέρο (!) Σαν δε ντρέπονται! Αλλά, πού ντροπή την σημερινον ημέραν! Τί θέλετε, να χάσουνε το κελεπούρι που θα γραφτεί, όταν γραφτεί και αν γραφτεί (;) Πού να ξέρουμε; «Κοινή γαρ η τύχη των θνητών και το μέλλον αόρατο».

Άχρηστα ποιόντα και κακές επιλογές

Αν ήμουν στη θέση Ρώσων, Βούλγαρων, Ρουμάνων και άλλων Ευρωπαίων και Βαλκάνιων συγγραφέων, ιθύνοντων και επίσημων φορέων, θα ντρεπόμουνα μα την αλήθεια αν ήξερα το ποιόν πολλών από τους ξένους καλεσμένους, που επιτελούν κάποιες συναναστροφές, απλώς και μόνο, γαστριμαργικών συναντήσεων, σε διάφορες πόλεις, που κάνουν τα «φόρουμ» συμπόσια, σεμινάρια κ.λπ.

Προσκαλούνται συχνά κάποιοι επιτήδαιοι από λογοτεχνικά σωματεία, αμφίβολης ή μέτριας και μηδαμινής αξίας, συγγραφέακια που ευνοούνται από κλίκες κολάκων και συμμετέχουν ετερόκλητα σε υποβαθμισμένες συναγωγές, και ευτελίζουν τα γράμματα και τον πολιτισμό

Θα ντρεπόμουν διπλά και πióτερο για τους Μορφωτικούς Ακόλουθους των πρεσβειών και τους άλλους διπλωμάτες αυτών των χωρών, που δεν ενδιαφέρονται να μάθουν την αλήθεια, γύρω από τυχάρπαστα ψευτοσωματεία που μέλη τους αποτελούν διάφοροι μωροφιλόδοξοι, καιροσκόποι, καλοθελητές, και αλαζονικοί κομματικοί «ινστρουχτορες».

Ε, όχι κύριοι. Έχετε υποχρέωση να μάθετε το ποιόν κάθε ξένου που προσκαλείτε στη χώρα σας και να τιμάτε αξίους και άμεμπτης διαγωγής πνευματικούς ανθρώπους. Γιατί, δε σας χρωστάνε τίποτα οι λαοί, που αναγκάζονται (κι από το υστέρημά τους) να φιλοξενούν πλουσιοπάροχα... άχρηστους και επιζήμιους ξένους καπήλους των γραμμάτων, και της τάχα φιλίας των λαών.

Ηθοποιοί - θεατροσυγγραφείς...

Πολλοί από τους νεώτερους ηθοποιούς, δε σέβονται και δεν περιορίζονται αποκλειστικά στο θεατρικό τους επάγγελμα. Παρασταίνουν τους πολυτάλαντους και πολυμήχανους, που καταργώντας άλλους γνήσιους και πηγαίους συγγραφείς, γίνονται οι ίδιοι θεατρογράφοι, έστω και της κακιάς ώρας. Αλλά επειδή έχουν τις δυνατότητες, θιασαρχικές ή άλλες γνωριμίες και συναδελφικές διασυνδέσεις, που ό,τι να γράψουν... τ' ανεβάζουν στη σκηνή και το βολεύουν κι όπως θέλουν. Δεν επικρίνουμε τις συγγραφικές φιλοδοξίες των ηθοποιών. Σήμερα γράφουν οι περισσότεροι Έλληνες, κι ας μη δεν έχουν αναγνώστες και θεατές. Μόνο που οι περισσότεροι «γράφουν με τα πόδια» που λέγε κι ο μακαρίτης ο Κοτζιούλας. Δικαίωμα τους είναι των θεατρίνων, να γράφουν, ή από φυσική κλίση, ή από πείρα. Δικαίωμα τους να τα γράφουν μόνοι τους αυτά που παρασταίνουν, για να μη πληρώνουν συγγραφικά δικαιώματα (!)

Ξέρουμε και παρακολοιθούμε το χαβά τους, στο να φτιάχνουν εύκολες εκ των ενόντων παραστάσεις. Όμως στο θεατρόφιλο κοινό δε δίνουν τίποτα μηνιματοφόρο, πρωτότιπο δικό τους, ικανό να μείνει στη νεοελληνική θεατρική μας ιστορία.

Πετυχημένοι κι αποτυχημένοι ηθοποιοί θεατρογράφοι, είναι πολλοί. Αναφέρουμε λίγα ονόματα εδώ, απ' αυτούς που γράφουν κι ανεβάζουνε κατασκευάσματά τους, ή μόνοι τους, ή με τις εύνοιες και τις διασυνδέσεις τους σήμερα σε σκηνές αθηναϊκών ή επαρχιακών θιάσων και που ορισμένοι από δαύτους, καβαλίκεψαν με υπεροψία το συγγραφικό κάλαμο:

Λάκης Λαζόπουλος, Γ. Διαλεγμένος, Γ. Κωνσταντίνου, Β. Μητσάκης, Α. Βαγενά, Γ. Χαραλαμπιδής, Π. Κοντογιαννίδης, Γ. Αρμένης, Γρ. Βαλτινός, Γ. Μπέλος, Χασάπογλου, Παπαθανασίου, Χρυσούλης, Ζιώγας, Ξανθοίλης, Ζουγανέλης, Κανδρεβιώτου και άλλοι νεώτεροι. Με αποτέλεσμα να αδικούνται έργα άπαιχτα και συγγραφείς που είναι γεννημένοι και προκωρισμένοι για να προσφέρουν στο θέατρο.

Οι παραπάνω ζόρικοι... και όσοι άλλοι μαλαματῆδες της σκηνής, έχουνε τρόπους και σιορμκολιάζουν παραστάσεις(!)...

Αυτοί είναι εγωιστάρδες, υπερόπτες και καλαμοκάβαλοι και δεν έμαθαν ούτε σεβάστηκαν ποτέ την προσφορά και τη στάση αληθινά πολυσύνθετων και κορυφαίων ταλαντούχων, όπως είναι: ο Θάνος Κωτσόπουλος, όπως ήταν ο Μίμης Φωτόπουλος, ο Γρ. Βαφιάς και άλλοι, που όμως έργα τους δεν έφτασαν σχεδόν ποτέ στη σκηνή αλλά δεν θα πάψουν και ποτέ ν' αποτελούν φωτεινές, σεβαστές κι ανεκτίμητες εξαιρέσεις. Συγγραφείς και μεταφραστές, είναι κι άλλοι διαπρεπείς ηθοποιοί και θεατροδασκαλοί, όπως ο Δ. Μιράτ, ο Α. Καλλέργης, Ο Ν. Παπακωνσταντίνου κ.λπ, μα που όμως, σεβάστηκαν το επάγγελμα του ηθοποιού και το υπηρέτησαν ευλαβικά σαν λειτούργημα. Ο Μιράτ απόθεσε την πλούσια πείρα του σε βιβλία, μόνο σε είδη θεατρικής αισθητικής, αναμνήσεων και δοκιμίου. Ο Καλλέργης κατακιάστηκε με μεταφράσεις κι έδωσε τις καλύτερες στα έργα του Τσέχωφ. Και ο Παπακωνσταντίνου σε ποίηση, αισθητική του λόγου, και μεταφράσεις όπως του Ποίσκιν το «Άσμα - ασμάτων» κ.α. Δε θα μπορούσαν άραγε να γράψουν αυτοί θεατρικά για τη σκηνή; Κι όμως, αυτοί ξέρουν πως, «η δόξα δεν αγοράζεται με το χρήμα» (Ισοκράτης) και «η πείρα όμως είναι το πιο άριστο κτήμα» (Θέογνις).

Οι πονηρές και αθέμιτα ανταγωνιστικές δυνάμεις, υπονομεύουν το καλό και τ' αγαθό των άλλων.

Ιερόσυλες μεταφράσεις

Ό,τι ανωρθόκλιξο, ευνοϊκό, αδίκιο κι ελεεινό γίνεται από την παρεοπατρία του αδελφάτου σήμερα στα θεατρικά πράγματα της Αθήνας. Τέτοιος ξεπεσμός κι εξευτελισμός δε συνέβαινε ποτέ.

Πρωσέξτε: Βύλανε τον ταχτα τὰ και πω - πωπώ Ταχτση, να μεταφράσει από τ' αγγλικά τις «Εκκλησιαστίουσεις» του Αριστοφάνη!... Κακόμοιρε Αριστοφάνη τι σου 'μελλε να κάθει; Έχ κι αν ζούσες σήμερα, κι ας είσαι πάντα επικαιρός... θα τους έτσοιζες ως τα μεδούλια, με φραγγελίσια σάτιρα!...

Οι ομίστραμένοι, θρασεείς και αδισταχοί, ζητάνε για το Εθνικό Θέατρο ενδιάμεση γλώσσα να κακοποιησών διαστρέφοντας και τον Αριστοφάνη... όταν οι άλλοι Ευρωπαίοι που τον σέβονται, μεταφράζουν απ' ευθείας από τ' αρχαία ελληνικά! Και να σημειώσετε πως υπάρχουν πληθωρικές οι εκδομένες μεταφράσεις από τ' αρχαία μας, στην Εθνική Βιβλιοθήκη, πολλών Νεοελλήνων ποιητών και συγγραφέων... και άριστες στη γλωσσολογική και ποιητική τους αρτιότητα. Ο Ταχτσής δεν είναι καν ποιητής. Απόμεινε στο «Τρίτο στεφάνι» του, που μας έχουν τρυπήσει τ' αυτιά οι πάτρωνες και σύντεκνοί του, όλα τα τελευταία χρόνια. Αν τον λυπούνται και θέλουν να τον συνδράμουν, έχουν στο χέρι τους άλλα προνόμια να του χαρίσουνε στο πρυτανείο της σίτευσής του... Δεν τους φταίει τίποτε ο Αριστοφάνης να τον κακοποιούνε όπως τους καπνίζι. Ούτε μας ταιριάζει να τον δανειζόμαστε εμείς σε γλώσσα από τους Άγγλους.

Αλλά τί να γίνει; Έχουν βλέπετε αλληλεγγύη τα αδελφάτα Αθήνας και Λονδίνου... και στα «τρίτα στεφάνια»... και σ' όλα τα πισωστρεφή ντουμάνια (!)...

Άγνοιες τεχνολογίου

Η απαισία παρεοφάτρια του «Συγκροτήματος» που κηδεμονεύει και την ΕΡΤ, και παραπροβάλλει και τον χαιδεμένο κι αξιολύπητο Κ. Ταχτσή, τον έστησε στις 9.4, και στην εκπομπή «Γρεις στον αέρα».

Ήταν όμως ο κακομοίρης για κλάματα! Δεν μπορούσε ν' αρθρώσει δυο λόγια προκομένα. Κι όταν τον ρώτησαν δείχνοντάς του ένα ντοκιμαντέρ από το Βόλο που παρουσίαζε το διηγηματογράφο Πάνο Κατσιρέλο, ο υψηλός καλεσμένος της εκπομπής ή «ο τυχεύα και ανθόρμητα παρουσιασθείς», ήρθε σ' αμηχανία και απάντησε πως: «Δε γνωρίζω αυτόν τον κύριο. Ε, αν και καλή η προσπάθειά του, η επαρχία δε γεννάει εύκολα και πάντα Μακρογιάνηδες».

Αν τον ρωτούσε όμως ένας αμερόληπτος κριτής: Η Αθήνα γιατί γεννάει δυστυχώς και διαμορφώνει τραβιοληδες που βγαίνουν ξεδιάντροπα και στην Η-ΒΙ, σαν δαρμένοι σκύλοι; Αλλά, δε φταίν αυτοί, παρά, το αθλιόψυχο κατεστημένο που πατρωνάρει και αναδείχνει τα αδελφάτα... Ο λαός όμως ξέρει πως, ευτυχώς υπάρχει ακόμα η καλύτερη πνευματική και ψυχική υγεία στην εγκαταλειμμένη επαρχία που τρέφει και τους πιο αγνοούς κι εξαιρέτους διηγηματογράφους σαν τον Πάνο Κατσιρέλο κ.α.

Ερτιτζιδικές ντροπές

Στο «περισκόπιο» της ΕΡΤ 1, κόλλησε πολλές φορές η βελόνα στο σχωρημένο πεζογράφο το Γιώργο Ιωάννου. Έπειτα από αλλεπάλληλες επαναλήψεις, απόλησαν πάλι στις 9 Απριλίου στον αέρα, όλα τα παθολογικά και τα κιναιδίστικα αποθνημένα του μακαριτη. Και ακουσον, ακουσον, χωρίς καν πρόσχημο «χωρίς αιδώς» όπως θη' λέγει κι ο πατέρας του

κιναιδισμού τους Καβάφης, το «περισκόπιο» διαφώτιζε τον κόσμο, πως ο Ιωάννου έπαιρνε τους επιβήτορες φίλους του εκτός απ' το δωμάτιό του... και στο ... Ζάππειο και στο «Βασιλικό Κήπο»...

Αυτά τα αίσχη της Τι-Βι, δεν είναι παρά προκλήσεις και ντροπές για το κοινωνικό σύνολο. Και αυτά κι άλλα παρόμοια αίσχη διαφθοράς και διαστροφής της νεολαίας (όπως με τα ναρκωτικά) συμβαίνουν συχνά από τα ασύδοτα κι ανεξέλεγκτα ελεεινά κανάλια της ΕΡΤ. Προσπαθούνε βέβαια τα ομοιοπαθή σύν-τεκνα, να βρυκολακιάζουν και να ειδωλοποιούνε τους νεκρούς τους, για να τους αγιάσουν. Επειδή τώρα είναι και κάπως απαρηγόρητοι από το Λίητζ... Κι ο κακομοίρης ο λαός, πληρώνει με τους φόρους του την ΕΡΤ για σωστή ενημέρωση και ηθική διαπαιδαγώγηση! Αλλά «εκ του καρπού το δέντρον γινώσκεται».

Καβαφικές παρηγοριές

Οι οπαδοί κ' οι φίλοι του Καβάφη και του καβαφισμού στη χώρα μας, μ' ένα πλαίσιο δοκιμιογραφικής ασφυξίας, τονε δοξάζουν σαν ένα μέγα πρότυπο, καθώς μετέβυλαν το ιδεώδες του εκφυλισμού και της παρακμής, σ' ένα θολό κι εναγώνιο λιμάνι, που εκεί αράζουν τη ματαιοδοξία τους οι προσωπολάτρες και οι συνακόλουθοι των νοσηρών κι αφύσικων παθών (!)

Είναι πολλοί οι καβαφόφιλοι ποιητές που ξεκομμένοι απ' τις αληθινές πηγές της Τέχνης, αναδύουν από την πικρή θάλασσα της ματαιότητας, το εξεζητημένο είδωλο του Καβάφη και καίνε τα λιβάνια τους στα ελώδη στεκούμενα νερά της παρακμής, σαν οι πρωτόγονοι τις ανόητες θυσίες σε βωμούς θεολατρίας. Μα που στο τέλος, ο Καβάφης, χωρίς ν' αρνούμαστε τα θετικά διδαχτικά στοιχεία που προκύπτουν απόνα μέρος της ποίησής του παραμένει όλος μια στατική μονάδα για την πρόοδο, μια φωνή ατομικού πόνου, ένα αρρωστημένο πάθος, μια ψυχική ερήμωση, που πάντα φέρει την απόγνωση. Το ρητορικό σχήμα της μορφής του, όσο κι αν υποβάλλει παράξενα, βαθιά, εντούτοις, σαν ποιητική ουσία, ίσως παρηγορεί και δε λυτρώνει γενικά.

Βασκανοσύκοφαντίες...

Ο ερτιτζιδικός κόσμος, είν' όμορφος και ηθικός κι «αγγελικά πλισμένος» ποτέ κλικιδόρικός και αρχιμασαδόρος (!) Σας αρέσει να τον διαβάσετε, να τον συκοφαντείτε. Γι' αυτό δεν μπορεί να στεριώσει προκομένο και φωτισμένο κριτικό και διευθυντικό επιτελείο...

Ούτε σπρέι, ούτε κατσαριδόχτονα, ούτε σερβιέτες διαφημίζει, ούτε οδοντόπαστες, ούτε πάμπες, ούτε δοκιμές ναρκωτικών με χασικλήδες κάνει, ούτε πατριωτικά των ΗΠΑ εγκληματικά σήριαλ και γουέστερν βάζει, κι ούτε επαναλήψεις από πρόχειρα, γιλοία κι ανήθικα ελληνικά σήριαλ μας φλομώνει (!)

Όποιος ξαναπει κακή κουβέντα για τα ερτιτζιδικά προγράμματα .. να φάει τον αγλιουρι, κι ένα

κοφίνι αγγούρια καλυβιώτικα... να μη τονε βασκά-
νετε (!).

ΜΥΚΕΙΕΣ «ΣΕΜΝΟΤΥΦΙΕΣ»

Στις 27 Απρίλη ο πανένδοξος μουσικοσυνθέτης κ. Μύκης, έκανε την αυτοδιαφήμισή του και από την εκπομπή «Τρεις στον αέρα». Με της υγείας του. Είπε λοιπόν πράματα και θάματα (!) Πως στη Βουλή, σαν βουλευτής, ένιωθε υποταχτικός και «κούλης»... και γι' αυτό παραιτήθηκε. Είπε πως έφαγε λάσπη, ο κανακάρης μας, «όση θα χρειαζόταν το Αιγαίο να γίνει πεδιάδα»(!) Από ποιούς όμως και τότε; Δεν αναφέρθηκε σε χρόνο και σε πρόσωπα. Αλλά και το υποτιμητικότερο, πως τάχα «αυτή η λάσπη είναι στα ήθη του λαού μας». Ίσως κάνει λάθος εδώ, γιατί, από τα σαλόνια και τα πολλά ταξίδια ανά την ιψη-
λιο τη μέθη της δόξας του, κ.λπ., και στα 65 του, δε βίωσε και δε χώνεψε φαίνεται καλά, το τι θα ειπεί λαός, και ποιές είν' οι αξίες του! Γνώρισε βέβαια και μάλλον αφ' υψηλού, τα παλαμάκια του συρμού, στις σιναυλίες του. Χαρακτήρισε ακόμα το «Ήξιον Εστί» του Ελύτη «το επαναστατικότερο ποίημα...», και άλλες πολλές ανειθνολογίες, περί ανέμων και υδάτων, κουλτούρας και υποκουλτούρας, χωρίς να χάνει ευκαιρία προβολής. Έπρεπε όμως να τό 'χε καταλάβει ότι: ναι μεν είναι μεγάλος καλλιτέχνης, αλλά παράλληλα γιατί να επιμένει να 'ναι και τρανός πολιτικοσυνεμοδούρας; Δικαιολόγησε δε και το υπουργείο πολιτισμού και τη φίλη του Μελίνα, με σούπερ επιείκεια: «Τι να σου κάνει και η καημένη η Μελίνα, όταν έχει ένα 0,5 του προϋπολογισμού για τον πολιτισμό...» κ.λπ. Τόνη σιγοντάριζε κι ένας κομπάρσος εκδότης του, κουλτουριάρης με μούσι...

Γειά σου μεγάλη Μύκη φιλόσοφε κι αθάνατε, πό 'χεις ξεχάσει πως και το φρένο είν' απαραίτητο κ' η σιωπή χρυσός.

Συνταγή

Όσοι καταπιάνεστε με τα γράμματα και την τέχνη του λόγου, προσοχή. Σας δίνω μια συνταγή: Στη θερινή εποχή, δεν είναι ανάγκη να βγάλει ο πωπός σας κάλους και μαλλί στην καρέκλα, 20 ώρες το 24ωρο, για να δημιουργήσετε αληθινή και πολύμορφη λογοτεχνία, σε διήγημα, μυθιστόρημα, κριτική, δοκίμιο, θέατρο κ.λπ.

Για να γίνει κανείς «ποιητής» την σημερινή ημέραν, γίνεται εύκολα, όταν είναι ασπόνδυλος. Και δε χρειάζεται να δουλεύει μέρα νύχτα όλο το χρόνο.

Για να γίνετε και να λέγεστε ποιητές, πάρτε και μια συνταγή από τον κ. Βρετάκο, που δουλεύει όπως δήλωσε, μόνο κάθε Σεπτέμβρη, σκαρώνοντας στίχους αριστοκρατικής φιλανθρωπίας και ξεθιμασμένης γλυκερής αγάπης και πουλολατρίας...

Έτσι, δε θα χαρακτηριστείτε μόνο «ελαφρά τη καρδία» «μεγάλοι» ποιητές, παρά, θ' ανακηρυχτείτε κι «ακαδημαϊκοί» και νομπελίστες... Γένοιτο... αμήν.

Για μακάριους βρετακικούς

Όσα είχαμε γράψει στο προηγούμενο τεύχος 63 της Περιοδικής μας Επιθεώρησης για το νέο ακαδημαϊκό κ. Νικηφόρο Βρετάκο, αναδημοσιεύτηκαν ορισμένα κι επαληθεύτηκαν σε αθηναϊκό Τύπο. Τώρα, αν επιθυμείτε ν' απολαύσετε και τα φιλομεταξικά και φιλοβασιλικά αισθήματα και φρονήματα του ποιητή της Πλούμισας... παραθέτουμε λίγους στίχους από τον Ύμνο που εκοίησε για τα τάγματα «εργασίας» του Μεταξά(!) Ακολουθώντας τα λιβάνια και τους ύμνους του κ. Πέτρου Χάρη, για όλους τους δικτάτορες... έγραφε τότε ο κ. Βρετάκος:

«Τα χέρια ρόζους κάνουνε
τα μπράτσα δυναμώνουν
για την Ελλάδα μας παιδιά
και για το βασιλιά,
για την Ελλάδα μας παιδιά
και για το Μεταξά».

Όλοι απάνω στη δουλειά
όλοι απάνω στη δουλειά
για την Ελλάδα μας παιδιά
και για το Βασιλιά
για την Ελλάδα μας παιδιά
και για το Μεταξά κ.λπ.»

Η γενική εντύπωση και φήμη επικράτησε, από τότε ότι, οι στίχοι αυτοί γράφτηκαν από τον κ. Βρετάκο.

Δεν είδαμε βέβαια να γράψει κανέναν ύμνο για την Εθνική Αντίσταση του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ και του ΕΔΕΣ, ούτε και για τον Δ.Σ. και ούτε καν για το Σικελιανό που ήτανε στενός φίλος και θαιμισσής του «εν κριπτών».

Αυτά, ας τα μαθαίνουν οι εν αγνοία διατελούντες και κοιμώμενοι μακαριώς, που τον προβάλλουν κατά κόρο στον αθηναϊκό Τύπο και μάλιστα σαν ιδεολόγο της προοδευτικής παράταξης(!).

Αγγελία

Όσοι ποιητές και ποετάρηδες, αστοί, μικροαστοί, νεφεληγερέτες, νεφελοκοκυγετάρηδες, μπλαμπλάδες και προλετάρηδες, ρέκτες της πολυτέλειας και της καταναλωτικής σαβουροφάγας κοινωνίας, σοσιαλιστάρηδες του συρμού ντελικατσιονίστες, όσοι επιθυμείτε να προβληθείτε με ακέριες σελίδες και τη φωτογραφία σας, σε έντυπα κύριους που γράφουν οι κυρίες Καριόδη και Κώττη, αφιερώστε μερικούς στίχους στον κ. Γ. Ρίτσο, που είναι κατ' αυτές και «ο μεγαλύτερος ποιητής του κόσμου...» όπως έκανε και ο κ. Τ. Βαρβιτσιώτης και άλλοι... και τότε, είναι πρόθυμες και στη διάθεσή σας, για τετρακούβερτη προβολή και φήμη. Μη χάνετε καιρό... Κι ας έγραφε ο αιμίμηστος Β. Ρώτας για έργο του Ρίτσου: «Έχει εδώ κι εκεί χαριτωμένη επιτήδεση, τότε λογικά παιχνιδιάρικη, τότε υπερρεαλιστική (κυνική) αραιά και που σκοντάφτει σε ονομασίες που δε γίνονται σύμβολα, παρά μόνο σε καρικατούρα ή κωμωδία, κι αναγκάζεται να καταφύγει σε ξένη γλώσσα, σε ξένο ντύμα... Αρνητικές τάσεις «ανεξήγητες» «με κείνη την αυθεντικότητα της μεταφυσικής».

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

Λόγια που καίνε
του Στέλιου Κεντρή

Ο Συγγραφέας έχει χρέος να γράφει την αλήθεια. Δηλαδή, δεν πρέπει να την αρνείται, ούτε να την παραλείπει, κι ούτε να τη μασκαρεύει. Η αλήθεια είναι χρήσιμη, όταν μετατρέπεται σε ενέργεια.

Ενότητες και διχασμοί

Στην πολιτική, εμάς τους Έλληνες, μας χωρίζουν και μας διχάζουν οι αρχομανίες, οι εγωισμοί, η έλλειψη σεβασμού και αναγνώρισης αξιών και τα ξένα (που μας κηδεμονεύουν οικονομικά) ζιζάνια.

Στην πνευματική ζωή, οι ίδιες διασπαστικές και μισαρές αντιζηλίες, οι διακρίσεις, οι ανταγωνισμοί και οι περισπασμοί.

Στο ποδόσφαιρο, επικρατούν διαιρέσεις, διχόνοιες, και εξαγορασμοί.

Στο μπουζούκι, μας παρασύρει το κέφι της στιγμής και οι τραγουδιστικοί κομπασμοί.

Η νεότερη πολιτική μας ιστορία, είναι γιμάτη από κομματικά μίσση και πάθη, από σπαραχτικές κι αδελφοχτόνες, ανώμαλες καταστάσεις.

Ευτυχώς όμως, υπάρχουν ενδιάμεσα και αναλαμπές ενότητας και ομοψυχίας, πάντοτε φυσικά όταν κινδυνεύει το έθνος σε πολεμικές και ειρηνικές περιστάσεις. Να, όπως το πρόσφατο παράδειγμα με τους 12 πρωταθλητές του μπάσκετ, αυτά τα παιδιά του λαού, που με το δάσκαλό τους Κ. Πολίτη, έκαναν την ομάδα μας, συμπρωματικά νικήτρια Ευρώπης, κι ένωσαν τους Έλληνες, μ' όλα τα παραληρήματα των ξέφρενων πανηγυρισμών!

Είναι ευτύχημα που σε χαρές και σε κινδύνους, μας ενώνει το πατριωτικό φιλότιμο και η ανάγκη της εκτόνωσης του ευγενικού μας πάθους, με το γόητρο της εθνικής περηφάνιας.

«Αν το σέβας σου κρατήσεις
ε' όνομά σου θα τιμήσεις».

Φακέλοπαιγνιδίσματα

Ο διασκειαστικός οργανισμός των ανακρισιών, με τον περιβόητο «φάκελο της Κύπρου»

συνεχίζεται, ώσπου να κλείσει... άδοξο. Αλλά, ο Β' «Αττίλας» τον Ιούλη του 1974 όταν έφεραν τον «εθνοσωτήρα» εκ Παρισίων φρυδάριο, κι εδώ είχε μεθύσει τον κόσμο το σύνθημα: «Ή Καραμανλής, ή τανκς» και οι ευκολόπιστοι ρωμιοί έβγαιναν με φανφάρες και αναστάσιμες λαμπάδες και υποδέχονταν το «Μεσσία» που τό'χε σκάσει νύχτα προ Ιθετίας και με το ψευδώνυμο «Τριανταφυλλίδης»... Τότε, κι απάνω στους πανηγυρισμούς και τις υπεροψίες, χανότανε το έδαφος της Κύπρου, από τον αθώο και τραγικό ελληνισμό μας εκεί, που πέρασε από τους Τούρκους των παθών του τον τάραχο!

Ανενόητοι οι βάρβαροι με τους υποκινητές και πράκτορες Αμερικάνους, άνοιγαν τις πληγές της τραγωδίας των Ελληνοκυπρίων, αφού είχανε βέβαια γλυκαθεί στην όρεξη και με τη Συμφωνία Λονδίνου και Ζυρίχης που έκανε τους Οθωμανούς=συνεταίρους στη Μεγαλόνησο, για να νιώσει ο φρυδάς «την ευτυχέστερη μέρα της ζωής του»... Και νά'χουν οι γιάνκηδες τα μέρη που θέλουμε για Βάσεις...

Από τον ανεκδιήγητο «φάκελο» περνούν καιρό τώρα και παρελαύνουν όλοι οι ένοχοι αξιωματούχοι της χούντας, κλασσιζενιζόμενοι και για τον «πατριωτισμό» τους, αφού τότε, αντί να καταδικαστούν οι υπεύθυνοι, είχανε κιόλας προαχθεί... Για ν' αρχοντοζούνε σήμερα κοροϊδεύοντας τους πάντες και ρεμβάζοντας στο Παπάγου, στο Φλόκα, και στο Ζαχαράτου... Τώρα, όσο γι' αυτούς... «Πολλοί στρατηγοί καρίας απώλεσαν». Κι όσο για τους βουλευτές-ανακριτές: «Άλλα τα λεγόμενα κι άλλα τα πρατόμενα». Και «Το αληθές πικρόν εστί, το δε ψεύδος γλυκό».

Έργα και ημέρες βαρβάρων

Υπήρξαν κατά καιρούς και ανά τους αιώνες σφαγείς ανθρώπων και λαών, που η βαρβαρότητά και η ωμότητά τους, η λύσσα και η τρέλα της εκδίκησης δεν περιγράφεται.

Όσοι έχουν ιστορική μνήμη, δε λησμονούν το στίφη των Ρωμαίων στις εκστρατείες

και στις αρένες. Τις θηριωδίες των Βιζαντινών αυτοκρατόρων. Τις αιμοδιψείς σταυροφορίες με τις σφαγές και τις ρεμούλες των Βισιγόθων και των Ούννων. Τα εξοντωτήρια τρόπαια των Ενετών. Τις γκιλοτίνες του Παρισιού. Τον καννιβαλικό εξανδραποδισμό των Αρμενίων από τους Τούρκους. Δε λησμονούν τα γκέττο με τους φούρνους του Χίτλερ. Τους Βούλγαρους φασίστες επιδρομείς συμμάχους των ναζιτών.

Τους Σούρληδες που έσφαζαν τους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης το 1945, κι έπειτα στον εμφύλιο... τους Γαλάνηδες και το Μουγγό από τα Λέλοβα που έσφαζε τους αιχμάλωτους αντάρτες και ανταρτίδες σε Γράμμους και Μουρκάνες. Ο Μουγγός ο κέρβερους που δεν είχε τίποτε ανθρώπινο πάνω του, κι αποκεφάλιζε τις όμορφες κι αθώες Ελληνοπούλες των 18 και 20 Απριλίων, και ρουφούσε το αίμα τους από λαιμούς και στήθια... και η απαισία μνήμης Φρειδερίκη, που είχε απονείμει συντάξεις και παράσημα (!).

Κι αργότερα, τα τερατοεργήματα των Αμερικάνων σε άμαχους πληθισμούς του Βιετνάμ, της Ινδονησίας οι νύχτες Βαρθολομαίου. Τους ανθρωποφάγους Τσόμπε και Νταντά Αμίν, στην Αφρική, των δικτατόρων της Αργεντινής και της Χιλής, τα δεκάδες χιλιάδες σφαγιασμένα παλικάρια, που τα κλαίει ακόμα οι μανάδες κ.ά!...

Αλλ' όλα αυτά, τα σημεία και τέρατα των ολέθριων αφανισμών και των εκδικήσεων, έγιναν για την εξουσία και το χρήμα. Των σημερινών δικών μας όμως Φραντζήδων, τ' άγρια μεμονωμένα εγκλήματα της κρεουργίας, που ανατριχιάζει ο άνθρωπος στο άκουσμά τους, για ποιούς σκοπούς γίνονται; «Επικατάρατος ο αποσύρων την μαχαίραν αυτού από αίματος» (Ιερεμίας).

Εμείς και ο φον Βαϊτσέκερ

Ο πρόεδρος της Διτ. Γερμανίας φον Βαϊτσέκερ επισκέφτηκε πρόσφατα επίσημα τη χώρα μας, και όλες οι ηγεσίες παρατάχτηκαν στην υποδοχή του.

Έδειξαν ευγενικό ιπποτισμό, ή υποταχτική μειονεξία; Μήπως έπραξαν σαν φτωχοί νατοεοκικοί συγγενείς του νότου, προς υπερόπτες μεγιστάνες του βορρά; Ή σαν δούλοι προς αφέντη; Γιατί όλες οι τρανές ηγεσίες μας, τέτοιες και τόσες ρεβεράντζες και περιποιήσεις στον φον πρόεδρο και στη βαρόνη του; Τρα-

πεζώματα και ξεναγήσεις και σί-σωμα ξεπροβοδίσματα; Και προποχές να μη κοινιέται μύτη, σαν «γιάννηδες» φαντάρτοι τρεμάμενοι μπροστά σε καψονιέρη λοχαγό; Γιατί; Μήπως για να δείξουμε τη φιλοξενία μας, που την ξέρει όλος ο κόσμος; Ή για να κερδίσουμε την είνουιά του;

Κι αυτός, όλο φινετσάτες κολακείες, υποκρισίες και συστάσεις. Μας έδειξε και τα φιλοτουρκικά του αισθήματα...

Όποιες καλές εντυπώσεις και προσποιήσεις απλότητας ή και μορφωτικής ανωτερότητας κι αν επέδειξε ο Βαϊτσέκερ με τη βαρυνέσσα του... εμείς δε στεκόμαστε ούτε στα μίσση του παλιού πολέμου (που μας χρωσταν άποζημιώσεις και δεν ανάφερε τίποτε) ούτε σε σημερινές εχθρότητες. Θέλουμε φιλία και συνεργασία επί ίσους όρους.

Στα κάτω της γραφής, δεν είμαστε από τις 300.000 ομογενείς μετανάστες που κάποτε του χτύπησαν την πόρτα για ψωμί.

Εμείς ανήκουμε στους περήφανους αντιφασίστες Έλληνες, που μας πολέμησε και τον πολέμησαμε επί Χίτλερ στα βουνά μας!

Εμείς κρατάμε από κείνη τη γενιά, και δε μας συγκινεί η πρόθυμη και κολακευτική αντινομία της κατάθεσης του στεφανιού του στην Καισαριανή. Γιατί, ποιός μας λέει αν κι αυτός δεν έτιχε τότε σε κανα εκτελεστικό απόσπασμα σε Χαϊδάρι, Καλάβριτα, Δίστομο, Κομμένο, Μουσιωτίτσα, Π. Μελά, Χορτιάτη, Λιγγιάδες κ.λ. ολόκαυτώματα του λαού μας, ή στην ίδια την Καισαριανή; Και τώρα κομπάζει... ακολουθώντας και την αρχή του Ρήγκαν ή του Βαλτζάιμ, με το... σε σκοτώνω και σε στεφανώνω, ή σε σκοτώνω και προσείχομαι(!). Αν ο κ. Βαϊτσέκερ ήρθε να μας διδάξει την αρετή της σεμνότητας και της απλότητας ή της μεγαλοψυχίας... εμείς οι Έλληνες είμαστε αγωνιστές όλων των αρετών και οι πρόγονοί μας τις δίδαξαν σε όλον τον κόσμο.

Αλλά, δεν είδαμε ούτε ίχνος εθνικής περηφάνιας κι από τα νέα δημαρχιακά αστέρια κ. κ. Έβερτ και Κοίβελα(!). Σκίστηκαν, κοψομεσιάστηκαν να τονε δαφνοστεφανώσουν το φον... και τη φόναινα με κλειδιά πόλεων και χρυσά μετάλλια (!)...

Να μας ζήσει λοιπόν η κάθε σκοπιμότητα και το αίσθημα κατωτερότητας. Έόχι κι έτσι! Στην πατρίδα των γενναίων... ο ψύλλος νικάει τον ελέφαντα!

«Πειθόνται άπαντες τω συμφέροντι»;

Οι ατιμώρητοι φονιάδες και οι νόμοι του Ρήγα

Ανθρωπόμορφο τέρας ο Π. Φραντζής που σκότωσε το συντροφικό τρυφερό του πλάσμα και με μαχαίρι και σφυρί το τεμάχισε σε 11 φέτες και το πέταξε στα σκουπίδια της Αθήνας!...

Τώρα, λέει πως μετάνιωσε και «κρατείται ως ειδεχθής εγκληματίας». Θα μπορούσε και να μη κρατείται... από την αδράνεια και την ατιμωρησία των κάποιων υποτιπώδικων νόμων (!). Αφού την ίδια μέρα 5 αγύρτες τεντιμπόουδες βίασαν μια κοπελίτσα καννιβαλικά και... «αφέθησαν ελεύθεροι»(!)

Ευτυχώς που μόνο ο λαός έχει την αίσθηση της δικαιοσύνης για ηθική παρηγοριά και ορισμένοι βέβαια δημοσιογράφοι που έχουν συναίσθηση και συνείδηση της αποστολής τους, νιώθοντας βαθιά το χρέος, στο κοινωνικό τους λειτούργημα! Γιατί ζουν από κοντά το λαό, πιάνουν το σφυγμό του και συμπονοούν τις αδικίες που γίνονται σε βάρος του.

Το πόσο δίκιο έχει ο διαπρεπής δημοσιογράφος κ. Ντ. Κουτσούμης μόνο ο λαός το αναλογίζεται. Έγραψε πολλές φορές για τους χλιαρούς, τους απαράδεχτους νόμους «... κάθε φορά που γίνεται ένα φοβερό έγκλημα, βγάζουμε τον εγκληματία ψυχοπαθή και τον στέλνουμε για μερικούς μήνες, στο ψυχιατρείο, για να βγει κατόπιν ελεύθερος και «ούτε γάτα ούτε ζημιά».

Αυτό γίνεται δυστυχώς μ' όλους τους ειδεχθείς φονιάδες. Όταν φτάνουν στον κόρο από την ηδονή και την λύσσα της χασάπικης ανθρωποφαγίας... αλλάζουν και λίγο το ρυθμό της ζωής με την αναψυχή των αγροτικών φυλακών, περνώντας κι από τους ανίδεους ένορκους... που με τον «πρότερο έντιμο βίο» τους ρίχνουν στην απαράδεκτη ατιμωρησία!

Ο κάθε Φραντζής, παίζει, εν γνώσει των άνομων νόμων, το μακάβριο θέατρό του... και τώρα και ισόβια! και το άφωνο ανάθεμα των αθώων θυμάτων το παίρνουν οι αγέρας!

Γράφουμε συχνά για το ίδιο θέμα.

Κλαίμε το χάλι μας. Είναι αλήθειες που καίνε! Και θα τις γράφουμε πάντα. Πολιτεία χωρίς αυστηρούς αντίποινας νόμους, οδηγεί τους πολίτες στον όλεθρο.

«Ας πιάσουν δυο ή πέντε κακοποιούς κι ας τους στήσουν στα 3 μέτρα, μια-δυο φορές» πρότεινε πάλι σωστά ο κ. Κουτσούμης. Αλλά, ποιός να το κάνει; Αν οι «αθύνοντες» τιμούσαν το λαό και υπολόγιζαν τη γνώμη του, μ' ένα δημοψήφισμα για το αντίποινο των εκούσιων και συνειδητών εγκλημάτων, θα αποφαίνονταν το 95% του λαού υπέρ της θανατικής καταδίκης.

Αν υπήρχε νόμος να υπαγόρευε τη σκληρή νέμεση, την αντίδοτη, σε όποιον αφαιρεί εσκεμένα τη ζωή του άλλου, το έγκλημα, αν δεν εξέλειπε ολότελα, θα είχε περισταλεί, σε όποια ζουγκλοειδή, ασύδοτη και θηριώδη κοινωνία. Κι ο κόσμος θα κοιμότανε πιο ήσυχος.

Τώρα, τα κακουργήματα και οι σχιζοφρένειες καραδοκούν παντού.

Πόσο δίκιο είχαν όχι μόνο όλοι οι αρχαίοι μας φιλόσοφοι για τους νόμους... αλλά κι ο Ρήγας μας ο Φεραίος, όταν καθόριζε στο 4 συνταγματικό του άρθρο την έννοια και την αξία του λαού με τα παρακάτω λόγια:

«Άρθρο 4. Ο νόμος είναι εκείνη η ελευθέρα απόφασις, όπου με την συγκατάθεσιν όλου του λαού έγινεν' ήγουν, όλοι θέλομεν ότι ο φονεύς να φονεύεται, αυτός λέγεται νόμος και είναι ο ίδιος δια όλους μας εις το να παιδεύσει...»

Και στο άρθρο 3, π. 3, «... να είμεθα σίγουροι εις την ζωήν μας και κανένας να μην ημπορεί να μας την πάρει αδικώς και κατά την φαντασίαν».

Αυτός ήταν ο ανθρωπιστής, ο δημοκράτης, ο αληθινός επαναστάτης και σοσιαλιστής ηγέτης Ρήγας Ο Βελεστινλής.

Κι ερχόμαστε εμείς, 200 χρόνια αργότερα... και τους νόμους τους φτιάχνουν και τους επιβάλλουν ανόητοι δικτάτορες και τυραννίσκοι και ποτέ ο λαός. Και τα εγκλήματα... μας πνίγουνε για «ψύλλου πήδημα» ή για τον κορεσμό της λύσσας, του μίσους, ή για επιπόλαιη εκδίκηση, ή για γούστο. Κι όλα ατιμωρητί! Έως πότε; Οψόμεθα!

Έξυπνοι και κοροΐδα

Οι δικές μας κοινωνίες έχουν δυο ειδών ανθρώπους, τους έξυπνους και τα κοροΐδα, ή το δόντι και το χόρτο... που θα 'λεγε ποιητικά και παραστατικά ο Β. Ουγκώ.

Οι αρχιερείς υπάγονται στους πρώτους. Γιατί, μη μου πείτε πως, ο «άγιος» Στέφανος Ματακούλιας δεσπότης Τριφυλίας, δε βρήκε κάποια κοροΐδα και τους άρπαξε χωρίς έγκυρες αποδείξεις 20 εκατομ. δρχ. δωρεά και αφορολόγητες, από δυο αδέρφια εστιάτορες της Αθήνας:...

Το πώς τ' απόχτησαν αυτοί τα λεφτά τους... ξέρουν μόνο όσοι δούλεψαν και δουλεύουν σε τέτοιες μπίζνες. Μα το να πιαστούν κοροΐδα, ν' απλοχεριάσουν σ' ένα δεσπότη τόσα χρήματα (άνευ θείου και φωσφόρου) να τα κάνει τάχα μου εκκλησίες στη ρημαγμένη από κόσμο Τριφυλία... αυτό είναι για να πάει, μα τον άι-Φανούρη «σούπιτο» η ψυχή τους για τον άγιο Πέτρο, καλότι-χοι(!).

Κι έχοιμ' ύστερα και τους κ. κ. Τρίτηδες που ιδροκοπάνε να μας διασκεδάζουνε στους διαξιφισμούς τους με τα ράσα... όταν τα πιάνουνε στα πράσα.

Όσοι απόκληροι σ' αυτό τον τόπο από γης... αν εφαρμωστεί ποτέ ο νόμος που ψηφίστηκε για να τους πάρει κάποια άχρηστα βοσκοτόπια, δηλ. 350 χιλ. στρεμ. από τα 2 εκατ. που έχουν οι φεοιδارχοσαγιότητες... περάστε μου χαλκά στη μύτη.

Αμ ήξερε τι έλεγε πριν 40 χρόνια ο έξυπνος και παμπόνηρος αρχιρασοφόρος Σπιρίδων Βλάχος, πως: «όσο υπάρχουν γυναίκες εδώ, τα μαγαζιά τους θα 'ναι πάντα ανοιχτά». Εμείς προσθέτουμε και υπογράφουμε πως, όσο θα υπάρχουν και άντρες κοροΐδα που φτιάχνουν τις είδε... περιουσίες και τις δωρίζουνε σε δεσποτάδες «αγίους» Ματακούληδες... μη πονοκεφαλάτε. Έτσι και χειρότερα, θα πάμε χρόνια και ζαμάνια πίσω. Και θα μας έχουν κούληδες, οι σφιχτά διασυνδεμένοι κατεστημένοι, να επικυρώνουμε και να χειροκροτούμε την όποια καταδικη θα μας επιβάλουνε με όποιους σατανικούς τρόπους και δικά τους δόλια μέσα. Και δε θα τολμάμε και να πεθάνουμε ακόμα, γιατί και η Γ' κατηγορίας κηδεία στην Αθήνα την σήμεραν ημέραν, ξεπερνά τα 200 χιλιάδικα... Και δεν υπάρχουν και χώροι στα κοιμητήρια, γιατί οι «άγιοι» δεν πουλάνε «φιλέτα οικόπεδα» κοντά σε πόλεις.

Να μας ζήσουν λοιπόν οι έξυπνοι και τα κοροΐδα, μαζί και η αυτόνομη και απολυταρχική φεουδαργία, κι όλα τα τάματα και οι δω-

ρεές... στις έρμες εκκλησίες, που τις κατάντησαν «οίκους εμπορίου»!

Ο «άγιος» λοιπόν Ματακούλιας, έκοβε και αποδείξεις σε δωρητές, με υπογραφές πεθαμένων γραμματέων... Είδατε πως εδώ, δεν είναι μόνο ψηφοφόροι οι πεθαμένοι (που είσαι φριδάριε και γυσαδόρε με τον «Περικλή» σας το '61), αλλά, ανασταίνονται και υπογράφουν κιόλας, χάρη στα «όσια» αφεντικά τους, που δεν έμαθαν ποτέ, το του Παύλου προς Τίτον (κεφ. 1, π. 7.) «Ο επίσκοπος πρέπει να είναι ανέγκλητος ως οικονόμος Θεού, μη αυθάδης, μη οργίλος μη μέθυσος, μη κλήκτης, μη ασχροκερδής».

Καυγάς και πάπλωμα

Είναι γνωστό πως, όλ' οι επιδρομικοί πόλεμοι, κατά καιρούς, και ανά τους αιώνες, γίνονταν πάντα για τον κίτρινο, ή το μαύρο χρυσό.

Από την κεντρική λεκάνη του Αιγαίου, περνάει ο ποταμός πετρελαίου που συνδέει τους κρουνοίς της Λιβύης και της Ρουμανίας. Ο Πρίνος έχει μικρή λεκάνη. Όταν προ καιρού εντοπίστηκε μαύρος χρυσός στο κέντρο του Αιγαίου, η «Στάνταρ Όιλ» και η «Ντένισον» θυγατρική της από το Νιού Τζέρσεϋ των ΗΠΑ, συγκρουόμενη με την «Τεξάκο», που κυριαρχεί πιότερο στην Τουρκία με σφοδρό ανταγωνισμό, δημιούργησαν την κρίση πολέμου στο Αιγαίο, την αναστάτωση του λαού μας και την κινητοποίηση των στρατιωτικών μας δυνάμεων.

Τόζε, οι δύο χρυσοκάνθαρες εταιρίες, προκάλεσαν και εκβίασαν τη δική μας Κυβέρνηση απειλώντας η «Τεξάκο» τη «Στάνταρ...» ότι αν κάνει αυτή έρευνα στην κεντρική λεκάνη... θα κάνουν και οι Τούρκοι. Εμείς είχαμε ως γνωστό τα 12 μίλια και η «Στάνταρ» είχε δικαίωμα να κάνει έρευνα ως τα 10, κι όπως σχολιάστηκε τότε, η Κυβέρνησή μας υποχώρησε στα 6 μίλια και η Τουρκία πάλι στα 6. Δηλαδή, είχαμε δικαίωμα στα 12, και χάσαμε τα 6, κι έμεινε η κεντρική λεκάνη ουδέτερη ζώνη για να αποζημιωθεί η «Στάνταρ Όιλ»... Αυτή είναι η ουσία της περασμένης κρίσης του Αιγαίου, τότε που οι φτηνοί καταναλωτές, και άπληστοι στα σαβούρικά υλικά αγαθά ρωμιοί, άδειαζαν τα σάπια ξένα γάλατα και κονσερβικά, από τα «σούπερ μάρκετ». «Όλος ο καυγάς, δηλαδή, για το πάπλωμα», για το πετρέλαιο(!).

Οι μαμωνολάτρες και το μαστίγιο

Σε συνεδρία της Ιεράς Συνόδου για την εκ-

κλ.ησιαστική περιουσία, ένας δημοσιογράφος τόλμησε και ρώτησε την πραιτωρία των αρχιγραμματέων και φαρισαίων.

- Αμήν αμήν λέγω υμίν. Εάν εισερχόταν εις την αίθουσαν ταύτην ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός και ήκουε την θυελλώδη συζήτηση δια τα «καλά και συμφέροντα» της περιουσίας των ναών, που στερείτε από τον λαόν, δεν θα κρατούσε μαστίγιον;

Και οι μαμωνολάτρες και Καζανόβες του ατομικισμού, «με τους τζιλβέδες και τα καμώματα» απάντησαν εξαγριωμένοι με θηριώδιον ύφος και απύλωτο στόμα.

«'Οχι, δεν θα κρατούσε μαστίγιον, διότι και ο Χριστός είχε ταμείον. Εάν δεν ήταν οικονομικά ισχυρός, δεν θα ήταν πνευματικά ελεύθερος...».

Έχ' ρε σανίδα βρεγμένη και ζέψιμο σε ζυγό εργασίας! Πού είσαι μπαρμπα-Βάρναλη ν' απαγγείλεις το «Σαράντα σβέρκοι βοδινοί με λαδωμένες πούκλες...».

Τέτοιοι σβέρκοι χρηματολίπαροι, αρχολίπαροι, και χαρμολίπαροι, τι ξεχερσώματα, θα κάνανε τζογούλα μου! Ποιός όμως φιλόχριστος να τολμήσει να τους καθήσει σε σκαμνί και σε εδώλιο, για ιεροσυλία, προσβολή του ήθους του μεγάλου Ναζωραίου, για ύβρη, καπηλεία και συκοφαντία; Θά 'κανε άγια! Έτσι για να πάρουν οι ψεύτες, οι θεοπαίχτες και θεοκάπηλοι έστω ένα μάθημα, για το ποιός ήταν ο αληθινός Χριστός, των φτωχών και των αδυνάτων, του λαού, και ποιός ο δικός τους ο περιουσιούχος κι ο ταμειολάτρης.

Ο μέγας Βασίλειος θα τους έλεγε: «Είστε πλούσιοι μόνο για όσα δίνετε' και φτωχοί για όσα αρνείστε».

Δεσποτοκρατίας το ανάγνωσμα

Τους περισσότερους δεσποτάδες, ο ελληνικός λαός, τους πληρώνει με 200.000 δρχ. το μήνα. Για την «Ελλάς — Ελλήνων — Χριστιανών» αληψασαδοταίζουμε 110 περίπου τοιούτους... Και χώρια οι λιμουζίνες, τα παλατάκια τους, και οι τετρακούβερτες περιουσίες τους...

Σα δε ντρέπονται λοιπόν, όσοι ρωμιοί είναι θεοπλάστες, διαβολοπράχτες και δεσποτοφιλάχτες.

Έχουμε μητροπολίτες περίπου 78 εν ενεργεία με έδρες με θρόνους και χρυσάφια. Είχαμε βασιλιάδες με λιγότερους θρόνους, τώρα έχουμε δεσποτάδες με μπόλικους, να μη βασκαθούν). Αμ και οι άλλοι, οι χηρευόμενοι,

οι αργευόμενοι, οι σχολασάμενοι, και ως τους εκατόν τόσους; Επίσκοποι βοηθοί και παραβοηθοί και μηδέποτε αποταξάμενοι... σατανάν τε και μαμωνάν περικαλώ. Και όλοι αυτοί, σε 9 εκατομμύρια ελληνικές ψυχές, όπου, το εθελούσια θρησκευόμενο ποίμνιο... είναι ζήτημα αν αριθμεί το 1 μόνο εκατομμύριο. Και να σκεφτείτε π.χ. ότι: Στη Δυτ. Γερμανία που είναι 65 εκατομ. ο πληθυσμός, έχουνε μόνο 3 αρχιερείς.

Ε, ρε, να μας ζήσουνε τα σουλτανάτα της δεσποτοκρατίας μας, αμήν.

«Πώς όμως καθαρίζει τις εαυτόν από τούτων... διά παν έργον αγαθόν»;...

Αν τους λιγοστέψουμε Κύριοι, τους μαχαραγιάδες από τον επίγειο παράδεισό τους... ποιός θα ετοιμάσει το δικό μας παράδεισο, των αφελών «πιστών» «εις την βασιλείαν των ουρανών»;

«Ουαί, ουαί φαρισαίοι υποκριταί» (!)

Μπάσκετ-μπωλίστικα

Μπρε, μπρε, μη μας βασκάνουν οι ξένοι τον αξιόπρεπο συγκρατημό και τη βαρύγδουπη σοβαρότητα, από τα έξαλλα ξεφαντώματα και τις πανελλήνιες τρελοχαρές της νίκης του μπάσκετ! Ε, ρε ψυχή μου, είδατε ανώτερο ήθος και λογικό ενθουσιασμό πολιτισμένης κοινωνίας; Μην πείτε πως δε χαρήκαμε κι εμείς σαν Έλληνες. 'Η πως είμαστε στενόκαρδοι και μεμψίμοιροι, και θέλουμε να μειώσουμε την επίτελους μια αθλητική δόξα της πατρίδας μας και την αξία των παιδιών της. Χαρήκαμε βέβαια. Όμως με μέτρο άριστο. Υπολογίζοντας, όχι τα περι «θριάμβου» διατυμπανιζόμενα, (γιατί οι λέξεις έχουνε χάσει το νόημά τους μεταπολεμικά στη χώρα της φαιδράς πορτοκαλέας), αλλά την εύνοια προς εμάς του Καναδού διαιτητή, τη συμπτωματική και τυχαία νίκη, χάρη στο φάουλ που πέτυχε ο Φασούλας σε βάρος του Ρώσου αντίπαλου' και χάρη στα δυο τελευταία κωλάθια του Αργύρη Καμπούρη, και του λαού που εγκαρδίωνε...

Αυτή είν' η αλήθεια, κι απέ... τ' αποδέλοιπα των φανατισμών, των υπερβολών, των ειδωλοποιήσεων και των θεοποιήσεων (σ' αυτά τα καλά σεμνά και φιλότιμα παιδιά) είναι για τα τρελοπαντιέρικα πανηγύρια, τους τραλαλάδες του συρμού και για τους δεσποτάδες πού 'παιξαν κι αυτοί το θεατρό τους, ειδωλολατρικά με την εικόνα της Παναγίας... Μα που «τα μάγια και τα ξόρκια στον καιρό μας δεν περνούν».

Τίμες και αχαριστίες

Πολλοί ρωμιοί πηγαίνουν καλεσμένοι επίσημα, από διάφορες οργανώσεις και Κυβερνήσεις σε βαλκανικές ή άλλες σοσιαλιστικές χώρες.

Εκεί, τρώνε πίνουν, βλέπουν αξιοθέατα, φωνί-

ζουν, καλοπερνούν... κι έπειτα γυρίζουν εδώ και συκοφαντούν. «Τρώνε — δηλαδή την κότα... έζουν και την πόρτα».

όπως λέει κ' η τσάμικη παροιμία.

Δε φτάνει λοιπόν που οι φουσκομάγουλοι και οι κοιλαράδες γίνονται Γαργαντούες και Ιβάνηδες, ήρωες του Ραμπελάι και του Τσέχωφ... επιστρέφοντας στις εστίες τους, τσιλοκοποιούνται κι αβέρτα, από τις ψευτιές, τις διαβολές και της κατηγορίες...

Αλλ' ας μη ζητάμε ευγένειες και ανάλογο «σαβουάρ βιβρ» από χαρδαλούπες ατομικιστές. Το φταιξιμο είναι εκείνων που τους προσκαλούν χωρίς να εξετάζουν ποιόντα και χαρακτήρες, πέφτοντας αδιάκοπα σε επιζήμιες επιλογές.

Πλαισία λοιπόν αναγκαίας ειρηνικής συνύπαρξης; Εντάξει. Αλλά, τέτοιες ωραιοτάξιδες και λουκούλιες τιμές στο τζάμπα, δεν είδαμε να κάνουν οι φαταούλες επίσημοι των περισσότερων δυτικών χωρών σε ιδεολογικά αντίπαλους (όπως η Μόσχα στον κ. Λαμπρία) έστω και για έναν καλό και προσηματικό λόγο...

Μα θα μου πείτε: τέτοιες προσκλήσεις και φιλοξενίες, τις υπαγορεύουν οι καλές σχέσεις ανάμεσα σε χώρες και λαούς και κάποιες πολιτικές, ή πολιτιστικές αναγκαιότητες. Ναι αλλά, η προκατάληψη και η εμπάθεια, είναι τυφλομάτες αδερφές της αχαριστίας. Και η αχαριστία — έλεγε ο Κλεόβουλος — των πιότερων Ελλήνων είναι: σαν το τρύκιο κιθάρι που δεν έχει κιθμένα.

Μόδες και μπλουτζίνια

Ένας Λεβής, ποιός ξέρει από κείνους τους σατανικούς εβραιοέμπορους του Νιου Τζέρσεϋ, ποι κύριο μέλημα στη ζωή τους έχουν το σατανικό εμπόριο, σκέφτηκε ότι: οι νέοι της Ελλάδας σαν άποικοι, είναι τυφλόψαρα, κι εύκολα πέφτουν σε δολώματα και δίχτια, για όποια τρελομόδα. Με το πρώτο άναμα του σπύριτου, παίρνουν φωτιά και τρέχουν στην αγορά, (σαν νά 'χουν πάρει ρετσινόλαδο) για να βρακωθούνε με οποιαδήποτε τσιόλια, αρκεί να τους τα σερβίρουνε για μόδα, έντεχνα, οι διαφημιστές και οι μανάτζερ των πονηρών και ευφυών εμπόρων.

Ο λόγος εδώ βέβαια, για τα λεγόμενα μπλουτζίνια και τζίνια, τα βαφτισμένα τελευταία και από το Λεβή = Λεβιάς».

Είναι τα ξεθωριασμένα караβοπάνινα σουβλοπαντάλωνα, σαν εκείνα που φορούσαν σε τύπο μπλούζα με τιράντες προπολεμικά οι μαστόροι στη δουλειά, για να μη σκίζοντ' εύκολα και φαίνεται ο πωπός τους.

Σήμερα όμως, λανσάρονται σαν μόδα, πολυτέλεια κι επίδειξη, από Εβραίους, σε Έλληνες άποικους νέους, που ξέρουν καλά ότι, από αισθητική αντίληψη ομορφιάς, είναι καθυστερημένοι κι ακαλλιέργητοι.

Έτσι, πριν από λίγα χρόνια τους τα σέρβιραν καινούρια και βαμμένα. Σαν τους μάζεψαν τα λεφτά κι έπρεπε να βγάλουν άλλη μόδα, τους τα πασάρανε κατουρημένα κι ασπρουλιάρικα μπροστά στη φωλιά τους και ξεφτισμένα στα ρεβέρ.

Αφού πέρασε κι αυτή η αηδιαστική πανάκεια, τώρα τους εβράκωσαν με την ίδια πάντα ευτελή ποιοτικά τσόχα, αλλά, ακριβή στα καταστήματα παλιάτσικη στολή ξεβιμένη, γκριζόασπρη και παρδαλή, να φαίνονται σαν λέτσηδες και αποκριατικοί γιουσουρούμηδες (!)

Στην αγορά π.χ. της Εγνατίας το ξέθωρο караβόπανο σαν πεθαμενατζιτικό γελέκο και βρακί, κοστίζει 5.000 δρχ. ενώ στην Τσιμισκή 8.000 δρχ.

Και τρέχουν οι μαμάδες πιστές και αφελέστατες στα εμπορικά βίτσια και τα κερδοσκοπικά τεχνάσματα του παραγωγού και του μεταπράτη και κουκουλώνουν και ασχημίζουν τα τριφερά και όμορφα κοριτσάκια τους των 16 και 18 χρόνων, χωρίς αντίληψη και συναίσθηση της ομορφιάς και της ασκήμιας.

Αλλά χάρη στη μόδα βλέπετε, δε συναισθάνονται την αντιαισθητική εμφάνιση και την ηλίθια σπατάλη τους (!) Έπειτα από το πέρασμα και αυτού του συρμού, περιμένουμε το διαβολεμένο Λεβή, να τα σερβίρει μετά, σ' όλες τις αξιολύπητες αποικονεολαίες, όχι πια μόνο ξεφτισμένα, κατουρημένα και ξεθωριασμένα, αλλά την άλλη φορά νά 'ναι η μόδα και...χ...σμένα.

Κορακοφερσίματα

Οι Γιουγκοσλάβοι αθλητές έδειξαν με τη μοχθηρή, την πεισματάρα και ανοικεία συμπεριφορά τους πως είναι μακριά από τα πρόποντα πολιτισμένα ήθη, πως είναι οι μόνοι αντιπαθητικοί από τους άλλους Βαλκάνιους, σε τρόπους ευγένειας και παραδοχής σε νίκες αντιπάλων.

Ίσως δεν έχουμε καμιά συγγενική ταύτιση σε αρετές και σε χαρίσματα κι ούτε καμιά πνευματική συνεργασία σ' όλα τα μεταπολεμικά χρόνια.

Έτσι και οι περισσότεροι μπασκετμπωλίστες της ομάδας τους που ήρθε τρίτη, γεμάτοι πληγωμένο γόητρο, πίκρα και φαρμάκι, δε χαμογέλασε τα χείλη τους, ούτε στην απονομή των μεταλλίων.

Αλλά τί να περιμένει κανείς από μια κοινωνία που απεμπολώντας εκείνο το μεγαλειώδες αντιστασιακό τους κίνημα, έφτασαν σε κατάντημα να κουβαλήσουν τους Αμερικάνους στο προσκέφαλό τους για να σωθούν... Και ορισμένοι κατεβαίνουν στη Θεσ/νίκη και γίνονται κλέφτες και πορτοφολάδες. Έρμώ αλικο αίμα που χύθηκες ποταμηδών στον αντιφασιστικό αγώνα και πήγες χαμένο ολότελα! Ας όψεται ο

Τίτο και οι ομογάλακτοί του...

- «Πώς πάνε τα παιδιά σου κόρακα;
- Όσο πάνε και μαυρίζουν» (!)

Τόλμες και πλάνες διαδίκων

Φαγώθηκαν στα δικαστήρια οι Μπομπολαίοι με το χρηματιστή 34ρη «από μηχανής θεού» μεγαλοεπιχειρηματία και τραπεζίτη κ. Κοσκωτά, της πακτωλίνας και πατρώνας Μέριλ Λίνς. Μα ήταν ανάγκη να ρωτούν, ν' αμφιβάλλουν και να πλανιούνται, κομίζοντας γλαύκα; Το ξένο και μαφιόζικο κεφάλαιο, όταν είναι κυρίαρχο σε μπανανίες... μεταχειρίζεται χιλιεσδύο σκοτεινές, σατανικές μέθοδες, με ιθαγενείς συνεργάτες, μπόσηδες και μάντζερ και συνεταιίρους, για να θολώνει τα νερά, ν' αλλοτριώνει και ν' αποχαινώνει την ευκολόμπνη κοινή γνώμη και να επιπλέει με μάσκες και προσωπεία, και άλλ.οθι αλογάριαστα.

Ένα παράδειγμα: Πριν από 10 ως 15 χρόνια, κάποιοι ξένοι μεγιστάνες που ήθελαν ν' αγοράσουν την πολύτιμη γη, γύρω από τον κόλπο του Ναυαρίνου και την Πύλο, είχαν αμολύσει έναν Έλληνα μπόση Καραγιώργη και την αγόραζε από τους πλυτώτες 50 κι 60.000 δρχ. το στρέμμα. Οι κάτοικοι της περιοχής, αρπάζανε τα λεφτά και γίνονταν με το ρεύμα της ασιτιφιλίας, Λούθηδες για την Αθήνα. Μα οι ξένοι στην ουσία αγοραστής, δεν ακούονταν πουθενά...

Τί τα θέλετε τί τα γυρεύετε;

Τα χρήματα και τα κρίματα
σκεπαίνονται και δε φαίνονται!

Ο λαός μας λέει και μια παροιμία:

«Στον πολύ καρά
και στο κακό

γύρισε την πλάτη». Γιατί, καθώς λέει κι ο Σόλωνας από τον 6 π.Χ. αιώνα: «Η ουσία του πλούτου είναι το υπέρμετρο, η μορφή του δίνει την ύβρη του κόσμου».

Τζάμπα μάσα και σεριάνι

Προσοχή προσοχή. Σπείσατε, σπείσατε. Όσοι μονάντεροι, λιχουδηδες στην Αθήνα, καλοφαγάδες, ή με κατάλοιπα, από κατοχική πείνα. Ο κ. Μπανιάς προσφέρει γαστριμαργικά, λουκούλεια γεύματα, αναζητώντας οπαδούς στο διασκορπισμένο κι ερμαφρόδιτο Ι:ς... για να 'ναι αρχηγός κόμματος κι ας είναι και... αποκόμματος (!)

(Γιατί πήρε ο Λεωνίδας σαν λέων τη μερίδα του λέοντος). Αργά μάθαιμι κι από συγγενή του, πως, ο συνάξας τα υπολείμματα του Ι:ς, είναι κι εκατομμυριούχος. Σπείσατε λοιπόν. Ε, όχι τρεις κι ο κούκος, όπως στην Κλαιθμώνα... που ήτανε για κλάματα (!) Μην πείτε πως μόνο εκεί ταιριάζουν να μιλούνε, οι μικροκομματικοί αρχηγοί.

Ποιός είπε πως, οι αρχομανείς ξεφτίλισαν τις έννοιες, τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας; Άλλωστε, ο Λεωνίδας, μόνο διχοτόμηση έκανε στο... όσοι πιστοί, του προσέλεθε στο Γ'ΑΡ... για να 'χουνε και στους χειμώνες πάντα άνοιξη (!) Κι οι φίλοι του χουβαρδά του Γιάννη, απόμειναν οι αγάριστοι σπα-

ράγγια, για να βγαίνει εκείνος παγανιά, να τους μαζεύει να τρώνε και να πίνουν πασαλίτικα και τζάμπα! Τέτοια γεύματα και δείπνα («τζάμπα ξίδι γλυκό σα μέλι») είναι γνωστό το τί αξίζουν (!) Το Μπανιά και τα Τζουμέρκα όλοι να καλοτυχίζουν... και την Άρτα πια ποτέ τους, να μη τήνε φοβερίζουν!

Τα λερωμένα τ' άπλυτα

Μας έχουν σταλεί πριν από χρόνια, 70 σελίδες δαχτυλογραφημένες από τον προπολεμικό γραμματέα της μητρόπολης Γιαννίνων, με αυθεντικές αποκαλυπτικές μαρτυρίες, για ένα βούρκο ανομημάτων και για ελάχιστα βέβαια, από τα όργια που είχε διαπράξει ο πάλοι ποτέ αρχιερέας και αρχιεπίσκοπος Σπιριδών Βλάχος (Θεός σχωρέστον) στον καιρό της αληπασάδικης παντοδυναμίας του...

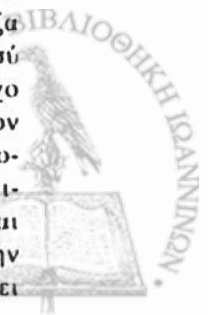
Τί θα 'λεγε, αν τ' άβλεπε αυτά, το πιστό ποιόνιο; Δεν ήρθαν ποτέ σε φως δημοσιότητας, για να πάρουν έστω μια γεύση προς μίμηση, οι σημερινοί αρχιερείς, που ορισμένοι, μπορεί κιόλας να τον έχουν ξεπεράσει ή έστω και αργά να πάρουν ένα μαθηματάκι τα ξεκομμένα πρόβατα τ' απολωλά, που κρατούν τ' όνομα και τη μορφή του, σαν ένδοξο θρύλο (!). «Χαίρε βάθος αμέτρητον» (!) Βλέπετε... τα λερωμένα τ' άπλυτα...

«Σε όλα τα υπάρχοντα τ' αμαρτωλού μας κόσμου κρυφό δε μένει τίποτα ψυχούλα μου και φως μου».

Μεγαλομανία κουλτουριάρη

Την έπαθε σαν ο Μασούρας κι έμεινε μπουκάλα από την προεδρία της ΕΔΑ ο κ. Α. Λεντάκης. Τον έφερε τόμπολα ο Γλέζος. Ε, ρε Μανώλη άσπλαχνε τί του 'κανες του παιδιού! Το εξοστράκισες ανελέητα. Δήλωσες πως παραιτείσαι απόλα τ' αξιώματα και πας μονάχα πρόεδρος στο χωριό σου... Κι ο καημένος ο Ανδρεούλης αυτοανακηρύχτηκε τότε «αυθωρεί και παραχρήμα» πρόεδρος. Σαν να μην έφταναν τόσα μεγαλίκια! Ούτε λογάριες που βρέθηκε επί χούντας στη Μπουμπουλίνας, κι έστελνε «ραβασάκια» στην πρεσβεία της ΕΣΣΔ να τον ανακηρύξει «μέγα ηγέτη» ο Ρ/Σ της Μόσχας...

Σαν να μην έφτανε η πρόσφατη διαμάχη στον Άρειο Πάγο το «ντούμπλεξ» δημαρχιλίκι του, οι διαλέξεις του υπέρ πανσεξουαλισμού και τεκνοφιλίας... κ.λπ. κ.λπ. Κι έκανε και παράπονα στο Πασόκ για την τρικλοποδιά που του 'βαλε ο Γλέζος. Ενώ σαν μικρός δήμαρχος τα παράπονά του έπρεπε να πάνε στο μεγάλο δήμαρχο τον κ. Μπουλντόζα καθώς λέει κι ο λαός. Τί ήτανε να τον κάνεις κι εσύ απόβλητο από την προεδρία κοτζά μου δήμαρχο Υμηττού, εσύ ο πρόεδρος ενός χωριού και να τον κινράσεις φαρμάκι τέτοιον αυτάρεσκο και μεγαλομανή κουλτουριάρη; Γό 'καφες ρε Μανωλίό το παιδί... και με τέτοια θερινή φωτιά. Μα εσύ άπονε, είναι σαν να τό 'στειλες μες στο κατακαλόκαιρο, στην πιάτσα Ναβόνα της Ρώμης για όροσιά, να κάνει και... τούμπες με την Τσιτσιολίνα (!)

Υπόθεση πνευμ. ιδιοκτησίας

Ο αντικέρ Δημ. Σταμούλης δικηγόρος και συγγραφέας που βγάζει στην οδό Μεσολογγίου στην Αθήνα και τη στιχουργική εφημερίδα του τοίχου «Ο ραμπαγάς και ο σκύλος», έχασε πρόσφατα από τον Άρειο Πάγο την υπόθεση του στιχουργού Νίκου Ρούση κατά του σχωρεμένου Β. Τσιτσάνη για τραγούδια του που είχε αγοράσει και οικειοποιηθεί για δικά του ο άσπος μουζουκτιέρης, όπως ήταν το «Απόψε κάνεις μπαμ», «Ξημερώνει και βραδιάζει», «Ντερμπεντέρισσα», «Μαχαλόμαγας», Τ' ομορφόπαιδο», «Η θεατρίνα», «Η βδομάδα», «Ο τραυματίας», «Έχω να λάβω γράμμα σου 40 μέρες τώρα», και «Συννεφιασμένη Κυριακή». Σε προηγούμενες δίκες είχε κερδίσει ο κ. Σταμούλης την υπόθεση και όλα τα παραπάνω τραγουδάκια, είχαν αναγνωρισθεί, ότι ήταν πνευματικής ιδιοκτησίας του Νίκου Ρούση...

Κατάντιες...

Τί να πούμε τώρα για τους Φραντζήδες, την εγκληματικότητα της νεολαίας, που ανησυχούμε τόσο για το μέλλον της πατρίδας, από τη νέα τουίτη γενιά, που κατάφεραν οι ξένοι «προστάτες» κι αφέντες με όλα τα ψυχοφθόρα και σωματοφθόρα μέσα, να την ευνουχήσουνε διανοητικά (το μεγαλύτερο μέρος της) και να την ξεστρατίσουνε στο τεμπέλικι, στην κλεψιά, στην αμορφωσιά, στους εκβιασμούς, στην αναρχία, στην τρέλα, στη σουζα, στο ντίσκο, στο παμπς, στην ηρωίνη, στο έγκλημα, στο θάνατο. Είναι μα την αλήθεια εκεί που φτάσαμε «να θλιβέσαι όταν βλέπεις ανθρώπους να κάνουν το κακό όμως να πιστεύεις πάντα και να προσδοκᾷς τη βελτίωση των ανθρώπων». (Απολλόδωρος).

Μέντιουμ και «Κολοσσός»

- Ποιός ήταν ο υποκινητής για τα τόσα έξοδα στον δήθεν «Κολοσσό της Ρόδου» που προκάλεσε το σάλο και το ρεζίλι του υπουργού ναυτιλίας και της αρχαιολογίας;
- Η έρευνα στο βυθό και η ανάσυρση του πέτρινου όγκου, με μια μούντζα κλειστή, για μούμεραγκ στους εμπνευστές, έγινε καθ' υπόδειξη μιας Ολλανδέζας μέντιουμ της Άννας Ντάημαν...
- Ώστε ξεπέσαμε τόσο... σε μέντιουμ και χαρτορίχτρες ακόμα και για τους σκότεινους βυθούς;
- Τώωωωρα... έχουμε χρόνια που μας πήρε το ποτάμι της αυθαιρεσίας, του κομπογιαννιτισμού και του τυχοδιωκτισμού της απατεώνικης και ξεχαρβαλωμένης κοινωνίας του «ελεύθερου κόσμου» (!)
- Φτου και πάλι φτού του, μη μας βασκαθεί (!)

Οι δύσκολες αλλαγές

Οι άνθρωποι, οι κοινωνίες και οι καταστάσεις δεν αλλάζουν εύκολα, όσο κι αν όλα τα πράγματα, τα πρόσωπα, κινούνται και αλλάζουν.

Για ν' αλλάξει ένας άνθρωπος, μια οικογένεια, ένας λαός, ένα καθεστώς, πρέπει τούτο, να το κρᾶζουνε και να το προκαλέσουν οι βαριές ανάγκες.

Κι όταν μιλούμε για βαριές ανάγκες, πρώτα μπορεί να ιεραρχούνται οι υλικές, αλλά χωρίς τις πνευματικές και ηθικές που πρέπει να συμβαδίζουν, δεν είν' εύκολο ν' αλλάξει ο κόσμος.

Πρέπει πολύ να πεινάσει, να υποφέρει και να δυστυχεί ο άνθρωπος και κατ' επέχταση η κοινωνία, για να ξεσηκωθεί, κατά πως λέει κι ο Ευριπίδης στην «Ελένη» του:

«Ένας λαός όταν πεινάει κι όταν στενοχωρείται,

τίποτα δεν εντρέπεται, τίποτα δε φοβείται». Δηλαδή τότε, τι θα χάσει; Τη δυστυχία του, ή τις αλυσίδες του που είπε κι ο Λένιν;

Τότε κάνει επανάσταση και αφού ασφαλώς οξυνθεί και κορυφωθεί η ταξική πάλη, τότε πετυχαίνει.

Έτσι, μια κατάσταση περνάει στο αντίθετό της και αλλάζει. Γιατί, όποιος είναι άρχοντας, ποτέ δε θέλει να φτωχύνει. Κι ο βασιλιάς δεν δέχεται ποτέ να γίνει δούλος.

Άμποτε ν' άλλαζαν οι άνθρωποι προς το καλύτερο τη ζωή τους, με την ισοτιμία, την ομοφωνία, το δίκιο και τη λογική τους.

Η λέξη «αλλαγή» στην Ελλάδα, πρωτακούστηκε από τα χείλη του Πλαστήρα το 1933...

Έκτοτε, και μέχρι σήμερα, ακολουθεί το μύθο του «άδειου βαρελιού»... κι ο κακομοίρης ο Σίσυφος λαός, τρέχει κι αγκομαχάει, εδώ να πιάσει, εκεί να πιάσει την «αλλαγή», ή την απαλλαγή... Μα που όμως απομένει άπιαστη... σαν του κριαριού τα που κρέμονται παπάρια!

Μόδας ραβαϊσι

Οι Ρωσίδες γυναίκες, φημίζονται για τη φυσική ομορφιά τους. Ακόμα κι ως τα γηρατειά τους... διατηρούν ανάλογα την επιδερμίδα τους. Προσέχουν και καλωπίζουν και καλοντύουν τον εαυτό τους.

Στη Μόσχα, η λεωφόρος Καλλίνιν, από το 1978 που την επισκεφτήκαμε, ήταν τόσο πλούσια, που δεν είχε σε γυναικείες μόδες, βιτρίνες και πολυτέλειες, τίποτε να ζηλέψει, από την πιο αριστοκρατικότερη την Τέηλορ της Νέας Υόρκης.

Τι ζητάει λοιπόν ο πράγματι φωστήρας νέος ηγέτης, ως προς τη γυναικεία μόδα, με τη γυναίκα του Ραΐσα από τους δυτικούς οίκους μόδας;

Μπας και θέλει να μεταφέρει τους οίκους «Ντιόρ» του Παρισιού στη Μόσχα, για να ξεμυαλίσει τις γυναίκες, που από τη φύση τους έχουν ευαισθησία και ροπή στην εμφάνιση, την αυταρέσκεια και την αυτοεπίδειξη;

Σαν να μην έφταναν τα πληθωρικά κοσμηματοπωλεία στις σοβιετικές μεγαλουπόλεις, αρωματοπωλεία κι όλα των γυναικών τα γούστα που τα επιτελούσαν στο ακέραιο. Ακόμα και μ' έλλειψη σοβαρότητας, που ενώ έχουν πολύ ωραία και λουσάτα ρούχα, αλλάζουν ορισμένες τα ρούβλια τους, με τα ξεφτισμένα και κατουρημένα μπλουτζίνια των δυτικών τουριστών. Αγνοεί ο κ. Γκορπας; ο άνθρωπος είναι αχόρταγος κι ανικανοποίητος και στον παράδεισο ακόμα... πέφτει από τα σοβαρά και μεγάλα προβλήματα για την αύξηση της παραγωγικότητας π.χ. σε χαμηλά κι ανούσια, που αντί να βάλει παιδεία, γνώση και σοφία στα μυαλά των γυναικών και των αντρών, πάει να τους ξεμυαλίσει με τις τρελομόδες και τις κοκεταρίες, των τεμπέληδων και χαραμοφάδων της Δύσης.

Βέβαια, ο Σοσιαλισμός, θεμελιώθηκε και αναπτύχθηκε στη γυναικεία του υπόσταση, από γυναίκες σαν την Κρούπσκαγια, τη Λούξεμπουργκ, την Τσέκιν, την Ινέσα και τόσες άλλες που φορούσαν μόνο έν' απλό μακρύ φουστάνι, και πολύ πολύ μυαλό!

Κι όχι έξαλλες μόδες και ανταλλάγματα επιπόλαια και περιττά.

Γιατί, άλλο να λειτουργεί κανείς τη δημοκρατία, στο λαό του, κι άλλο να υποθάλλει την αχορτασιά, την ξιπυσιά και την επιδειξομανία.

Έκανε κι ο Χρυστσώφ τέτοιες κατηχήσεις και αλλαγές... αλλά, «πήγε για μαλλί και βγήκε κουρεμένος».

Ψαλμός Θεοπλασίας

Ο υποψήφιος πρόεδρος των ΗΠΑ Τζ. Κεμπ όηλωσε πρόσφατα επί λέξει ότι: «Λεν υπάρχει καμιά σοβαρή αιτία που θα μπορούσε να εμπο-

δίσει τις Ην. Πολιτείες να αναπτύξουν το στρατιωτικό τους δυναμικό και στο Διάστημα. Οι ΗΠΑ πρέπει να εκπληρώσουν τη θεϊκή τους αποστολή...»

Να πρόεδρος να τύχει... να σωτήρας της ανθρωπότητας (!)

Ε, ρε ψυχή μου, βαγγελίστρα μου! Τί θεομεσίες αυτοί οι Αμερικάνοι πρόεδροι (!) Τί θεομανίες και θεοκαπηλίες για τη θεοαποβλάκωση των φιλισταίων!

Γλωσσοκομποδέματα

Η ΕΡΤ 1, έδειξε κάποια γύμνια, από ταλαντούχο του προφορικού λόγου σπικερ, στον τόσο κρίσιμο αγώνα του μπάσκετ, στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας στις 14 Ιούνη. Τότε που η πατρίδα κέρδισε επιτέλους μια δόξα αθλητική, έπειτα από χρόνια και χρόνια.

Ο κ. Στρ. Σεφτελής είναι συμπαθής στην αναμετάδοση αθλητικών δελτίων ειδήσεων, μόνο να τα διαβάξει γραμμένα. Εκείνη την ώρα όμως, μας εξεφτέλισε άθελά του, αφού κομποδένονταν και ρετάριζε η γλώσσα του αδιάκοπα, μειώνοντας ακόμα και τον πληθυσμό μας σε 8 1/2 εκατομ. ενώ με την τελευταία απογραφή είχε ξεπεράσει τα 9 1/2. Δεν ήταν σε θέση ο φουκαράς να εκτιμήσει τις δυνάμεις. Επειδή τα Ελληνόπουλα πάλευαν με γιγάντιων πληθυσμιακά λαών παίχτες, σαν της ΕΣΣΔ, Ιταλίας, Ισπανίας, Γιουγκοσλαβίας (τί σημασία είχε αυτό;). Ξεροκατάπινε ο τάλας τη γλώσσα του... κι έλεγε κάθε λίγο που ανέβαιναν οι Ρώσοι, ή όταν ισοφάριζαν οι δικοί μας: «Είμαστε μια μικρή χώρα», «μια μικρούλα χώρα η Ελλάδα», «ένας μικρός λαός ο ελληνικός...» Μα τι είχε πάθει σκορβούτο και ναυτία και τον έπιανε τρεμούλα; Μας έφερνε και στα 8 1/2 εκατομμύρια. Είχε φαίνεται προκατάληψη για τους αντίπαλους. Ο καημένος τουλάχιστον ο «δε θέλω ου ου» όταν είπε από μπαλκόνι του Ηρακλείου-Κρήτης ότι, είμαστε 9 χιλιάδες ο πληθυσμός, λάθεψε η γλώσσα του... Αλλά, ο Σεφτελής μας μείωνε με πνεύμα άγνοιας, ευτέλειας και μείονεξίας, χωρίς να το καταλαβαίνει. Και καλά, δεν έμαθε αυτό που είπαν μεγάλοι πνευματικοί άντρες σαν το Γκαίτε, το Μ. Χοσέ, τον Ε. Χότζα και άλλοι, πως «δεν υπάρχουν μικροί και μεγάλοι λαοί...» σε πρωτεία πνευματικά, επιστημονικά, εφευρετικά, αθλητικά κ.λπ. πολιτισμικά επιτεύγματα. Αλλά; δεν ήξερε και δε θυμόταν ούτε από το σκολειό του, το του Κωστή μας Παλαμιά αξίωμα:

«Η μεγαλοσύνη των λαών, δε μετριέται με το στρέμμα, με της καρδιάς το ύψωμα μετριέται και με αίμα!»

Λάμπρου Μάλαμα

Μικροί Ήρωες

σε τέταρτη έκδοση

Λάμπρου Μάλαμα:

«Ανθολογία Σύγχρονης Ιταλικής Ποίησης» (μεταφραστικό).

Από τα Γιατί και τα Διότι

— ΓΙΑΤΙ ακόμα, αργεί και τρενάρει η δίκη των ειδικέστατων εγκλημάτων του Χρ. Παπαδόπουλου και Σία, που όταν ανακαλύφθηκε συγκλόνισε το πα- νελλήνιο;

— ΜΙΟΤΙ, κάθε τέτοια άρρητα, δεν αποδειχνει μόνο την ασυλία και τους χαϊδευτικούς λαπάδες νό- μους, για όλους τους κακοποιούς στη χώρα, καθώς και την κοροϊδευτική για την ηθική τάξη ατιμωρη- σία, όπως και το αβιθόμετρο της ανθρώπινης ψι- χής στα τερατουργηματικά της τρόπαια. Αλλά, προπάντων, η δίκη καθίσταται για να ψηφιστεί ένας νέος νόμος που να ανακηρύττει ευεργέτες ειθασια- σίας όσους θανατώνουν γερόντους... και ιδιαίτερα τη συμμορία Χρ. Παπαδόπουλου και Σία... που ανα- κάλυψαν: πρωτοφανούς και ασυλληπτού φαντασίας τρόπους ειθασίας... για τα παρήλικα θύματά τους (!)

— ΓΙΑΤΙ, καθώς έλεγε κι ο Χίλων στο συμπόσιο των 7 σοφών ότι: «Η πιο άριστη δημοκρατία είν' εκείνη, που εισακούονται οι νόμοι, παρά οι ρήτορες».

— ΓΙΑΤΙ ταίζουμε, κι ως πότε, Τούρκους και άλ- λους φυγάδες και ύποπτους, πράκτορες και χασισέ- μπουρους που πελεκιούνται συναμεταξύ τους στο στρατόπεδο Λαιριού;

— ΜΙΟΤΙ, δε μας φτάνουν οι δικές μας φτωχίες και λιτότητες, θέλουμε να κάνουμε κι επίδειξη ανθρω- πισμού, μεγαθυμίας και φιλοξενίας. Αλλά κανένας απ' αυτούς τους αγάριστους και σκερβελέδες, τάχα πολιτικούς πρόσφυγες, δρακότες της εβρένικης κό- λασσης, δεν μας είπε τί γίνονται οι δυο χιλιάδες αιχμά- λωτοι Ελληνοκυπριοί... ζούνε ή πέθαναν στις φυλα- κές των Αδάνων;

— ΓΙΑΤΙ η ελληνική Πολιτεία, αφήνει ασίδο- τους, τους επαγγελματίες επαίτες που δεν είναι παρά αγύρτες κι απατεώνες και μαζεύουν το χρήμα σε εκατομμύρια: Π.χ. πρόσφατα ένας Βαμβακίδης που τον έθρεφε σαν σκύλο η γειτονιά στην Αμφιάλη και τον βρήκαν νεκρό στα 64 χρόνια του, ανακάλυψαν κάτω από το μπαλωμένο του προσέφαλο 5 βιβλιάρια καταθέσεων 21 2 εκατομ. δρχ. και 93.000 σε μετρη- τά... Γιατί να μη τους απαγορεύει η αστυνομία να ζητιανεύουν;

— ΜΙΟΤΙ, πρέπει να επιβεβαιώνεται ότι είμαστε χώρα ζητιάνων με διάφορους τρόπους: και προκά- ντιων, να μη ξεχνιέται το παραδοσιακό ζανάτι το κραβαρίτικο στην οδό Αθηνάς, με το αμίμητο: «Ε- λλείστε τυφλοί τον ανοιχτομάτη».

— ΓΙΑΤΙ αλώνισε την επίσημη Αθήνα και την 'Αγκυρα πρόσφατα και ο Αμερικής Ιάκωβος Κοι- κούζης;...

— ΜΙΟΤΙ, είναι... Σία-Κωβος και της πολιτικής ημών γουρσούζης;...

— ΓΙΑΤΙ τελευταία στη χώρα μας, πλήθυναν τόσο πολύ οι φόννοι, οι κλοπές, οι διαρρήξεις οι απάτες, οι κομπίνες κι όλα τα κακούργηματα;

— ΜΙΟΤΙ, οι νόμοι δεν είναι σκληροί τιμωροί και οι φυλακές είν' όλο διακοπές ανασυρής και χάδι... και οι νομοκαραβάτες, θι κακοποιοί θα τη βγάζουνε πια «λάδι»... και με άδειες από τον κ. Βερεβίκη...

ΤΙ κι αν λέει κι ο Ι. Χρισόστομος: «Σε τίποτα δεν ωφελούν οι νόμοι, αν δεν ακολουθεί η τιμωρία». Και λογική τιμωρία, είναι όχι το χαρμολύσιμα, αλλά, η καταναγκαστική εργασία...

ΓΙΑΤΙ ο «άγιος» Ειρηναίος της Κρήτης έγραφε στην «Καθημερινή» το Μάη, πως, οι δεσποτάδες πρέπει να συμμετέχουν σε κάθε Κυβέρνηση και την πολιτική ζωή αυτή να μας ορίζουν.

— ΜΙΟΤΙ, δεν τους φτάνει η φεουδαρχική τους δεσποτοκρατία... Κι αφού «καράβια πνίγονται... βαρκούλες αρμενίζουν» (!)

— ΓΙΑΤΙ οι νέοι και οι νέες μας, πέφτουν με τα μούτρα στα ξένα ρούχα, σε όλα τα εισαγόμενα και τα ξενόφερτα σαβύροστώμαχα ποτά κ.λπ., και λιμναι- νονται και τον οικογενειακό τους κουρβανά;

— ΜΙΟΤΙ, τους λείπει η σωστή μόρφωση, η λελο- γισμένη αγωγή, η ελληνοπρέπεια και η σεμνότητα, ο σεβασμός, η απλότητα κ' η σοβαρότητα; και μ' ένα λόγο η ρωμείκη λεβεντιά! Και διότι δεν έμαθαν το αξίωμα του Γ. Ζαλοκώστα:

«Μη δεχτείς τα ξένα ήθη
ασυλλόγιστη ντότης
και μη τριβείς τον καιρό
εις στους πότους και τα δείπνα
και τον φραγκικό χορό».

— ΓΙΑΤΙ ο «χαρισματικός» μας πρωθυπουργός κατήργησε τους σταυρούς προτίμησης στις βουλευ- τικές εκλογές; Μήπως για να στέκουν σοίζα και να 'ναι στο ταμάμ τα παιδιά της λίστας;

Όχι.

Τότε;

— Βρέστο λοιπόν ξεχασιάρη...

— Το βρήκα.

Λέγε, μποιμπούνα το.

— ΜΙΟΤΙ, ήθελε να καταργήσει τα ρουσφέτια με το «εδώ και τώρα» και ν' ασχολούνται οι βουλευτές, όχι με τα προβλήματα των ψηφοφόρων τους, αλλά, με την καθαρή νομοθετική εργασία.

— Είδες λοιπόν, σωστά καλείουν με τους νόμους.

— Αυτό βλέπω κι εγώ, ιδροκοπάνε οι καημένοι μέσα στους μερσεντέδες, εμπνέονται και συντάσ- σουν τους νόμους, ή τους αφήνουν μισούς, όπως εκείνον με τα ναρκωτικά (γιατί τους απειλούν και οι ναρκοτέμποροι). Κι έτσι, όταν δεν τους ψηφίζουν, τρώνε περιθώριο: κι όταν, τους ψηφίζουν δεν τους εφαρμόζουν... γιατί τους αλατίζουν.

— Νομίζω πως χρειάζεται και η σαλαμοίρα. Κα- λά κάνουν και τους παστώνουν όταν πρέπει. Να πάμε λάοι-λάου (!) Κι όταν έρθει η 3η τετραετία με τη «βαθιά τομή» θα μπουνε σε ενέργεια... αν με το φτιά- σε-χάλασε δε γίνουμε καινούριοι.

— Χμ, «όποιος δε θέλει να ζυμώσει ολημέρα κο- σκινίζει...»

Με την Πειθώ των Αριθμών

Η πυθαγόρεια λογική σε γεγονότα, από διάφορες επίσημες στατιστικές

- Όλες οι χώρες του κόσμου ξόδεψαν μέσα στο 1985, για εξοπλισμούς 900 δις δολάρια.
- Εφέτος, οι παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 3,7% σε σύγκριση με της περσινής χρονιάς.
- Στις Ην. Πολιτείες 40.000 έφηβοι ετησίως από 15 έως 21 χρόνων προβαίνουν σε απενενοημένα διαβήματα αυτοκτονίας.
- Μέσα στο 1986, ξοδεύτηκε 1 τρισεκατομμύριο δρχ. για εξοπλισμούς, ενώ πέθαναν 17 εκατομ. παιδιά από πείνα.
- Οι Ην. Πολιτείες Αμερικής, διαθέτουν 12.700 πυρηνικές κεφαλές. Η Σοβ. Ένωση 10.700, η Κίνα 850, η Γαλλία 350 και η Αγγλία 180.
- Το 1985 η ΕΣΣΔ απορρόφησε ελληνικά προϊόντα συνολικής αξίας 142.055 εκατομ. δολάρια, ενώ το 1986 απορρόφησε μόνο 77.697 εκατομ. δολάρια.
- Μέσα στο 1987, ο πληθυσμός της γης, θα υπερβεί τα 5 δισεκατομ. όπως προβλέπει ο ΟΗΕ, και μέχρι το 1999 θα φτάσει τα 6. Κάθε λεπτό, αυξάνεται κατά 150 άτομα και κάθε 13 χρόνια ο πληθυσμός αυξάνει κατά 1 δισεκατομμύριο.
- Στην ΕΣΣΔ σύμφωνα με το νέο νόμο του Γκορμπατσώφ, πάνω από 4.500 κάτοικοι της Μόσχας έχουν κάνει αιτήσεις για άδειες λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων, όπως έγραψε η Ισβέστια.
- Στις Ην. Πολιτείες υπάρχουν 110 πυρηνικά εργοστάσια και οι πυρηνικοί αντιδραστήρες έξω από τις ΗΠΑ εφέτος ξεπερνάνε τους 300.
- Τα πυρηνικά εργοστάσια που λειτουργούν σε όλο τον κόσμο, ξεπέρασαν τα 400.
- Οι εξοπλισμοί στοιχίζουν σήμερα 2 δις δολ. την ημέρα.
- Σε παγκόσμια κλίμακα, σε ώρες εργασίας κάθε μία ώρα 1 άτομο βρίσκει το θάνατο.

— Η ΠΑΠ διακήρυξαν τα δυο γκεσέμια της ιεραρχίας, οι «άγιοι Δημητριάδος και Αλεξανδρουπόλειως, από τους άμβωνες και από την ΓΡΤ 1, όταν στριμώχτηκαν από τον υπουργό κ. Τρίτση και στα συλλαλητήριά τους... ότι:

«Δεν αναμειγνύονται με την πολιτική...»

Αυτό δε μοιάζει μ' εκείνες τις «πιαστικές»... που ορκίζονται πως δεν το ξανακάνουν...

— ΜΟΠ, δεν είναι πολιτική το ότι, δήλωσαν προκλητικά και με θράσος ότι:

«Το Πασόκ διέλυσε όλους τους οργανισμούς και έχει χρεωκοπήσει στα πάντα...»

Αυτό ποιος τό 'πε; Ο 'Ανθιμος;

Μάλιστα. Και ο «άγιος» Χριστόδουλος;

Αυτός πια έχει κι αν δεν έχει φανατισμό «μη αναμείξης του στην πολιτική» καθώς διαλάλει «εις ότα μη ακούοντων» συχνά κι από τους άμβωνες κι από τα πιζοδρόμια

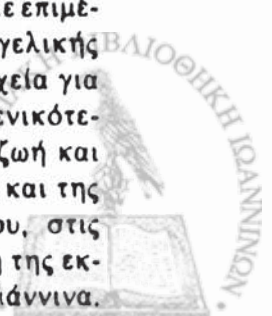
«Η δημοκρατία επί Πασόκ έχει πεθάνει και η ανήθικα έχει ολοκληρωθεί...»

Και ΓΙΑΤΙ... οι υπέρμαχοι επί των θρησκευμάτων κυβερνήτες τους προσκυνάνε;

— ΜΟΠ, πρέπει να τους καμαρώνουν, καθώς έχουνε ρίζες βαθιές... Αν και ξέρουν ότι: «Από κόρακα, ακούς κρα... και κακού κόρακος κακόν ωόν».

Κυκλοφόρησαν σ' έναν τόμο τα 'Απαντα του αείμνηστου γιαννιώτη ποιητή, ιστοριοδίφη και λαογράφου Σωτήρη Ζούμπου. Με επιμέλεια του Λάμπρου Μάλαμα και της Αγγελικής Ζούμπου. Με πλούσια ιστορικά στοιχεία για την ηπειρωτική πρωτεύουσα και για γενικότερα πνευματικά ενδιαφέροντα από τη ζωή και τη δράση του αλησμόνητου Ζούμπου και της δημοκρατικής νεολαίας της Ηπείρου, στις αρχές του αιώνα. Πωλείται στη δ/ση της εκδότριας θυγατέρας του, Ασωπίου 12, Γιάννινα.

Τηλ. (0651) 24155

Έτσι ετησίως σε ώρες δουλειάς σκοτώνονται 180.000 άτομα.

- Στα τελευταία 7 χρόνια (1979-86) η Λαϊκή Κίνα, δανείστηκε από ξένες κυβερνήσεις και ξένες τράπεζες κι από το Δ.Ν.Τ. 27,4 δις δολάρια. Απ' αυτά, χρησιμοποίησε τα 20,5 δις, σε πάνω από 20 μεγάλα έργα που βοήθησαν θετικά την ανάπτυξη της οικονομίας τους.
Στην ίδια περίοδο ξόφλησαν τα 9,1 δις δολ. και το εξωτ. χρέος 50%-50% τώρα στέκει πάνω στα 11 δις δολάρια. Στις μικτές επιχειρήσεις οι μετοχές 50%-50%.
- Πάνω από 21.000 άτομα στις ΗΠΑ πέθαναν ως τώρα από το Αϊητς και πάνω από 36.000 έχουν προγραφεί. Το δε ετήσιο κόστος θεραπείας, θα φτάσει τα 15 δις δολάρια ως το 1991. Στους 30 πολίτες στις Ην. Πολιτείες, ο ένας είναι φορέας του Αϊητς.
- Σε όλο τον κόσμο 50 με 100 εκατομ. άτομα θα προσβληθούν ως το 1991.
- Από τον ενεργά σεξουαλικό πληθυσμό στις ΗΠΑ, το 10% των φοιτητών έχει προσβληθεί από χλαμύδια (μυκητο-βακτηρίδια στο σπέρμα). Το σύνολο αυτών των κρουσμάτων στην Αμερική ανέρχεται ετήσια σε 6.000.000 άτομα.
- Το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου στις ΗΠΑ ανέρχεται φέτος σε 169 δις δολάρια.
- Στις Ην. Πολιτείες 7.854.000 άτομα από το ικανό για εργασία δυναμικό, είναι άνεργα· δηλαδή το 18% των νέων.
- Στην Αφρική 50 εκατομ. θα πεθάνουν από Αϊητς μέσα σε 5 χρόνια.
- Το 1986 στην Αγγλία και την Ουαλία, κάθε 8 λεπτά της ώρας γινόταν κι ένα έγκλημα. Από 3,8 εκατομ. εγκλήματα, που κατέγραψε η Σκότλαντ Γουάρντ τα 2 3 παράμειναν ανεξιχνίαστα.
- Το πρώτο 5μηνο του Φ.Π.Α. στη χώρα μας, απέδωσε 170 δισεκατομ. δρχ. και μέχρι το τέλος του χρόνου θα αποδώσει άλλα 274 δισεκατομ. δρχ.
- Σε εκατοντάδες δισεκατομ. δρχ. ανέρχονται τα μεγάλα ελλείμματα που έχουν οι μεγαλύτεροι ασφαλιστικοί οργανισμοί μας, όπως είναι το ΙΚΑ, ο ΟΓΑ, ΝΑΤ κ.λπ.
- Στην Ελλάδα, οι άνεργοι έφτασαν τις 400.000.
- Για την πολυτέλεια ενός ελληνο-αυστραλιανού συνεδρίου, η κυβέρνησή μας διέθεσε 500.000 δολάρια.
- Για ρεγάλα των κομμάτων, εφέτος μοίρασε 1 δισεκατομμύριο δρχ.
- Για το πρόγραμμα της ΕΡΤ-1 θα δαπανηθούν εφέτος πάνω από 2 δισεκατομ. δρχ.
Ενώ για τις ειδήσεις και τις ενημερωτικές εκπομπές, πάνω από 450.000.000 δρχ.
- Στη χώρα μας, ο αριθμός από τους εργάτες, τους αγρότες και τους υπαλλήλους μικροκαταθέτες τραπεζών, φτάνει τα 3 εκατομμύρια.
- Κάθε χρόνο, 3.000 Ελληνίδες εμφανίζουν καρκίνο του μαστού.
- Παραθέτουμε λίγα νούμερα από χρονιάτικους μισθούς και επιδόματα αρχιερέων που δήλωσαν οι ίδιοι μόνοι τους στην εφορία: 1) Αρχιεπίσκοπος Σεραφείμ Τίκας 2.315.546 δρχ. 2) Ο δεσπότης Περιστερίου Χρυσόστομος Ζαφειρης 2.327.704 δρχ. 3) Ο Πάτρας Βαλληνδράς 2.050.243 4) Ο Ν. Σμύρνης 2.014.672 δρχ. 5) Ο Σύρου. 2.713.900. 6) Ο Ύδρας και Σπετσών 2.033.430 δρχ. κ.λπ. κ.λπ....
- Στην Ήπειρο, η εκκλησιαστική περιουσία που θα περιέλθει, όταν και αν περιέλθει στο κράτος... είναι από τη μητρόπολη Κόνιτσας 3.566 στρέμματα, από τη μητρόπολη Γιαννίνων 8.792 στρέμ. Από τη μητρόπολη Παραμυθιάς 1.582· και από τη μητρόπολη Πρέβεζας 2.108 στρέμματα.
- Εφέτος 100.000 τόνοι ροδάκινα θα καταλήξουν δυστυχώς πάλι στις χωματερές.

Μηνύματα στο «Ελεύθερο Πνεύμα»

«Αγαπητέ κ. Α. Μάλαμα,

Από καιρό ήθελα να σας γράψω για το ωραίο περιοδικό σας, αλλά, οι τόσοι περισπασμοί και υποχρεώσεις της σημερινής ζωής, δεν μου άφηναν περιθώρια. Όμως το τελευταίο 63 τεύχος σας «Ελ. Πνεύμα», που έδειξε για μια ακόμα φορά, ότι είναι ένα αληθινά ελεύθερο και αδέσμευτο βήμα, με τα τόσο ευθύβολα και τσουχερά Σχολία του προς κάθε κατεύθυνση, ήταν ένα κέντρισμα που δεν έπαιρνε άλλη αναβολή. Πολύ περισσότερο, που έφθασε σε μια καμπή της ζωής μου, όπου διαπίστωσα, οδυνηρά σχεδόν, ότι: Πράγματι «κάτι σάπιο υπάρχει στη Λανιμαρκία». Όταν δέχτην φίλοι απέρριψαν το προσωπίο κι έδειξαν όλη την κακοήθεια της νεοελληνικής μας κοινωνίας που άλλωστε είναι και η αιτία της όλης νεοελληνικής κακοδαιμονίας. Σ' αυτές τις στιγμές, ήρθε σαν κοντινό φύσημα ανέμου το περιοδικό σας, να στηρίξει και να ενδυναμώσει... Πώς; Με την παρήγορη σκέψη, ότι, κάποιος τολμάει και στηλιτεύει και αποκαλύπτει τα τόσα κακώς κείμενα... Μ' αυτά που γράφετε και θίγετε, παράλληλα και με την άλλη εντυπωσιακή πάντα ύλη του περιοδικού, από τα διάφορα γραφτά, δικιά σας και ξένα, προσφέρετε στ' αλήθεια ανεκτίμητες υπηρεσίες στα Νεοελληνικά μας πράγματα και Γράμματα, καθιστώντας το «Ελ. Πνεύμα» έναν πιστό καθρέφτη της νεοελληνικής μας ζωής και κουλτούρας, γενικότερα».

Με πολλούς χαιρετισμούς,
Δανάη Παπαστρατή Λογία Αθήνα

Αγαπητέ μου κ. Μάλαμα,

Στο 62ο τεύχος της Περιοδικής σας Επιθεώρησης, σας είχα γράψει σχετικά, για το «ποιητικό φθινόπωρο» της Βαρσοβίας που είχα πάρει μέρος με την αντιπροσωπεία της πατρίδας μας. Οι ποιητές και μινικά οι άνθρωποι της κουλτούρας στην Πολωνία, είναι από τους Έλληνες συναδέλφους σε πολύ καλύτερη κι ανώτερη μοίρα. Εμάς εδώ, μας τρώει το αγγος. Γινόμαστε πτώματα να τα προλάβουμε όλα, μετά από τη βιοποριστική μας εργασία. Οι περισσότεροι λογοτέχνες καταλήγουν μόνοι τους στους τυπογράφους και τους τρώει η αργονία, τι δουλειά θα τους κάνουν. Μήπως πάνι και τα λιφτά από το υστέρημα και τις σκληρές οικονομίες τους χαμένα! Αλλά χρειάζεται να κάνουν και το σπίτι τους αποθήκη,

γιατί, τα βιβλιοπωλεία δεν τους παίρνουν τα βιβλία ούτε για παρακαταθήκη, αν δεν είναι μέσα στο εκδοτικό κύκλωμα. Υποχρεωμένοι λοιπόν να τα στέλνουν σε φίλους και γνωστούς, με τα επί πλέον ταχυδρομικά τους έξοδα.

Κι όλ' αυτά, σ' έναν καιρό που σπαταλούνται εκατομμύρια από το ΥΠ.ΠΟ, σε αποτυχημένες παραστάσεις, για να ικανοποιούν προσωπικές φιλοδοξίες, ενώ οι δημοτικές και δημόσιες βιβλιοθήκες πλουτίζονται κυρίως από ιδιωτικές προσφορές. Η πνευματική ζωή της επαρχίας λιμνάζει, χωρίς δημιουργικά προγράμματα για τους νέους, που πέφτουν έρμαιοι στις παγίδες του πολιτιστικού ιμπεριαλισμού, που δρασκελάει πονηρά και ανενόχλητα τα κατώφλια μας, όμοιος λερναία ύδρα με την ολοκλήρωση της ένταξής μας και στην Ε.Ο.Κ. Έτοιμος να σβήσει την εθνική μας ταυτότητα, διασπαθίζοντας και την πνευματική μας κληρονομιά. Ποιό λοιπόν το μέλλον της ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας; Έπειτα κι από την εγκατάσταση των πολυεθνικών εκδοτικών επιχειρήσεων στη χώρα μας; Ποιά η υποδομή της Πολιτείας, για να μην αλλοτριωθούμε από τους νέους απικιοκράτες και να μη χαθούμε σαν λαός; Ποιά τα μέτρα που πάρθηκαν και οι κοινωνικές παροχές που δόθηκαν για τους πνευματικούς ανθρώπους, έτσι που να μπορούν αξιόπρεπα και πέρα από τη «βιοτική τους μέριμνα» να δημιουργήσουν;

Το «Ποιητικό Φθινόπωρο» της Βαρσοβίας καθώς και όσους γνώρισα σ' αυτό, μ' εντυπωσίασαν βαθιά και μ' ενθουσίασαν.

Με αφορμή εκείνο, μετέφερα την εμπειρία μου και τον προβληματισμό μου σ' αυτές τις γραμμές, σαν μια υποχρέωση κι ευχαριστία στον ευγενικό κι αξιόπρεπο πολωνικό λαό, στους φίλους ποιητές που μου χάρισαν αυτή τη γνώση και με την ελπίδα ότι κάποιοι «αρμόδιοι» δικοί μας έστω και σε κάποια διαλείμματα δεξιώσεων, θ' ακούσουν το ρόγχο της ελληνικής κουλτούρας και κάτι καλό θα εισηγηθούν για την επιβίωσή της».

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Με τιμή
Μαρίτσα Παρασκευά
Λογοτέχνισιά Πειραιάς

«Αγαπητέ Λάμπρο,

Πολύ ενδιαφέρον και πληροφοριακό, όπως πάντα και το νέο 63 τεύχος του Περιοδικού σου και μάλιστα αυτή τη φορά και γύρω από σημαντικούς ασήμαντους λογοτεχνιστικούς, που συνεχώς βραβεύονται από τα κυκλώματα και τους φιλοτολμογεχνιστικούς κύκλους, όπου πρωτοστατεί ο επίσης ασήμαντος κι

ανεκδιήγητος Πέτρος Χάρης.

Σχόλια και κρίσεις και επικρίσεις, εύστοχες και χρήσιμες για το λαό μας, που τον συνήθισαν να τρώει άχυρα.

Δεν είναι αυτοί οι άξιοι που προβάλλει ο «Μαιντανός» και που τον προβάλλουν, ο Ρίτσος κι ο Βρετάκος. Αυτοί οι δυο είναι οι χρυσές μετριότητες που έχουν πέραση πάντα, γιατί ευνοούνται σκανδαλωδώς. Όμως, κάνουν λογαριασμό χωρίς τον ξενόδοχο χρόνο. Ο χρόνος θα τους σαρώσει. Σε συγχαιρω που εσύ μόνο βρέθηκες να βάλεις στη θέση τους τα κακώς κείμενα και είχες το θάρρος της γνώμης σου, ενώ οι γύρω σου αρουραίοι σωμαίνου.

Με φιλία και αγάπη

Φοίβος Δέλφης

Ποιητής — Αθήνα

«Αγαπητέ μου Λάμπρο Μάλαμα,

Παίρνω πάντα το «Ελ. Πνεύμα» και βλέπω ότι είσαι πάντα ο καλός κι ανεξίκακος φίλος. Ξέρω καλά την ευγενειά σου και βλέπω μέσα στις σελίδες του, ότι είσαι ένας άνθρωπος μοναδικής αξίας! Σου εύχομαι συνέχεια και πρόοδο του Περιοδικού σου...»

Εγκάρδια

Αντιγόνη Γαλανάκη — Βασιλέκη

Ποιήτρια — Αθήνα.

«Αγαπητέ μου Λάμπρο,

...Και το νέο τεύχος του Περιοδικού σου, όπως πάντα τολμηρό και με το σπαθί του... Σ' ευχαριστώ για τη χαρά και την απόλαυση που δοκιμάζω κάθε φορά ρουφώντας κάθε του σελίδα. Εύχομαι ολόκαρδα να 'σαι πάντα καλά και είμαι βέβαιος πως θα μας γράφεις ωραία, αγωνιστικά και διδαχτικά έργα...»

Πάνος Τσούκας

Λογοτέχνης — Αργιρόκαστρο

«Αγαπητέ μου Κύριε Μάλαμα,

Πως έρχονται ενίοτε αι καλαί συμπτώσεις! Εύρον εν Κύπρω το βιβλίον σας περί της επισκέψεώς σας εις Αλβανίαν και ανέγνωσα έμαθον πολλά, χρήσιμα και ευχάριστα. Ανέγνωσα, διότι ενδιαφέρομαι διά την 'Ηπειρον και την Αλβανίαν' είχαν πρόγονον, ελθόντα εκ Σουλίου, Νίκον ή Νίκησαν Μπότσαρην' ήτο αγωγιάτης' εφονεύθη υπό των Τούρκων' εσώθη μία προμάμη μου. Σας ευχαριστώ».

Μετ' εκτιμήσεως

Μενέλαος Ν. Χριστοδούλου

Καθηγητής Πανεπιστημίου

Λευκωσία — Κύπρου

Αγαπητέ κ. Μάλαμα.

Για τα 15χρονα αγωνιστικής ζωής και δράσης του Περιοδικού σας, σας στέλνω τους παρακάτω στίχους και σας παρακαλώ να τους δημοσιεύσετε.

Με βαθιά εκτίμηση

Βασίλης Ν. Κωστόπουλος — Αθήνα.

Τα 15 χρόνια του που κλει το «Ελ. Πνεύμα»

Ευχόμαστε στο βίο του να μην υπάρξει τέρμα.

Να ζήσει ο Λάμπρο-Μάλαμας και όλ' οι συνεργάτες τιμή πως λέει κι ο Παλαμάς σε πνεύματος εργάτες. Εύγε στη μάνα 'Ηπειρο με τους γενναίους στρατιώτες

που στο «Ελεύθερο Πνεύμα» μάχονται σαν γνήσιοι Σουλιώτες

και την ψευτιά σαρώνουνε σαν τη χιονοστιβάδα, κερήφαν' ας είν' τα Γιάννινα και όλη η Ελλάδα.

Γειά σου ω «Πνεύμα Ελεύθερο» να μάχεσαι, να ζήσεις

μ' όλους τους συνεργάτες σου να τα εκατοστήσεις».

Β.Ν.Κ.

Απαντήσεις χωρίς γραμματόσημο

Βασ. Περεϊοδη συγγραφέα Τύμβος — Μαραθώνα. Γνωρίζετε πόσο εκτιμούμε την τόσο κοινωνικά ωφέλιμη συγγραφική σας προσφορά κι εσάς, προσωπικά, και σαν αγωνιστή και σαν άνθρωπο. Αυτό το αποδείχνουμε δημόσια. Όμως, η λογογραφική εργασία που μας στείλατε, αν και ζωντανίζει με το λόγο τα ζέθωρα και εγκαταλειμένα λαϊκά πανηγύρια, εντούτοις πλατιάζουν τόσο οι περιγραφές όσο και η μονότονη αφήγηση μας κάνουν, με λύπη, αδύνατη τη δημοσίευσή της. Περιμένουμε, όμως, να μας στείλετε ένα μικρότερο, για τα μέτρα του περιοδικού, από αυτά τα λαϊκής υφής διαμάντια που γράφετε.

Αντώνη Γεωργιάδη δι' ντή τεχν. λυκείου Φιλιππιάδας. Είναι χρέος μας και βοηθάμε όσο μπορούμε τη μαθητιώσα και σκουδάζουσα νεολαία μας που έχει ζήλο για μάθηση και για σωστή ανθρωπιστική αγωγή, καθώς και τους φωτισμένους εκπ/κοίς που φροντίζετε τόσο εισινειδήτα για την αληθινή τους μόρφωση.

Πάνο Βαζίκη, ποιητή, Αστόρια, Ν. Υόρκης, Αίγιο είσαστε οι Έλληνες ποιητές στις ΗΠΑ. Πάντα νά 'χετε κουράγιο κι αισιοδοξία να γράφετε. Εμείς σας έχουμε στη σκέψη μας και στην καρδιά μας. Η νέα ποιητική σας εργασία έχει το γνήσιο και πλούσιο αίσθημα της αγάπης και του αιώνιου φτερωτού θεού που διαιωνίζει τη ζωή μας. Το πλήμμυρο αυτό αίσθημα και η πυκνή και ραφινάτη ουσία του λόγου της ευγένειας και του ριζιμιού κεφαλλονίτικου ικποτισμού, επισκιάζει την όποια πικρή γεύση τ' ανήσυχου, αβέβαιου κι αντικοινωνικού νεοϋρκέζικου βίου. Καλή τύχη στο νέο σας βιβλίο.

Μιχάλη Μοίρα, συγγραφέα Αθήνα.

Λάβαμε και σας ευχαριστούμε. Η εκτίμηση και η αγάπη σας μας υποχρεώνει πάντα. Σας συνοδεύει η σκέψη μας και οι ευχές μας.

Βασ/λη Κωστόπουλο ποιητή, Αθήνα.

Πολλά ευχαριστήρια για όλα. Το αφήγημα της αποκρίας, είναι παιδικό και ανεπικαιρο. Στείλτε μας κάτι άλλο, καταλληλότερο. Οι στίχοι σας δημοσιεύονται

Επιλογή πνευματικών και καλλιτεχνικών γεγονότων του περασμένου τρίμηνου

Από κείμενα που φεύγουν

Γιώργης Πολιτάρχης

Τα ελληνικά προοδευτικά γράμματα, έχασαν τούτ' την άνοιξη στην Κύπρο από αυτοκινητιστικό δυστύχημα, μια σπουδαία προσωπικότητα του λογοτεχνικού μας κόσμου, έναν πολυάξιο, δημιουργικό κι ακαταπρόκλητο συγγραφέα, έναν εξαιρετικό άνθρωπο, μια ευγενική και μεγάλη ψυχή, έναν έμπειρο ληξιαρχό της Νεοελληνικής Γραμματείας, έναν αγαπημένο φίλο-μα πάνω ακόμα κι έναν τίμιο και ιδεώδη πνευματικό αγωνιστή το ΓΙΩΡΓΗ Η ΠΟΛΙΤΑΡΧΗ.

Το λιγοήμερο τουριστικό του ταξίδι, στο Νησί της Αφροδίτης, του στάθηκε άτυχο. Η ειμαρμένη τού 'σθησε παγίδα και τού 'κοψε το νήμα της ζωής.

Είχε γεννηθεί στην Κων/πολη το 1910. Κατάχτησε σημαντική μόρφωση. Μετά το γυμνάσιο είχε φοιτήσει κι ένα χρόνο σε δραματική σχολή. Ήταν ακόμα και κάτοχος βυζαντινής μουσικής. Μετριοπαθής, φιλότιμη κι εξευγενισμένη φυσιογνωμία της τέχνης του λόγου. Είχε πολυσύνθετο ταλέντο, δημιουργικές ανησυχίες και φιλοδοξίες που τον έφεραν από πολύ νωρίς στην Αθήνα, για να σταδιοδρομήσει στο λογοτεχνικό μας βίο. Ποιητής και πεζογράφος. Περιποιητικός μάστορας του λόγου. Στην αρχή έβγαλε το Περιοδικό «Παρθέναια» και μετά το 1960 το Περιοδικό «Σταθμοί». Σ' αυτά πρόβαλλε πολλούς λογοτέχνες κατά καιρούς και πάλεψε για τα δικαιώματά τους. Γνωρίστηκε με τυρύτερους και επιφανέστερους πνευματικούς κύκλους. Αλλά, ήταν σεμνός και τιμούσε και θαύμαζε τα πηγαία ταλέντα. Το 1942 οργανώθηκε από τους πρώτους στον πυρήνα των λογοτεχνών του ΕΑΜ Αθήνας... και αγωνίστηκε θετικά και αποτιμησιακά στον τομέα της διαφώτισης, ως την απελευθέρωση.

Όλα τα χρόνια ζυμώθηκε και βυσανίστηκε με τις μιμνησμοίρες και τις φτώχειες του λογοτεχνικού κόσμου, γιατί είχε και τυπογραφείο σαν βιοποριστικό επάγγελμα που εξυπηρετούσε πολλούς. Όμως, ποτέ

Αντώνη Κουτσουλιέρη, Πλοίαρχο, Φορμάζα, ή όπου, στο μόχθο των ωκεανών. Το γράμμα σας μας συγκίνησε βαθιά. Ιδιαίτερα και για την εκτίμησή σας στην Περιοδική μας Επιθεώρηση.

Συμμεριζόμαστε τα προβλήματα και τους κλημούς σας. Αλλά, όσο μικρό κι αν είναι το ψωμί των ναυτικών, νομίζουμε, πως με την τίμια παλη, των υπομονετικών θαλασσοπόρων... γίνεται νοστιμότερο και γλυκότερο, κι όταν είναι ζυμωμένο με τον πόνο της ξενιτιάς, με την αισιοδοξία και την ελπίδα της καλής αντάμωσης.

δεν πικραινόταν· συγκαταβατικός και καλοσυνάτος, επιεικής και φιλοσοφημένος, σε ατένιζε πάντα με το χαμόγελο στα χείλη και με κάθε γνώμη, για πρόσωπα και πράγματα κατασταλαγμένη και υπολογίσιμη.

Η φυγή του, σαν άδικο θύμα των τροχών, μας κακοφάνηκε. Εμείς που τον εκτιμούσαμε βαθιά και τον αγαπούσαμε για τα πλούσια χαρίσματά του, μας στοίχισε η απώλειά του, γιατί χάσαμε έναν ωραίο φίλο και πνευματικό αδερφό. Μα ο Πολιτάρχης θα ζει στα έργα του και στις καρδιές μας. Η προσφορά του απλώνεται σ' όλα τα είδη του λόγου: Ποίηση, δοκίμιο, μυθιστόρημα, διήγημα, κριτική, ταξιδιωτικό, αρθρογραφία, σχόλια. Ο τίτλος των εκδόσεών του ήταν «Το ελληνικό βιβλίο». Το πρώτο πεζογραφικό του έργο το τύπωσε το 1943, με τίτλο «Ο καθένας γράφει την ιστορία του» ακολούθησαν κατά καιρούς άλλα 30 βιβλία (15 πεζά, 9 δοκίμια, 6 ποιητικά 1 ταξιδιωτικό και 1 παιδικό). Το στερνό του βιβλίο είναι «Έσσερα Ποιήματα» 1987. Η κάθε γραφή του είναι λαγαρή, σαν τον καθάριον ουρανό ανοιξιάτικης αυγής· ρεαλιστική, λυρική, δραματική, ψυχογραφική και πειστική. Όλα τα έργα του είναι καμωμένα με ειλικρινά αισθήματα, βιοματικές εμπειρίες και ανθρωπιστικά μηνύματα.

Παραθέτω δυο λόγια, από τελευταίο γραπτό του Πολιτάρχη, για το ημερολόγιο των «Αρκαδικών» αφιερωμένο στο έτος ειρήνης:

«... Από τη νεότητά μου αγαπώ τον Ηαίο-δο, κι αναφέρω το στίχο του γερο-αγρότη: «Ειρήνη είναι η στοργική μάνα της γης» κι έναν ακόμη λόγο λακωνικό του Θαλή του Μηλίσιου: «Ειρήνη αγάπα», και ας μαχόμαστε όλοι για την Ειρήνη...»

— Φιλτάτε μου Γιώργη, αν και το έργο σου είναι γιμάτο φως, καλή σου νύχτα· αιώνια η μνήμη κι αλαφρό το χόμα σου.

Λάμπρος Μάλασσ·

Ο βίος του ανθρώπου έχει 4 εικοσάδες: Του παιδιού, του νέου, του μεσήλικα, και του γέρον.

Γυναίκα χρηστή και φρόνιμη, είναι το τιμόνι του σπιτιού.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

Ο Αϊνστάϊν συνόδωσε παρελθόν παρόν και μέλλον και γι' αυτό θα παραμείνει αθάνατος για πολλές γενεές.

Η φαντασία είναι το εργαλείο της σκέψης. Ο άνθρωπος χωρίς φαντασία, είναι άχρηστος.

Τα γράμματα είναι καλλιέργεια του νου.

ΦΡ. ΝΗΣΣΕ

Τιμητικές διακρίσεις σε στελέχη της Εθν. Αντίστασης

Στην Αθήνα το Μάη έγινε το 10 Συνέδριο της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αντιστασιακών (FIR) με ομιλίες μελών και αντιπροσώπων εθνικών και άλλων αντιφασιστικών οργανώσεων. Στο τέλος του Συνεδρίου, απονεμήθηκαν μετάλλια της FIR σε οργανώσεις και αγωνιστές. Έλληνες και ξένοι. Ανάμεσα σ' αυτούς τιμήθηκαν και τα διακεκριμένα στελέχη της Εθνικής μας Αντίστασης.

1) Ο Συντ/ρχης ε.α. Γιώργης Μπουρατζής από το Βασιλόπουλο Γιαννίνων, 2) ο Αντ/ρχης Γιάννης Παπανικολάου από την Πλατανούσα — Γιαννίνων 3) ο απόστρατος αρχηγός αστυνομίας πόλεων Διονύσης Δήμου κ.ά.

Η επέτειος Επτανησίων και η ομιλία του κ. Ν. Λοκανάρη

Στις 24 του Μάη γιορτάστηκε στη Θεσ/νίκη η 123 επέτειος της Ένωσης της Επτανήσου με τη μητέρα Ελλάδα και με μια υπέροχη ομιλία με θέμα: «Η Ιόνιος Ακαδημία και η συμβολή των Επτανησίων στη διαμόρφωση του ελληνικού διαφωτισμού».

Ομιλητής στην αίθουσα της Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών, ήταν ο γνωστός Επτανήσιος ιστορικός συγγραφέας, φιλόλογος και γενικός επιθεωρητής της Ε.Λ.Α.Σ. Βόρειας Ελλάδας υποστράτηγος κ. Ναπολέον Λοκανάρης, που αιχμαλώτισε, το πυκνό ακροατήριό του.

Η διάλεξη οργανώθηκε από τους Επτανησιακούς Συλλόγους Θεσ/νίκης. Ο κ. Λοκανάρης διεξήλθε το τόσο πλούσιο θέμα του, με πειστικά παραδείγματα και συναρπαστικές αλήθειες, με ζωντανό λόγο και αποκαλυπτικά ενημερωτικά στοιχεία και ντοκουμέντα. Χάρηκαμε τον εύστοχο, ουσιαστικό κι αντρίκιο λόγο του.

Απόδειξε με ακέρια ηθική συνείδηση και συναίσθηση πατριωτικής και επιστημονικής ευθύνης ότι κάθε ιστορικό θέμα, είναι επιστήμη, που σημαίνει έρευνα και αλήθεια χειροπιαστή και αποδειχτική, πάνω στο ιστορικοπολιτικό και κοινωνικό υλικό μιας εποχής, έχοντας λάβαρο το αξίωμα του Πολύβιου ότι: «Η μελέτη στη διαφώτιση της αληθινής ιστορίας συντελεί στη διόρθωση του ανθρώπινου βίου προσπορίζοντας πολλά και σοφά βιοτικά διδάγματα».

Ομιλίες του Α. Μάλαμα

Ο δ/ντής της Περιοδικής μας Επιθεώρησης Λάμπρος Μάλαμας έδωσε στο τρίμηνο που πέρασε 12 ομιλίες από το Ρ/Σ της ΕΡΤ 2 Ηλείου, πάντοτε στην πιο πλατιά ακροατικότητα, με θέματα:

1) Αναφορά στη γένεση του χριστιανισμού και στην τύχη σου» σε 4 εκπομπές.

2) «Η ποίηση στην εκοχή μας και στη ζωή μας», σε 7 εκπομπές.

3) «Μνήμη Φρόσωσ Ιωαννιόη» σε μια εκπομπή.

Έργα του Αλέκου Λιδωρίκη

Η έκθεση του διαπρεπή δημοσιογράφου και συγγραφέα Αλέκου Λιδωρίκη στην Αθήνα σε αίθουσα της ΕΣΗΕΑ και τίτλο «Μίλησα με μορφές του αιώνα μας», σημείωσε εξαιρετική επιτυχία. Η ΕΡΤ2 μάλιστα, του αφιέρωσε ειδική εκπομπή που μίλησαν σ' αυτή η υπουργός πολιτισμού κ. Μερκούρη και πολλοί δημοσιογράφοι. Ανεβαίνει επίσης στη θερινή τουτση σαιζόν και το έργο του κ. Λιδωρίκη «Λόρδος Βύρων» στο Λυκαβηττό.

Η ζωγράφος Αμφιτρίτη Γ. Πετρέα

Έκθεση μεγάλης επιτυχίας είχε στην καρδιά του Παρισιού κοντά στο Μουσείο του Ουγκώ και στο Παλάι Σεβινιέ, (που είναι και η πιο ενδιαφέρουσα καλλιτεχνική περιοχή) η γνωστή κι εξαιρετη καλλιτέχνη κ. Αμφιτρίτη Γ. Πετρέα, σύζυγος του δ/ντή της ελληνικής εφημερίδας «Το Έθνος» στη Γαλλία.

Όλα τα έργα της και με πολλές ελαιογραφίες τοπίων από την πατρίδα μας αγοράστηκαν από το φιλότεχνο παρισινό κοινό.

Ποιητικοί αγώνες

Μεγάλη επιτυχία σημείωσαν κι εφέτος στους Δελφούς, οι Β' Πανελλήνιοι Ποιητικοί Αγώνες που διοργανώνει η Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών με το Παράρτημά της στους Δελφούς.

Στους φετεινούς αγώνες, συμμετείχαν 95 ποιητές απ' όλα τα διαμερίσματα της χώρας μας. Από τα 95 ποιήματα, προκρίθηκαν τα 35. Οι ποιητές των 35 έφτασαν στους Δελφούς στις 23 του Μάη για να διαγωνιστούν την επομένη απαγγέλοντας τα ποιήματά τους παροισία της επιτροπής και του κοινού.

Την κριτική επιτροπή που έκανε την πρόκριση των 35 ποιημάτων αποτελούσαν: 1) Ο αντιπρόσωπος του παραρτήματος της Π.Ε.Α. στους Δελφούς άξιος λογοτέχνης Θύμιος Ι. Χριστόπουλος 2) Ο εκλεκτός

ποιητής Κώστας Μαιστράλης αντ. δρος της ΠΕΛ, 3) η πρόεδρος κ. Ντ. Βλάχου, 4) η γεν. γραμμ. ποιήτρια και πεζογράφος κ. Γούλα Σμυρνιώτη, 5) ο έφορος δοκιμιογράφος και κριτικός Βαγγέλης Ρόζος, κ.ά. Την ημέρα της τελειωτικής κρίσης, την επιτροπή πλαισίωσαν και οι βετεράνοι των γραμμάτων Άγγελος Φουριώτης, Φοίβος Δέλφης και Βασίλης Λαζανάς. Ακολούθησε δεξίωση, ομιλίες των κ. Βλάχου και Φουριώτη και απονεμήθηκαν τα βραβεία στους Κ. Παπαγεωργίου, Γ. Εισαγγελάτο, Αμαλία Ράπη και 3 έπαινοι σε άλλους νέους.

Το συντονισμό του όλου προγράμματος είχε ο έμπειρος αρχηγός της ΠΕΛ στην ετήσια αυτή δελφική αμφικτιονία Θύμιος Χριστόπουλος.

Διάφορα

Στην Αθήνα η Ε.Ε.Α. στην αίθουσα «Μ. Αβέρωφ» έδωσε τιμητική βραδιά για τη βραβευμένη ποιήτρια Μίνα Πέτρου-Βενετσάνου, με ομιλητή τον ποιητή Π. Παναγιωτόπουλο, τον Χρ. Κουλούρη κ.ά. Απάγγειλλε η Άννα Πολυτίμου-Παπακωνίτου.

Στο Χωρόγι του νομού Κιλκίς, έγινε με επιτυχία το Α΄ Συνέδριο Πολιτιστικών Συλλόγων και Φορέων της Περιφέρειας.

Στο Λογοτεχνικό Διαγωνισμό ιστορικού διηγήματος του Συνδέσμου Φιλίας Ελλάς-Κύπρος Θεσσλονίκης, με θέμα «Κύπρος» ο συνεργάτης της Περιοδικής μας Επιθεσης, φιλόλογος και ποιητής κ. Μάνθος Σκαργιώτης κέρδισε το Β΄ βραβείο για το διήγημά του «Το χωράφι με τις παπαρούνες».

Μια διάλεξη του Άγγελου Φουριώτη

Στις 2 του Μάη, με τη φροντίδα της Ηπειρωτικής Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, ο χαλκέντερος, ο έντιμος κι ακαταπόνητος πνευματικός πρεσβύτες, διαπρεπής κριτικός και συγγραφέας Άγγελος Φουριώτης (από τους ελάχιστους της παλιάς φρουράς του λογοτεχνικού μας κόσμου που απόμειναν) έδωσε μια εξαιρετική ομιλία στην αίθουσα της Ζ. Π. Ακαδημίας στα Γιάννινα.

Το θέμα του ήταν: «Ο λογοτέχνης της επαρχίας». Τη διάλεξη παρακολούθησε και χάρηκε πολύς κόσμος που χειροκρότησε τον έμπειρο κι εύγλωττο φιλοσοφημένο ομιλητή, για τις σωστές και δίκαιες διαφωτιστικές διαστάσεις που έδωσε στο θέμα του. Ο κ. Φουριώτης τόνισε ιδιαίτερα τις διαφορές ανάμεσα στο λογοτεχνικό της επαρχίας με την πνευματική και ψυχική υγεία και στο συγγραφέα της υδροκέφαλης Αθήνας...

Εξαιρετική επιτυχία σημείωσε το 3μερο πανηγύρι στο Άλσος της Καισαριανής, από 19, 20 και 21 του Ιούνη, που οργάνωσε η Πανεπειρωτική Συν/νδία Ελλάδας.

Ο Δήμος Γιαννίνων το Μάη και τον Ιούνη, οργάνωσε διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Συναυλίες, στο «Καμπέρειο» και στο «Παλλάδιο» εκθέσεις ζωγραφικής και ποδηλατικούς αγώνες.

Με την αιγίδα της Ηπειρωτικής Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών δόθηκε διάλεξη στην αίθουσα της Παλιάς Ζωσ. Παιδ. Ακαδημίας στα Γιάννινα με ομιλητή τον κ. Χρ. Αλεξίου καθηγητή πανεπιστημίου κ.ά.

Δυο νέα έργα του Λάμπρου Μάλαμα

Κυκλοφορούν από τα κεντρικά βιβλιοπωλεία και τη δ/νση του συγγραφέα δυο νέα πρωτότυπα και διδαχτικά έργα του δ/ντή της Επιθεώρησής μας:

1) «Ψαλίδας ο κορυφαίος εθνοδασκαλός (1767 - 1829)». Μια υπεύθυνη κι εμπειριστατωμένη ιστορική

μονογραφία, με πλούσια βιβλιογραφικά στοιχεία, για τον πνευματικό ηγέτη, το δάσκαλο των δασκάλων του γένους, τον προοδευτικό αγωνιστή, τον έξοχο πατριώτη τον αναγεννητή της παιδείας Αθανάσιο Ψαλίδα και την εποχή του.

2) Ένα θεατρικό έργο σάτιρας σε 4 πράξεις και 12 εικόνες και τίτλο: «Ο Σωφρόνιος και τα σιφλίκια του».

Παραδοσιακή Μάνη
(Ελαιογραφία της Αμφιτρίτης Γ. Πετρία)

ΛΑΜΠΡΟΥ ΜΑΛΑΜΑ

«Πολεμώντας τους
ναζήδες» είναι 52 πατριω-
τικά, ιστορικά και ψυχολο-
γικά διηγήματα, βγαλμένα μέσα
από τη φωτιά του πολέμου, ενάντια
στους φασίστες καταχτητές του 1943-
1944.

Παναγιώτη Τσουτάκου

«Οι Ανώνυμοι»

Ένα μυθιστόρημα με αληθινό και
συγκλονιστικό ρεαλιστικό και
δραματικό αφηγηματικό υλικό,
βιωμένο στα μαύρα χρόνια της
φασιστικής Κατοχής. Από την Α-
ντίσταση του ηρωικού πειραιώτι-
κου λαού. Ένα βιβλίο πατριωτικό
και διδαχτικό σαν ντοκουμέντο
και χρονικό από τη βιωματική,
καθάρια και συναρπαστική πένα
του Τσουτάκου.

Αναγγελίες Βιβλίων

Ποίηση

Γιάννη Κοφίνη: «Το κόσκινο του Ερα-
τοσθένη» Αθήνα '87

Γιώργου Κουλούκη: «οιήματα 2-1979-
1984» Αθήνα '87.

Λημήτρη Αρμάου: «Ποιήματα 2-1979-
1984» Αθήνα '85

Νόντα Σ. Φωκά: «Ισημερία» Πάτρα '86

Κόστα Γ. Μίσσιου: «70 ποιητικές φω-
νές από τη Λέσβο» Μυτιλήνη '87

Αναστασίας Κασσιανού: «Ώρα παρά πέ-
ντε» Αθήνα '86

Γιώργου Τζεβελεκάκη: «Όπως τα πε-
τρώματα» Αθήνα '86

Γιάννη Κ. Παπαδιονυσίου: «Απόηχοι
Αθήνα '87

Γιώργου Μ. Πολιτάρχη: «Τέσσερα
ποιήματα Αθήνα '87.

Πεζογραφία

Λυγής Παπάκου-Λαγού: 1) «Τα ζώα προει-
δοποιούν» (Παιδικά διηγήματα — Σύγχρ.
Εποχή, Αθήνα '87

2) «Ο χαρούμενος γυρισμός» (παιδικό
θέατρο '87)

Γάκη Κολιαβά — Μωλιωτάκη: «Μνήμη
και Γραφή — Σελίδες από την παλιά ζωή
του Μώλου» Αθήνα '87

Ελληνικός Πνευμ. Όμιλος Κύπρου:
«Δώρημα στον Κύπρο Χρυσάνθη» Λευ-
κωσία '87

Παναγιώτη Κ. Κατσιρέλου: «Η πορεία
δεν έχει τελειωμό» Αθήνα '87

Γιώργου Μ. Πολιτάρχη: 1) «Αφρική η
Έρημος» Αθήνα '87

Λημοσθένη Ζαδέ: «Στη θέση του άλλου»
Αθήνα '83

Γιώργου Τσούτη: 1) «Το πιο γλυκό στα-
φύλι» (Θεατρικό δράμα, Αθήνα '87)

2) «Τα έξη παιδιά» (Μονόπρακτο)

Βάσως Αγγελίδου: «Εμπειρίες και στο-
χασμοί» (Μυθιστόρημα) Αθήνα '87

Αυρήλη Ευστρατιάδη: «Ερμηνεία β'
Αυλίδειας (Ιφιγένειας) Αθήνα '87

Νότη Κύταρη: «Επίγονοι» (Διηγήματα)
Αθήνα '87.